

BANKA

SLOVENIJE

EVROSISTEM

LETNO
POROČILO

LETO 2014

Izdala:

BANKA SLOVENIJE
Slovenska 35
1505 Ljubljana
Tel.: (01) 47 19 000
Faks.: (01) 25 15 516

Letno poročilo temelji na podatkih in informacijah, dostopnih do konca marca 2015.

This publication is also available in English.

ISSN 1318-5284 (tiskana izdaja)
ISSN 1518-2103 (elektronska izdaja)

Pregled vsebine

UVOD	7
1 GOSPODARSKO OKOLJE IN BANČNI SISTEM LETA 2014	9
1.1 Gospodarsko okolje	9
1.2 Bančni sistem	19
2 DEJAVNOSTI BANKE SLOVENIJE	24
2.1 Naloge v okviru ESCB	24
2.1.1 Institucionalni okvir	24
2.1.2 Izvajanje denarne politike Evrosistema	24
2.1.3 Banka Slovenije kot posojilodajalec v skrajni sili	34
2.1.4 Plačilni in poravnalni sistemi	34
2.1.5 Soupravljanje deviznih rezerv ECB	38
2.1.6 Gotovinsko poslovanje	38
2.1.7 Statistični sistem	40
2.1.8 Informacijski sistem	43
2.2 Nadzor bank	45
2.2.1 Nadzor bank v okviru SSM	45
2.2.2 Druge aktivnosti s področja nadzora bančnega poslovanja	49
2.2.3 Sistem jamstva ter ukrepi na področju sanacije in reševanja bank	57
2.3 Zagotavljanje finančne stabilnosti	59
2.3.1 Makroprevidnostni nadzor in drugi ukrepi na področju finančne stabilnosti	61
2.4 Druge naloge	63
2.4.1 Plačilne storitve za komitente Banke Slovenije	63
2.4.2 Upravljanje tveganj v Banki Slovenije	64
2.4.3 Upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije	64
2.4.4 Mednarodno sodelovanje	65
3 ORGANIZACIJA BANKE SLOVENIJE	68
4 RAČUNOVODSKI IZKAZI	71
5 PRILOGE	106
5.1 Publikacije in spletna stran	106
5.2 Podzakonski akti s področja nadzora bančnega poslovanja, sprejeti v letu 2014	108
5.3 Pregled manj znanih pojmov	109

Pregled tabel, slik in okvirov

Tabele:*

Tabela 1:	Lastniška sestava bančnega sektorja po lastniškem kapitalu	19
Tabela 2:	Lastniška sestava bančnega sektorja po bilančni vsoti	19
Tabela 3:	Povprečna bilančna vsota glede na BDP	19
Tabela 4:	Izkaz poslovnega izida bank in hranilnic	23
Tabela 5:	Kazalniki poslovanja bank	23
Tabela 6:	Izdana dovoljenja	51
Tabela 7:	Ukrepi Banke Slovenije zoper člane uprav	51
Tabela 8:	Stanje na področju procesov prestrukturiranja	56
Tabela 9:	Uporaba drugih instrumentov prestrukturiranja pri poročanih sporazumih o prestrukturiranju	56
Tabela 10:	Prikaz tveganj za slovenski bančni sistem	59

* Razen tabel računovodskih izkazov Banke Slovenije

Slike:

Slika 1:	Gibanje BDP v nekaterih večjih gospodarstvih	9
Slika 2:	Stopnje brezposelnosti v nekaterih večjih gospodarstvih	10
Slika 3:	Mednarodna primerjava indeksa cen življenjskih potrebščin	10
Slika 4:	Cene primarnih surovin in nafte na svetovnem trgu	11
Slika 5:	Tečaj evro–dolar ter ključni obrestni meri ECB in Fed	11
Slika 6:	Gibanje BDP v Sloveniji in evrskem območju	12
Slika 7:	Harmonizirana stopnja brezposelnosti v Sloveniji in evrskem območju	13
Slika 8:	Inflacija v Sloveniji in evrskem območju	14
Slika 9:	Relativni stroški dela na enoto proizvoda	14
Slika 10:	Komponente tekočega računa plačilne bilance	15
Slika 11:	Zunanja zadolženost Slovenije	16
Slika 12:	Primanjkljaj in dolg sektorja države po ESR 2010	17
Slika 13:	Pribitki pri dolgoročnih državnih obveznicah nad referenčno nemško obveznico	18
Slika 14:	Gibanje kapitalske ustreznosti bank in primerjava z evrskim območjem	20
Slika 15:	Kreditiranje nebančnega sektorja	20
Slika 16:	Razvrščene in nedonosne terjatve v letu 2014	21
Slika 17:	Struktura virov financiranja	22
Slika 18:	Obrestne mere ECB in nezavarovanega medbančnega denarnega trga	25

Slika 19:	Ponudba (+) in povpraševanje (-) po denarju Evrosistema	27
Slika 20:	Stanje ODR, TLTRO, presežna likvidnost evrskega območja in eonia	27
Slika 21:	Stanje instrumentov denarne politike Evrosistema v obdobju 2008–2014; slovenske banke in hranilnice (stanje ob koncu meseca)	28
Slika 22:	Presežna likvidnost bank evrskega območja	31
Slika 23:	Obveznost in izpolnjevanje obveznih rezerv	32
Slika 24:	Sklad finančnega premoženja pri Banki Slovenije glede na vrsto premoženja in obseg črpanja posojil denarne politike	34
Slika 25:	Količinska struktura neto izdanih evrskih bankovcev v obtoku	38
Slika 26:	Vrednostna struktura neto izdanih evrskih bankovcev v obtoku	39
Slika 27:	Odkriti ponaredki evrskih bankovcev v Sloveniji	40
Slika 28:	Število zaposlenih v Banki Slovenije na zadnji dan leta	69

Okviri:

Okvir 1:	Ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja (TLTRO)	29
Okvir 2:	Programa nakupov kritih (CBPP3) in listinjenih obveznic (ABSPP)	30

UVOD

Po sprejetih ukrepih za stabilizacijo bančnega sektorja konec leta 2013 so v Sloveniji leto 2014 zaznamovali izboljšanje zaupanja v celotnem gospodarstvu in ugodna gibanja skoraj vseh makroekonomskih kazalnikov. Rast slovenskega BDP v višini 2,6 % je za 1,7 odstotne točke presegala povprečno rast v evrskem območju. Razmere na trgu dela so se z vidika zaposlenosti in plač izboljšale, povprečna inflacija pa je dosegla 0,4 % in je bila na ravni povprečne inflacije v evrskem območju. Brez upoštevanja izrednih izdatkov zaradi dokapitalizacije bančnega sektorja je fiskalni položaj države ostal skoraj enak kot v letu 2013, hkrati so se pogoji financiranja države precej izboljšali. Dobri rezultati na področju izvoza so se izrazili v velikem presežku tekočega računa, ki je dosegel skoraj 6 % bruto domačega proizvoda. Za krepitev bančnega sektorja so bili izvedeni dodatni ukrepi, okrepila se je fiskalna politika, ki spodbuja rast.

* * *

Rast BDP še vedno temelji na izvozu. Izvozna dinamika je kljub relativno šibkemu okrevanju v evrskem območju za več kot trikrat presegla dinamiko tujega povpraševanja. K temu je prispevalo izboljšanje stroškovne in tehnološke konkurenčnosti slovenskih predelovalnih dejavnosti, podjetja so bila navzoča na večjem številu trgov. Učinkovitejša uporaba sredstev EU je pomenila veliko povečanje investicij v javno infrastrukturo in to je spodbudilo še rast na področju gradbeništva. Gospodinjska potrošnja je še vedno stagnirala kljub izboljšanim razmeram na trgu dela ter nizki inflaciji. Nizka inflacija je temeljila predvsem na zniževanju cen energentov in je spodbudila povečanje realne kupne moči.

V letu 2014 je denarna politika ECB ostala spodbujevalna zaradi zniževanja inflacije in slabih gospodarskih obetov za evrsko območje. Svet ECB je zato, poleg drugih ukrepov, znižal ključno obrestno mero v juniju na 0,15 % in v septembru na 0,05 %, hkrati uvedel ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja, v oktobru pa začel izvajati svoj tretji program nakupa kritih obveznic in v novembru nov program nakupa listinjenih vrednostnih papirjev. ECB je januarja 2015 napovedala nadaljnjo krepitev svoje denarne politike z razširjenim programom nakupa vrednostnih papirjev, ki v navedena programa dodaja tudi nakupe vrednostnih papirjev javnega sektorja. Ti ukrepi naj bi sprostili pogoje financiranja in posledično odpravili deflacijske pritiske, hkrati pa spodbujali gospodarsko aktivnost v evrskem območju. Doslej ti nestandardni ukrepi v Sloveniji še niso učinkovali. Kreditna rast je, kar zadeva posojila podjetniškemu sektorju, še naprej negativna pri 10 %. Slovenske banke, ki razpolagajo s presežno likvidnostjo, pa si niso v celoti zagotovile sredstev, ponujenih v okviru ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja. Poleg tega se domače obrestne mere niso odzvale na znižanje obrestnih mer denarne politike, saj so obrestne mere za nova posojila 2 odstotni točki višje v primerjavi z evrskim območjem. Po drugi strani obstaja zdravo povpraševanje po posojilih, ki sili podjetja v iskanje alternativnih virov financiranja. Razhajanje med kreditno ponudbo in povpraševanjem jasno kaže, da je delovanje transmisijskega mehanizma oslabiljeno. Do pozitivnih učinkov nestandardnih ukrepov denarne politike na slovensko gospodarstvo naj bi tako prišlo predvsem s povečanim tujim povpraševanjem in nižjo vrednostjo evra.

Kljub dobrim rezultatom v letu 2014 je okrevanje gospodarstva še vedno šibko in zato izpostavljeno številnim tveganjem. Eno glavnih je zastoj v prestrukturiranju podjetniškega sektorja. Ta bi lahko negativno vplival na sposobnost podjetij, da investirajo in si s tem izboljšujejo dolgoročne obete. Poleg tega bi lahko zmanjšanje tujega povpraševanja ogrozilo drugače dobro delovanje gospodarstva. Napredek pri izboljševanju tujega povpraševanja bi lahko ovirale številne geopolitične napetosti, od katerih nekatere tudi neposredno vplivajo na glavne trgovinske partnerice Slovenije, kot je Rusija. Eden ključnih dejavnikov gospodarske rasti v tem in prihodnjem letu naj bi bile javne investicije, ki se delno sofinancirajo s sredstvi EU. Morebitno občutno zmanjšanje sposobnosti za prijavljanje na to vrsto sofinanciranja bi lahko povzročilo upad skupnih investicij in s tem ogrozilo okrevanje domačega povpraševanja.

To bi lahko prav tako povzročilo nadaljevanje in poglobljanje problema strukturne brezposelnosti, ki postaja vse pomembnejši in bi lahko bistveno vplival na dolgoročni potencial gospodarstva.

Po drugi strani je pozitivno, da se izvajajo in uvajajo številne institucionalne spremembe, ki lahko prispevajo k izboljšanju pogojev financiranja v dolgoročnejšem obdobju. Banka Slovenije uspešno povečuje svojo učinkovitost in odzivnost pri izvajanju nalog v zvezi z bančnim nadzorom in finančno stabilnostjo, hkrati pa izvaja nove naloge v okviru enotnega mehanizma nadzora. Zato, da bi lahko uspešno opravljala vse večje število nalog, je izvedla temeljito reorganizacijo.

Ljubljana, april 2015

Guverner Banke Slovenije
Boštjan Jazbec

1 Gospodarsko okolje in bančni sistem leta 2014¹

1.1 Gospodarsko okolje

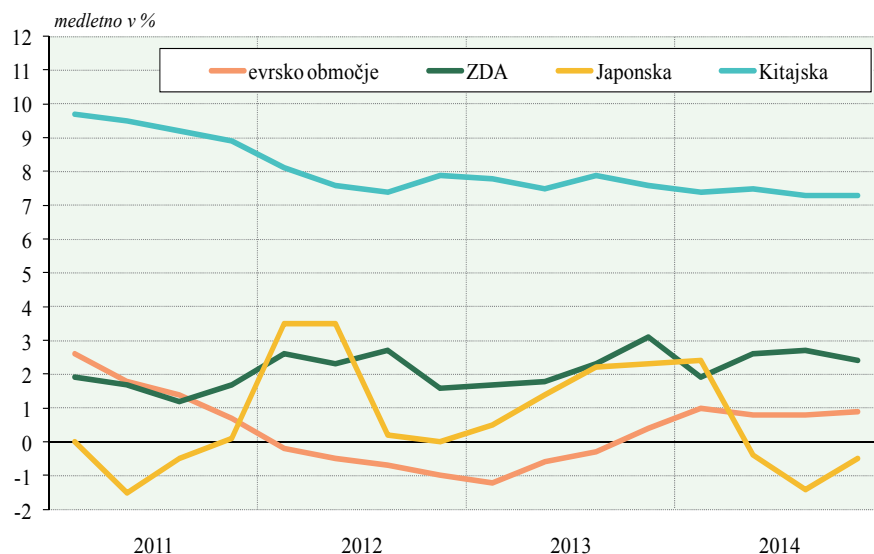
Globalna gospodarska gibanja

Svetovna gospodarska rast je leta 2014 po prvih ocenah Mednarodnega denarnega sklada (MDS) znašala 3,3 %. To je enako kot leta 2013. Rast je bila ponovno najvišja v državah v razvoju, vendar se je v primerjavi z letom prej spet upočasnila. Obseg svetovne trgovine se je v letu 2014 povečal za 3,1 %, kar je manj kot leta 2013. BDP evrskega območja se je leta 2014 zvišal za 0,9 %, gospodarska aktivnost v zadnjem četrtletju pa se je malenkost okrepila. Kazalnik gospodarske klime in kazalnik zaupanja potrošnikov v območju evra sta se lani zvišala. Oba kazalnika sta v povprečju leta dosegla ravni nad dolgoletnim povprečjem, medtem ko sta se v letih 2012 in 2013 zniževala in bila močno pod dolgoletnim povprečjem. V ZDA je gospodarska rast v letu 2014 znašala 2,4 %, kar je nekoliko več kot v letu 2013. V posameznih državah v razvoju se je gospodarska rast upočasnila. Na Kitajskem je leta 2014 znašala 7,4 %, medtem ko je po prvih ocenah MDS v Braziliji znašala 0,1 % in v Rusiji le 0,6 %.

Razmere na trgu dela so ostale zaostrene predvsem v evrskem območju. Stopnja brezposelnosti v evrskem območju je v letu 2014 ostala visoka, čeprav se je z 11,8 % na začetku leta znižala na 11,3 % v decembru. Visoka brezposelnost je poleg sicer zmernejše konsolidacije javnih financ zavirala rast zasebne potrošnje. V ZDA se je potrošnja gospodinjstev povečevala skladno z nekoliko večjim zaupanjem potrošnikov in izboljševanjem razmer na trgu dela. Stopnja brezposelnosti v ZDA se je namreč v letu 2014 zniževala in decembra znašala 5,6 %, kar je najmanj v zadnjih šestih letih.

Na znižanje globalne inflacije v letu 2014 je – tako kot v predhodnem letu – je v največji meri vplivalo močno znižanje dolarskih cen nafte in drugih surovin. V evrskem območju je inflacija v povprečju leta znašala le 0,4 %, kar je za 0,9 odstotne točke manj kot leto prej. Na zniževanje inflacije je poleg upadanja dolarskih cen surovin prispevalo tudi še vedno precej šibko domače povpraševanje. Osnovna inflacija v evrskem območju je lani znašala 0,8 %, kar odraža šibke domače inflacijske pritiske.

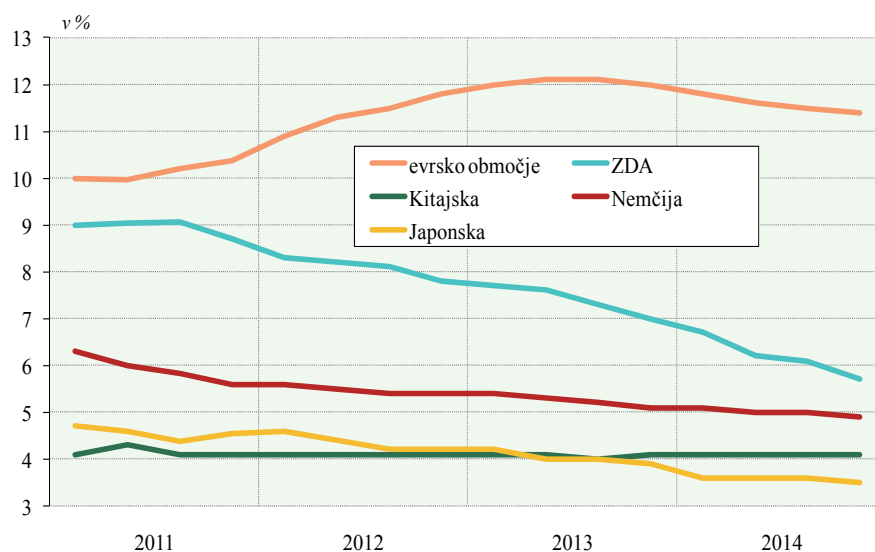
Slika 1: Gibanje BDP v nekaterih večjih gospodarstvih

Opomba: Podatki za evrsko območje, ZDA in Japonsko so desezonirani in prilagojeni delovnim dnevom.
Vir: Za evrsko območje, ZDA in Japonsko Eurostat, za Kitajsko www.tradingeconomics.com in Kitajski nacionalni statistični urad.

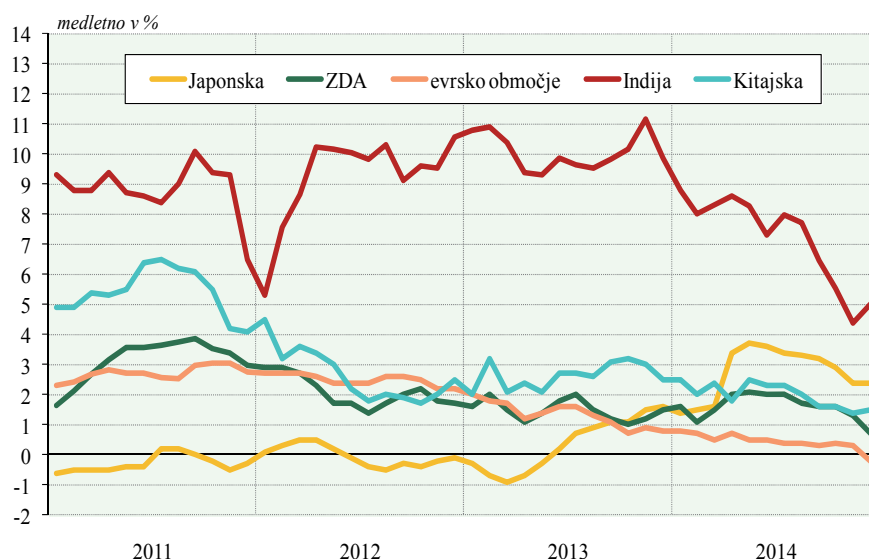
¹ Podroben prikaz makroekonomskih gibanj in projekcij je predstavljen v poročilu Gospodarska in finančna gibanja s projekcijami, april 2015 (<http://www.bsi.si/iskalniki/porocila.asp?MapaId=1729>). Podrobna analiza bančnega sistema je prikazana v Poročilu o finančni stabilnosti, maj 2015 (<http://www.bsi.si/iskalniki/porocila.asp?MapaId=285>).

Slika 2: Stopnje brezposelnosti v nekaterih večjih gospodarstvih

Vir: Eurostat, za Kitajsko www.tradingeconomics.com.

Slika 3: Mednarodna primerjava indeksa cen življenjskih potrebščin

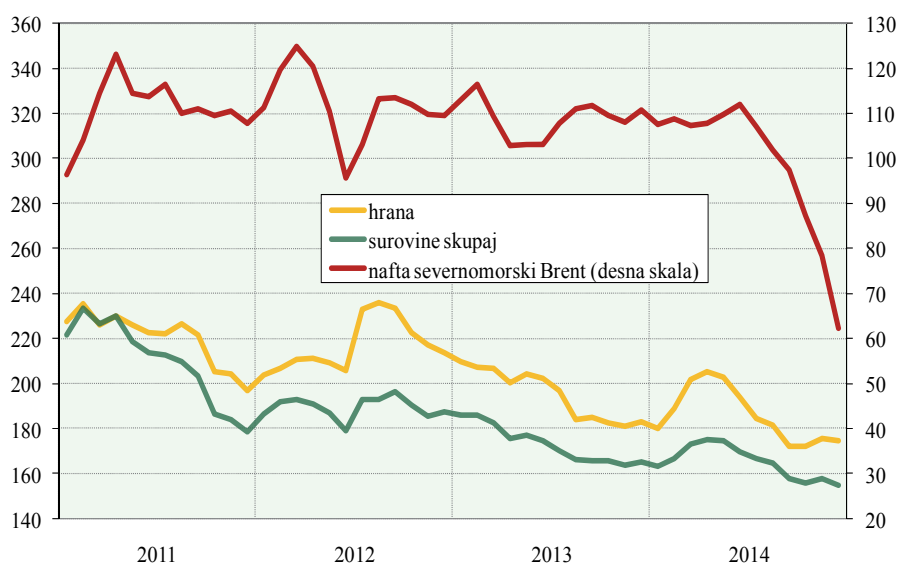

Vir: ECB.

v povezavi z neugodnimi razmerami na trgu dela. Inflacija je ostala nizka tudi v ZDA, in sicer je v povprečju lanskega leta znašala 0,8 %, kar je za 0,7 odstotne točke manj kot v letu 2013. Cene na Japonskem so se leta 2014 zvišale. Medletna inflacija je znašala 2,7 %, kar je precej glede na dolgoletne težave z deflacijo in posebej ob upoštevanju lanskega upadanja cen nafte. V letu 2014 so se cene na Kitajskem in v Indiji zvišale za 2,0 % in 7,2 %, v obeh državah pa je bila inflacija ponovno nižja kot leto prej.

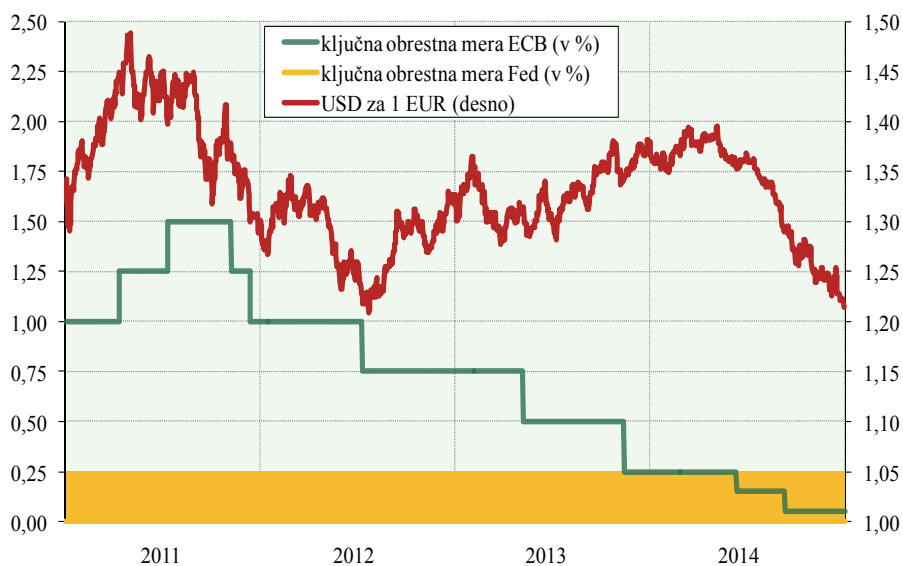
Cene surovin so se lani ponovno precej znižale. Pritiski na znižanje cen nafte so bili predvsem posledica povečane proizvodnje in zalog ter razmeroma nizke globalne gospodarske rasti in manjše rasti povpraševanja. Proizvodnja nafte se v zadnjih letih močno povečuje predvsem v ZDA. Lani se je cena nafte v drugi polovici leta, predvsem v zadnjem četrtletju, močno zniževala in je decembra 2014 dosegla večletno dno. V povprečju lanskega leta je dolarska cena sodčka nafte Brent znašala 98,9 USD, kar je za 9,1 % manj kot leta 2013. Dolarske cene vseh primarnih surovin so se leta 2014 ponovno znižale, in

Slika 4: Cene primarnih surovin in nafte na svetovnem trgu

Opomba: Indeksi (2000 = 100), cena nafte: severnomorski Brent v USD/sodček.
Vir: The Economist, London; Bloomberg.

Slika 5: Tečaj evro–dolar ter ključni obrestni meri ECB in Fed

Vir: ECB, Fed.

sicer za 4,7 %, za toliko so se lani znižale tudi cene hrane. Na znižanje cen hrane drugo leto zapored je vplivalo predvsem povečanje globalne proizvodnje in ponudbe hrane.

Denarna politika centralnih bank pomembnejših razvitih gospodarstev je v letu 2014 ostala spodbujevalna. ECB je ključno obrestno mero lani ponovno znižala dvakrat, prvič v juniju na 0,15 % in drugič v septembru na 0,05 %. Na znižanje je vplivalo močno znižanje inflacije ob relativno šibki pričakovani gospodarski rasti. ECB je tudi najavila in pozneje izvedla več nestandardnih ukrepov² za oživitve gospodarstva in zvišanje inflacije skladno s ciljem cenovne stabilnosti. Ukrepi nimajo večjih učinkov, toda brez njih bi bilo okrevanje precej šibkejše. Nestandardni ukrepi dajejo samo nastavek drugim ekonomskim politikam, ki morajo odigrati svojo vlogo. Zaradi solidne gospodarske rasti in zniževanja stopnje brezposelnosti je Fed oktobra 2014 zaključil nakupe državnih dolgoročnih vrednostnih papirjev.

² Podroben opis nestandardnih ukrepov ECB je dostopen na <http://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2014/html/is140605.en.html>, <http://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2014/html/is140904.en.html> in <http://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2014/html/is141204.en.html> ter v poglavju 2.1.2.

Kljub temu denarna politika v ZDA ostaja spodbujevalna, saj je ključna obrestna mera ostala na intervalu med 0,00 % in 0,25 %. Japonska centralna banka je lani nadaljevala izvajanje nestandardnih ukrepov, oktobra pa se je odločila za povečanje letnega obsega nakupa vrednostnih papirjev. Ključna obrestna mera Bank of England je od marca 2009 nespremenjena pri 0,5 %, prav tako je v letu 2014 vrednost nestandardnih denarnih spodbud ostala nespremenjena v primerjavi z letom 2013.

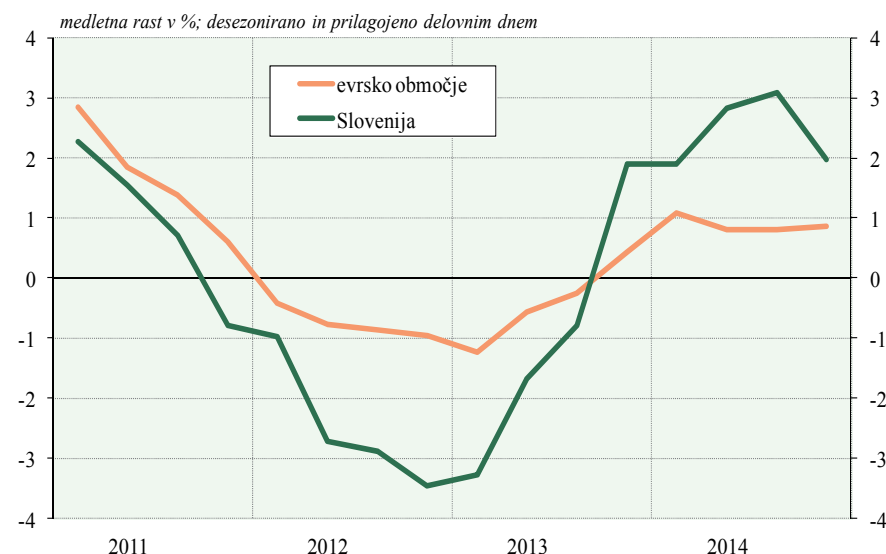
Vrednost evra v primerjavi z dolarjem je začela v lanskem drugem polletju močno upadati. Vrednost evra se je začela zniževati zaradi ukinjanja nestandardnih ukrepov Fed, medtem ko je ECB ekspanzivnost svoje denarne politike še povečala. Ob koncu leta je bilo treba za en evro odšteti le še 1,23 dolarja, kar je za 9,6 % manj kot januarja 2014. Vrednost evra se je lani povišala v primerjavi z japonskim jenom za 8,2 %, v primerjavi z britanskim funtom pa znižala za 5,1 %. Vrednost zadnjega se je močno povišala predvsem zaradi relativno visoke gospodarske rasti in drugih ugodnih makroekonomskih podatkov.

Gospodarska gibanja v Sloveniji

Kljub upočasnitvi v zadnjem četrtletju je bila gospodarska rast lani razmeroma visoka, njena struktura pa ugodna z vidika izvozne usmerjenosti. Rast izvoza in z njim industrijske proizvodnje je močno presegla rast tujega povpraševanja, prispevek neto menjave s tujino k 2,6-odstotni letni rasti BDP pa je bil skoraj dvoodstoten. Ugodna izvozna gibanja so bila podprta z izboljšano stroškovno in tehnološko konkurenčnostjo ter geografsko diverzifikacijo izvoznih trgov. Rast investicij v osnovna sredstva se je približala petim odstotkom, kar pa je ob zmanjšanju investicij v stroje in opremo v celoti posledica izdatnega povečanja javnih investicij. Te so bile edini vir rasti gradbeništva, ki je bilo tako v celoti odvisno od države in občin, kar se je ob šibkejšem javnem investiranju v drugi polovici leta že odrazilo v četrtletnih padcih dodane vrednosti te dejavnosti. Ponovno se je zmanjšalo končno trošenje države, vendar za precej manj kot leta 2013. Ustrezno manjši je bil tudi negativni prispevek varčevalnih ukrepov na rast BDP, le 0,1 odstotne točke v primerjavi s približno 0,3 odstotne točke leta 2013. Rast zasebne potrošnje je bila šibka v primerjavi z gibanji na trgu dela, ki pa so bila močno povezana z naraščanjem negotovih oblik zaposlitev. Ob koncu leta se je znižala tudi agregatna aktivnost v zasebnih storitvah, kar je bil glavni dejavnik, da se je četrtletna rast BDP upočasnila na raven evrskega povprečja.

Lani se je prvič od nastopa gospodarske krize povečala skupna zaposlenost. Rast je večinoma izvirala iz zaposlovanja v strokovnih, znanstvenih, tehničnih in v drugih raznovrstnih dejavnostih. V zadnje

Slika 6: Gibanje BDP v Sloveniji in evrskem območju

Vir: Eurostat.

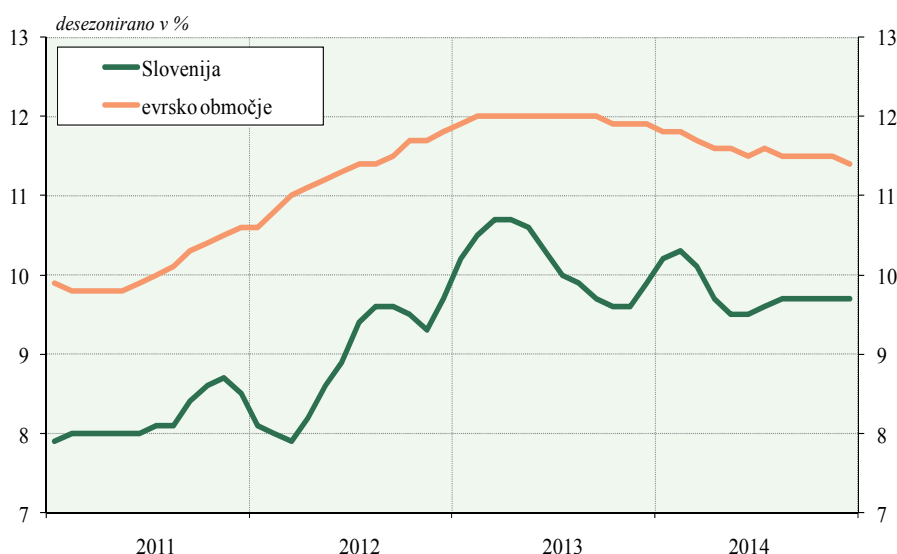
se uvršča tudi zaposlovanje agencijskih delavcev in s tem zamegljuje sliko dejanskega zaposlovanja po panogah, predvsem v industriji in gradbeništvu. V predelovalnih dejavnostih se je lani v drugem četrtletju predvsem zaradi povečanega izvoza začelo ponovno večati število zaposlenih in je v zadnjem četrtletju doseglo 0,7-odstotno rast. Prav tako se je lani v sredini leta po večletnem upadanju začelo povečevati število zaposlenih v trgovini, prometu in gostinstvu. V gradbeništvu se je zmanjševanje zaposlenosti močno upočasnilo, z več kot 7 % v letu 2013 na slab odstotek lani. V pretežno javnih storitvah se je zaposlenost nekoliko povečala, in sicer se je število zaposlenih v zdravstvu in izobraževanju povečevalo skozi celotno leto, v dejavnosti javne uprave in obrambe pa se je zaposlovanje znižalo za pol odstotka.

Čeprav se je brezposelnost lani v sredini leta po skoraj dveh letih začela ponovno medletno zniževati, ostaja veliko število brezposelnih ena izmed osrednjih makroekonomskih težav. Število registriranih brezposelnih je upadlo največ v zadnjih šestih letih in konec leta le nekoliko presevalo 119.000. Prav tako se je opazno znižala stopnja registrirane brezposelnosti in je znašala 13 %. Do konca leta se je znižala tudi stopnja anketne brezposelnosti, in sicer na 9,6 %, kar je nižje od povprečja evrskega območja. Prav tako se je izboljšala struktura prilivov v brezposelnost in odlivov iz brezposelnosti, število odlivov zaradi zaposlitve se je povečalo za skoraj 14 %. Število dolgotrajno brezposelnih se je leta 2014 glede na leto 2013 v povprečju zvišalo za 8,1 %, kar je njihov delež v skupni brezposelnosti povečalo na polovico. Kazalniki povpraševanja po usposobljenih delavcih v predelovalnih dejavnostih se že več let ne spreminjajo in še vedno kažejo strukturno neujemanje na trgu dela. Gibanje plač je bilo skladno z rastjo gospodarske aktivnosti, saj se plače zmerno povečujejo že dobro leto. Njihova rast je bila predvsem posledica rasti plač v zasebnem sektorju, po petih letih pa je prišlo tudi do manjšega povečanja plač v javnem sektorju.

Povprečna letna inflacija v Sloveniji, merjena s HICP, je v letu 2014 znašala 0,4 %, kar je enako povprečju evrskega območja in 1,6 odstotne točke manj kot leto prej. K znižanju so prispevale vse podskupine. Nižja je bila predvsem medletna rast cen hrane. Močno se je znižala medletna rast cen nepredelane hrane, ki je bila zaradi baznih učinkov visoke rasti cen sadja in zelenjave v letu 2013 večino leta 2014 negativna, znižala se je tudi medletna rast cen predelane hrane. Zaradi izrazitega padca cen nafte na svetovnih trgih so se kljub depreciaciji tečaja in višanju trošarin na pogonska goriva medletno pocenili energenti in tako lani negativno prispevali k skupni inflaciji. Prispevek storitev se je zmanjšal minimalno, prispevek industrijskih proizvodov brez energentov pa je v primerjavi z letom prej ostal skoraj nespremenjen.

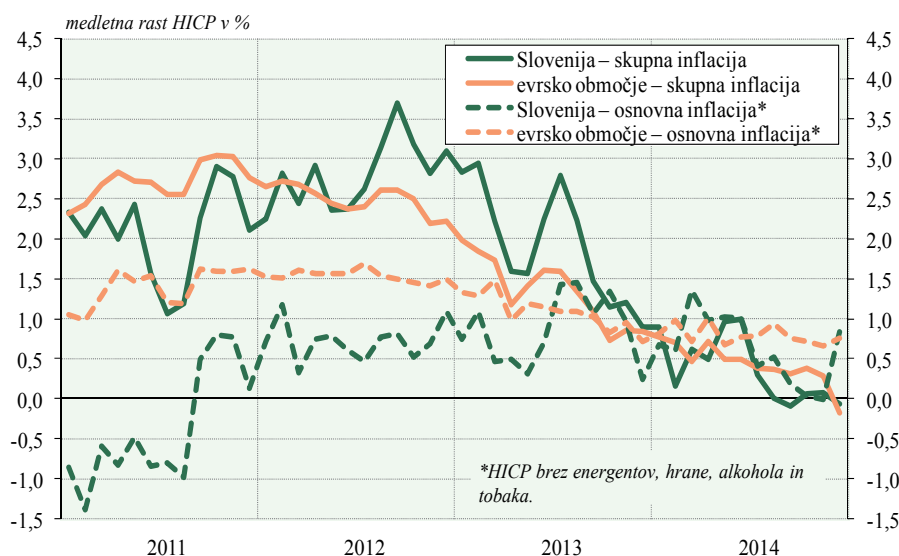
V povprečju leta 2014 se je glede na leto prej znižala tudi osnovna inflacija. Osnovna inflacija, merjena s HICP brez cen energentov, hrane, alkohola in tobaka, se je znižala za 0,2 odstotne točke na 0,6 %.

Slika 7: Harmonizirana stopnja brezposelnosti v Sloveniji in evrskem območju

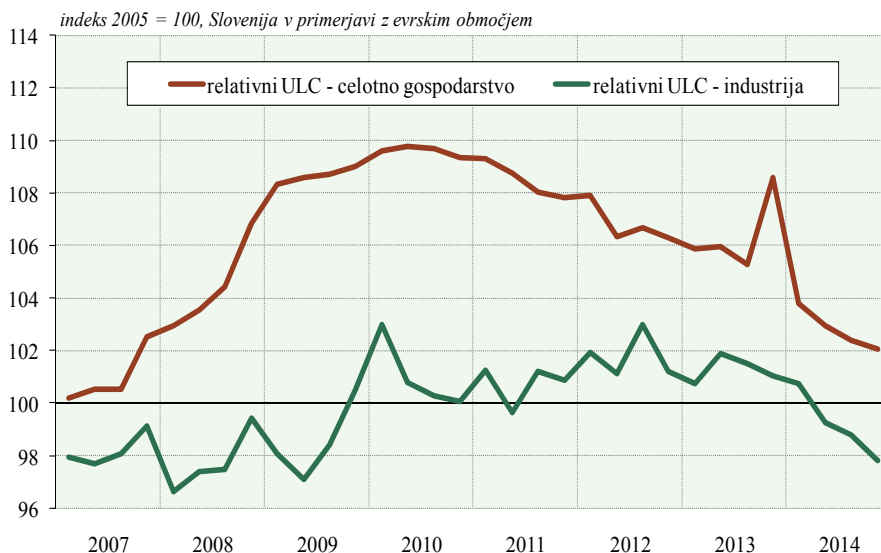
Vir: Eurostat.

Slika 8: Inflacija v Sloveniji in evrskem območju

Vir: Eurostat.

Slika 9: Relativni stroški dela na enoto proizvoda

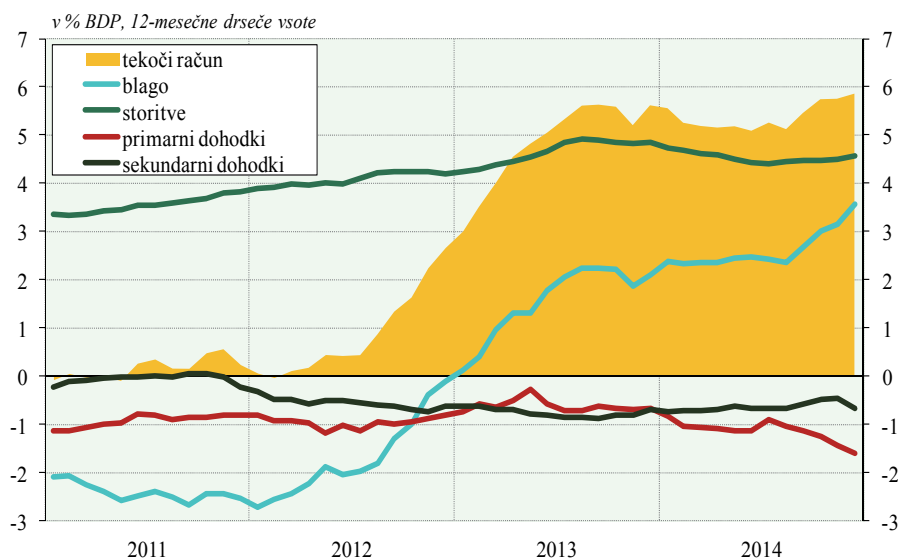
Opomba: V primeru Slovenije je nihaj navzgor v ULC za celotno gospodarstvo v zadnjem četrtletju 2013 posledica izplačila plačnih nesorazmerij v javnem sektorju v višini slabih 200 mio EUR.

Vir: Eurostat, SURS, preračuni Banka Slovenije.

K temu je prispevalo znižanje medletne rasti cen storitev zaradi manjšega obsega fiskalnih in administrativnih ukrepov, na negativnih ravneh pa še vedno ostaja tudi rast cen industrijskih proizvodov brez energentov, kar je predvsem posledica previdnega vedenja domačih potrošnikov in odsotnosti cenovnih pritiskov proizvajalcev. Še močneje sta se zaradi cen hrane znižala druga dva kazalnika osnovne inflacije. HICP brez energentov in nepredelane hrane se je znižal za 0,5 odstotne točke na 0,9 %, HICP brez energentov pa za 1,3 odstotne točke na 0,7 %. V povprečju leta 2014 je bila osnovna inflacija v Sloveniji nekoliko pod povprečjem evrskega območja.

Konkurenčnost slovenskega gospodarstva se je lani okrepila. V primerjavi z evrskim območjem je bilo gibanje stroškov dela na enoto proizvoda precej ugodnejše. Z vidika stroškovne konkurenčnosti slovensko gospodarstvo kot celota ne odstopa več bistveno od evrskega povprečja. Industrija je v letu 2014 že postala stroškovno konkurenčnejša od povprečne konkurence v evrskem območju. To je eden od dejavnikov v ozadju hitre rasti izvoza, ki je rast tujega povpraševanja v letu 2014 presegla za več kot

Slika 10: Komponente tekočega računa plačilne bilance

Vir: Banka Slovenije.

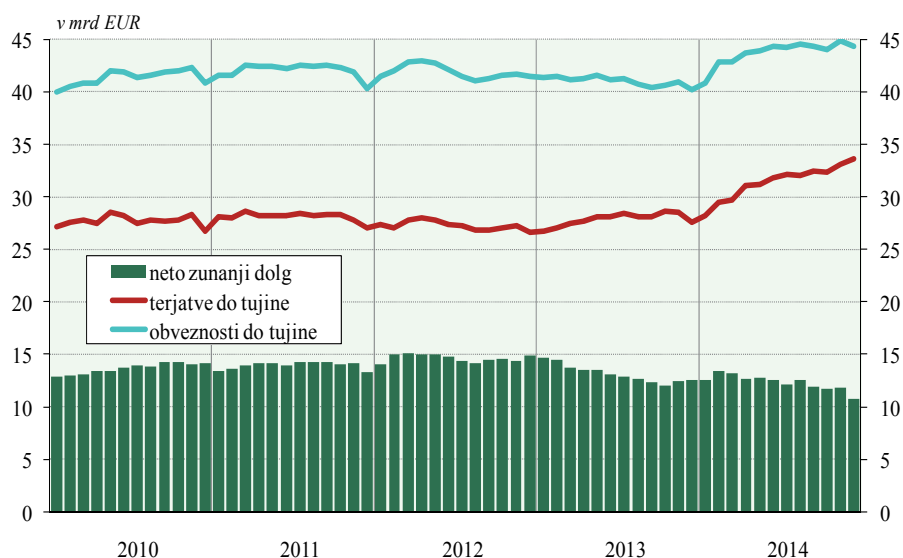
trikrat. Ugodne spremembe se dogajajo tudi na področju tehnološke intenzivnosti izvoza, saj je bila rast visokotehnoloških proizvodov lani opazno višja od povprečja evrskega območja. Dodaten dejavnik – ob sicer še naprej prevladujočemu pomenu nemškega trga – je bila geografska razpršenost izvoza. Slovenski izvozniki so prisotni na kar dvajsetih trgih, ki v celotnem blagovnem izvozu dosegajo vsaj enoodstoten delež, hkrati pa delež preostalih trgov znaša visokih 15 %. Zaradi nizke domače inflacije in deprecia-cije evra se je v lanskem drugem polletju izboljšala tudi cenovna konkurenčnost.

Presežek na tekočem računu plačilne bilance se je v letu 2014 približal 6 % BDP. K temu je prispeval naraščajoč presežek v blagovni menjavi. Ob postopnem okrevanju tujega povpraševanja se je od druge polovice leta 2013 močno okrepila nominalna rast blagovnega izvoza, ki se je ob koncu leta 2014 približala 10 %. Hkrati se je po triletnem krčenju blagovni uvoz v letu 2014 povečal za 4,0 %. Presežek v menjavi storitev se je zmanjšal na 4,6 % BDP, največ zaradi zmanjšanja presežka v menjavi potovanj ter rasti primanjkljaja v menjavi drugih storitev brez upoštevanja transporta in potovanj. Rast nominalnega izvoza storitev se je upočasnila na 3,9 % zaradi zelo nizke rasti izvoza potovanj. Uvoz storitev se je zaradi visoke rasti uvoza transportnih in poslovnih storitev, med katerimi izstopajo storitve poslovnega svetovanja in s trgovino povezane storitve, povečal za 7,2 %. Primanjkljaj primarnih dohodkov se je v primerjavi z letom 2013 povečal za 360 mio EUR na 600 mio EUR oziroma 1,6 % BDP. To je posledica velikega povečanja primanjkljaja dohodkov od kapitala, in sicer z 2,5 % BDP v letu 2013 na 3,3 % BDP. Razlog je v večjem primanjkljaju neto neposrednih naložb, predvsem pa v naraščajočem bremenu plačevanja obresti na javni dolg, ki ga je povečalo reševanje bančnega sistema. Primanjkljaj sekundarnih dohodkov je lani stagniral pri 0,7 % BDP. Pri tem so se prejemki in tudi izdatki države, v katerih prevladujejo tokovi sredstev med proračunom RS in proračunom EU, medletno zmanjšali za več kot 5 %.

Slovenija je leta 2014 neto financirala tujino s 3,4 mrd EUR, kar je največ do zdaj in za petino več kot v predhodnem letu. Največji neto odlivi so bili zaznani pri drugih naložbah, večinoma pri imetjih, manj pa tudi pri obveznostih. Vsi sektorji skupaj so povečali terjatve iz gotovine in vlog za 6 mrd EUR, od tega zasebni sektorji za 2,3 mrd EUR. Poleg tega so se zmanjšale tuje vloge pri domačih bankah za 156 mio EUR, odlivi sektorja centralne banke pa so znašali 1 mrd EUR. Dodatno so 1,2 mrd EUR k neto odlivom prispevali tudi posojila in komercialni krediti. Zasebni sektorji so neto odplačali obveznosti do tujine v višini 1,6 mrd EUR, od tega banke in drugi sektorji v približno enakem znesku, državni sektor pa se je neto zadolžil za 259 mio EUR. Terjatve so se zmanjšale za 0,3 mrd EUR, večinoma zaradi bančnega sektorja.

Slika 11: Zunanja zadolženost Slovenije

Vir: Banka Slovenije.

Največji neto prilivi v letu 2014 so bili zaznani pri neto naložbah v vrednostne papirje, in sicer v višini 4 mrd EUR, kar je enako kot leta 2013. Največ nakupov državnih obveznic so opravili tujci, slovenski rezidenti pa so vložili 425 mio EUR v tuje vrednostne papirje.

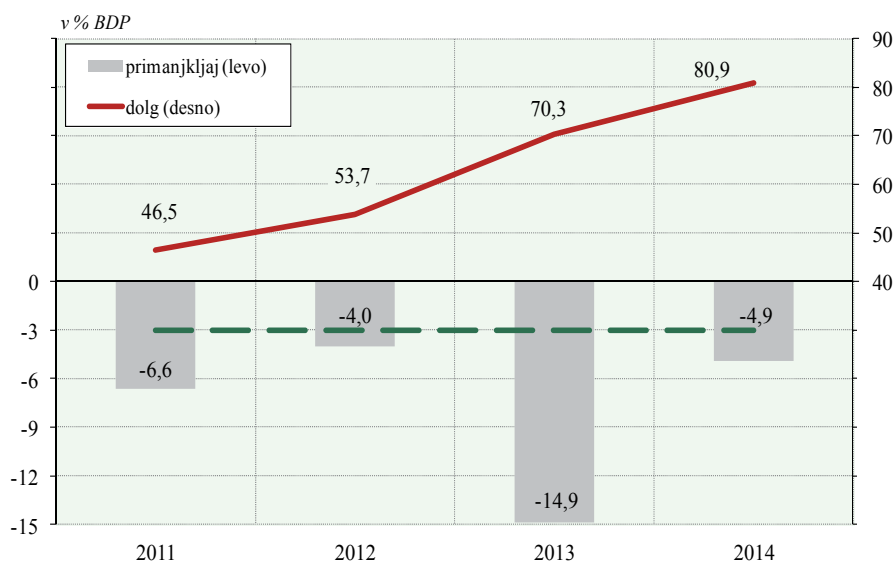
Neto neposredne naložbe so leta 2014 izkazovale neto prilive v višini 1,1 mrd EUR. Analitičen prikaz neposrednih naložb po smeri naložbe kaže v letu 2014 1,2 mrd EUR neto povečanja tujih neposrednih naložb v Sloveniji, kar je do zdaj drugo največje letno povečanje po letu 2002. Večinoma so to naložbe tujcev v trgovski panogi in prodaje nekaj podjetij z vladnega seznama podjetij za privatizacijo. Domače naložbe v tujini so izkazovale precej nižje zneske, leta 2014 so se povečale za 37 mio EUR. V predhodnem letu je bilo zaznано zmanjšanje na strani domačih naložb v tujini in tudi tujih v Sloveniji, večinoma zaradi izgub in negativnih reinvestiranih dobičkov.

Neto zunanji dolg Slovenije se je leta 2014 zmanjšal za 1,8 mrd EUR oziroma 14 % in je konec leta znašal 10,8 mrd EUR. Pri tem se je bruto dolg do tujine v letu 2014 povečal za 4,2 mrd EUR oziroma 10 % na 44,4 mrd EUR, bruto terjatve do tujine pa za 6 mrd EUR oziroma 22 % na 33,6 mrd EUR. V strukturi bruto zunanjega dolga je prevladoval državni sektor s polovičnim deležem v vseh obveznostih (konec leta 2013 je njegov delež znašal 38 % oziroma 6,7 mrd EUR manj kot konec leta 2014), s 26 % so mu sledili drugi sektorji, s 15 % banke in z 8 % kapitalsko povezana podjetja. Neto zadolžitev je v letu 2014 naraščala predvsem pri državi (5,6 mrd EUR) in pri podjetjih z neposredno lastniško povezavo z nerezidenti (0,2 mrd EUR), preostali sektorji pa so se neto razdolževali (banke za 2,2 mrd EUR in drugi sektorji za 1,9 mrd EUR).

Primanjkljaj sektorja država se je v letu 2014 precej znižal predvsem zaradi manjšega obsega ukrepov za stabilizacijo bančnega sistema. Znašal je 4,9 % BDP, kar je za 10 odstotnih točk manj kot leta 2013. Ukrepi za stabilizacijo bančnega sistema so k primanjkljaju prispevali 0,9 % BDP v primerjavi z 10,1 % BDP v letu 2013. Kot dejavnik enkratne narave je v letu 2014 primanjkljaj države povečala sodba Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) v zvezi z deviznimi varčevalci LB banke v višini 0,7 % BDP, za 0,2 % BDP manjši pa je bil zaradi koncesnine za radijske frekvence za mobilno telefonijo. Izključujoč navedene ukrepe za stabilizacijo bančnega sistema in druge enkratne dejavnike je primanjkljaj znašal 3,5 % BDP, kar je za 0,7 % BDP manj kot v predhodnem letu (po izločitvi dokapitalizacij bank, plačil izbrisanim in plačnih nesorazmerij). Pri tem so bili v letu 2014 izdatki za obresti kar za 0,7 % BDP večji kot v predhodnem letu. Primanjkljaj države je bil v letu 2014 tako večji od načrtovanega v dopolnitvi Programa stabilnosti iz aprila 2014 (4,1 % BDP), predvsem na račun sodbe ESČP.

Slika 12: Primanjkljaj in dolg sektorja države po ESR 2010

Vir: SURS.

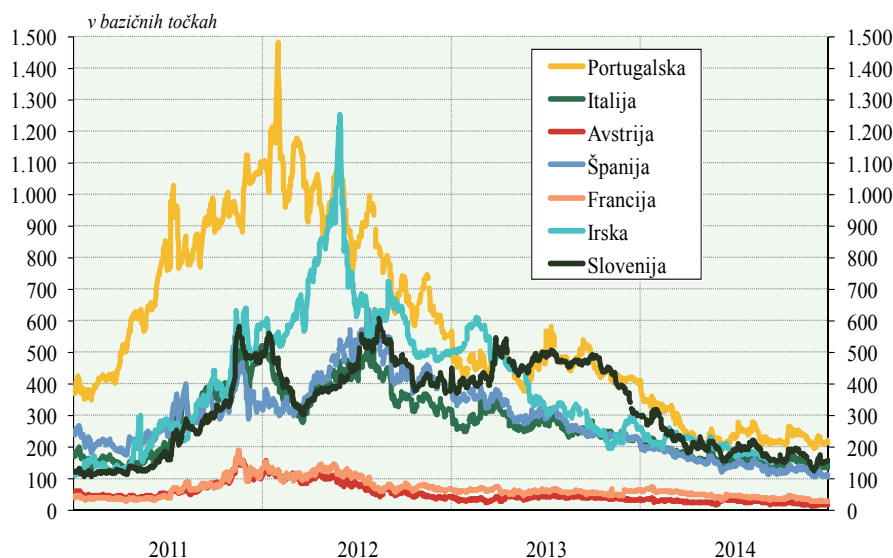
Strukturni primanjkljaj je v letu 2014 po ocenah Evropske komisije iz februarja 2015 znašal 2,5 % BDP, kar je za 0,6 odstotne točke BDP več kot v predhodnem letu.

Prihodki države so bili višji zaradi ugodnejših gospodarskih razmer in zvišanja nekaterih davkov, med izdatki pa so izstopale visoka rast obresti in javne investicije. Prihodkov države je bilo več za 2,9 %. Poleg izboljšanja gospodarskih razmer so k temu med drugim prispevali dvig stopenj DDV (sredi leta 2013), višje trošarine in zvišanje zdravstvenih prispevkov za nekatere skupine zavarovancev. Skupni učinek vseh ukrepov pri prihodkih je ocenjen na približno 0,9 % BDP. Tako je bilo leta 2014 posrednih davkov več za 2,9 %, neposrednih davkov za 1,1 %, neto socialnih prispevkov pa za 1,0 % kot leta 2013. Izdatki države so bili nižji za 14,2 %, ob izločitvi dokapitalizacij bank in prej navedenih enkratnih dejavnikov v obeh letih pa je rast izdatkov znašala 2,0 %. Glavna dejavnika rasti izdatkov sta bila močna rast investicij države in obresti. Izdatkov za vmesno potrošnjo je bilo več za 0,7 %, sredstev za zaposlene pa manj za 0,5 %. Izdatkov za subvencije je bilo manj za skoraj šestino. Ponovno se je povečalo črpanje evropskih sredstev.

Dolg države se je povečal, delno tudi zaradi predfinanciranja glavnice, ki zapadejo v naslednjih letih. Konec leta 2014 je dolg države dosegel 30.133 mio EUR oziroma 80,9 % BDP in se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 4.706 mio EUR. Dolg se je povečal predvsem zaradi financiranja primanjkljaja države, zaradi predfinanciranja glavnice, ki zapadejo v prihodnjih letih, in zaradi izdaj obveznic Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB). Večje izdaje obveznic so bile februarja, aprila in novembra. Obveznici, izdani februarja, sta bili nominirani v USD, izvedeno pa je bilo tudi zavarovanje proti valutnemu tveganju. Nominalni znesek izdaje petletne obveznice je znašal 1,5 mrd USD, desetletne pa 2 mrd USD. Aprila sta sledili sedem in triinpolletna obveznica, novembra pa še sedeminpolletna, vsaka v višini 1 mrd EUR. V povezavi z dokapitalizacijo Abanke in Banke Celje se je povečala izdaja nekaterih že obstoječih obveznic v skupni višini 317 mio EUR. DUTB je zaradi prenosa slabih terjatev iz Abanke in Banke Celje izdala dve obveznici v skupni višini 552 mio EUR. V manjšem znesku kot v predhodnih letih je na povečanje dolga vplivala tudi pomoč pri reševanju držav evrskega območja v finančnih težavah, ki je konec leta v dolgu predstavljala 4,2 % BDP. Država se je zadolževala tudi z izdajami zakladnih menic različnih ročnosti in najemanjem kreditov.

Stanje poroštev in jamstev se je med letom spreminjalo zaradi ukrepov za stabilizacijo bančnega sistema. Ob koncu leta 2014 je znašalo 8.276 mio EUR oziroma 22,2 % BDP, kar je 18 mio EUR več kot konec leta 2013. Sredi leta se je najprej znižalo zaradi unovčitve porošstva, odobrenega v povezavi z reševanjem dveh bank v postopku nadzorovane likvidacije. Obe banki unovčeno poroštvo postopno že

Slika 13: Pribitki pri dolgoročnih državnih obveznicah nad referenčno nemško obveznico

Opomba: Pribitek je izračunan kot razlika med donosom desetletne državne obveznice in donosom referenčne (nemške) obveznice na dnevni ravni ter izraža tveganja, ki jih tržni udeleženci pripisujejo državi. Na sliki je po 11. januarju 2011 za Slovenijo prikazano gibanje obveznice SLOREP 01/21.

Vir: Bloomberg, preračuni Banka Slovenije.

vračata državi. Proti koncu leta se je stanje poroštev zvišalo zaradi izdaje dveh obveznic DUTB. V stanju poroštev še vedno približno polovica poroštev odpade na posojila, ki jih je najemala družba DARS d.d., in na zavarovanje izdaj obveznic EFSF, namenjenih reševanju držav območja evra v finančnih težavah. Poroštva so potencialna obveznost države, ki se mora izpolniti v primeru njihove unovčitve. V letu 2014 je znesek unovčitev znašal 432 mio EUR, znesek državi vrnjenih sredstev iz naslova unovčenih poroštev pa 27 mio EUR. Oboje je večinoma povezano s prej navedenim reševanjem dveh bank v postopku nadzorovane likvidacije.

Zahtevana donosnost slovenske dolgoročne državne obveznice in pribitek slovenske dolgoročne državne obveznice nad donosnostjo referenčne nemške obveznice sta se med letom zniževala. Zniževanje je bilo posledica izvedbe ukrepov za reševanje slovenskega bančnega sistema konec leta 2013 in s tem vračanja zaupanja finančnih trgov v Slovenijo. Ugodno gibanje donosnosti je izviralo tudi iz stimulatívne denarne politike ECB, ki se je odrazila tudi na zniževanju zahtevane donosnosti državnih obveznic drugih perifernih držav. Ob koncu leta je bila zahtevana donosnost za slovensko desetletno državno obveznico 2,1 %, pribitek nad primerljivo nemško državno obveznico pa okoli 150 bazičnih točk.

Ključni izziv na fiskalnem področju za Slovenijo v letu 2015 ostaja odprava presežnega primanjkljaja. Slovenija je sredi oktobra 2014 posredovala Evropski komisiji Osnutek proračunskega načrta za leto 2015, ki ga je ta ocenila za okvirno skladnega z zahtevami. Glavni ukrepi za leto 2015 zadevajo omejevanje plač, ki je bilo dogovorjeno s sindikati, zmanjšanje izdatkov za blago in storitve ter za subvencije in povišanje nekaterih obremenitev (npr. zvišanje davka na finančne storitve in zavarovalne posle, višja obremenitev študentskega dela). Nadaljevanje postopne in rasti prijazne fiskalne konsolidacije je pomembno tudi z vidika vzdržnosti dolga.

1.2 Bančni sistem³

V strukturi bančnega sistema imajo prevladujoč položaj banke. Na dan 31. decembra 2014 je v Sloveniji delovalo 17 bank (od tega sedem bank z neposredno nadrejenimi bankami iz Evrosistema), tri hranilnice in štiri podružnice tujih (Evrosistem) bank. V strukturi bančnega sistema so imele banke 95-odstotni tržni delež, merjen z bilančno vsoto. V primerjavi z letom prej se je število institucij povečalo za eno podružnico. Banka Slovenije je leta 2014 notificirala 13 novih kreditnih institucij, medtem ko so štiri kreditne institucije preklicale notifikacijo. Ob koncu leta 2014 je skupno število kreditnih institucij, ki so notificirale čezmejno opravljanje dejavnosti, doseglo 327.

Vlada Republike Slovenije je oktobra in decembra leta 2014 na podlagi odločbe o državni pomoči dokapitalizirala še dve banki, kar je nekoliko spremenilo lastniško strukturo bančnega sistema. Gre za podobne ukrepe, kot so bili sprejeti decembra 2013 zaradi stabilizacije bančnega sistema. Oktobra 2014 je RS tako dodatno dokapitalizirala Abanko ZIPO z vrednostnimi papirji Republike Slovenije, del slabih terjatev pa je banka prenesla na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB), v zameno za katere je dobila obveznice DUTB. Decembra je Republika Slovenija dokapitalizirala Banko Celje v obliki vrednostnih papirjev in z gotovino, del slabih terjatev je banka prenesla na DUTB in pridobila njene obveznice. Pred dokapitalizacijo so bile pri banki izbrisane podrejene obveznosti.

Po dokapitalizacijah v letu 2014 se je dodatno spremenila lastniška struktura bančnega sistema. V popolni večinski tuji lasti je bilo 31. decembra 2014 sedem hčerinskih bank in štiri podružnice, v popolni domači lasti sedem bank in v večinski domači lasti tri banke. Lastniška struktura bank se je pomembno spremenila že v letu 2013, saj je Republika Slovenija na podlagi odločbe o državni pomoči, po pokrivanju izgube z deleži obstoječih lastnikov, dokapitalizirala pet bank in s tem postala njihov 100-odstotni lastnik. Delež tujcev, merjen z lastniškim kapitalom, je znašal 30,3 %, delež države kot neposrednega lastnika 63 % in delež drugih domačih lastnikov 6,7 %. Lastniški delež države v kapitalu bančnega sistema se je v letu 2014 povečal za dodatne tri odstotne točke, ob zmanjšanju deleža kapitala tujcev za 1,6 odstotne točke in deleža kapitala drugih domačih lastnikov za 1,3 odstotne točke. Delež tujcev, merjen z bilančno vsoto, je bil ob koncu 2014 za 4,4 odstotne točke večji od deleža, merjenega z lastniškim kapitalom, medtem ko je bil primerjalno delež drugih domačih oseb (brez države) večji za 1,3 odstotne točke.

Tabela 1: Lastniška sestava bančnega sektorja po lastniškem kapitalu

	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Tuje osebe (nad 50 % v upravljanju)	30,1 %	33,3 %	31,6 %	30,0 %
Tuje osebe (pod 50 % v upravljanju)	9,1 %	8,7 %	0,4 %	0,3 %
Država v ožjem smislu	22,7 %	22,8 %	60,1 %	63,0 %
Ostale domače osebe	38,1 %	35,2 %	8,0 %	6,7 %

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 2: Lastniška sestava bančnega sektorja po bilančni vsoti

	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Tuje osebe (nad 50 % v upravljanju)	28,2 %	30,0 %	31,9 %	34,2 %
Tuje osebe (pod 50 % v upravljanju)	9,9 %	8,9 %	0,5 %	0,5 %
Država v ožjem smislu	24,2 %	22,9 %	54,9 %	57,3 %
Ostale domače osebe	37,7 %	38,3 %	12,6 %	8,0 %

Vir: Banka Slovenije.

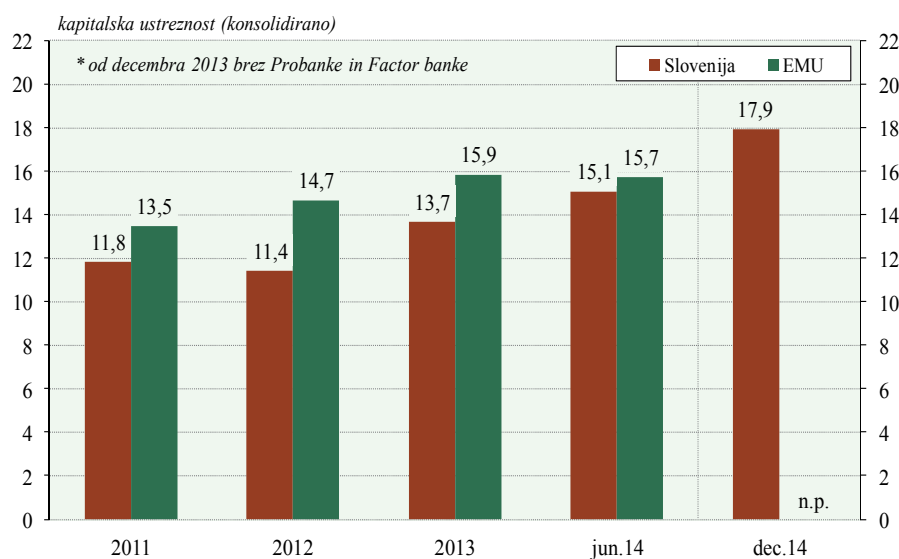
Tabela 3: Povprečna bilančna vsota glede na BDP

v mio EUR	2011	2012	2013	2014
Povprečna bilančna vsota bank in hranilnic	50.439	48.465	44.634	39.746
BDP v tekočih cenah	36.868	36.006	36.144	37.246
Povprečna bilančna vsota (v % BDP)	136,8	134,6	123,5	106,7

Vir: Banka Slovenije.

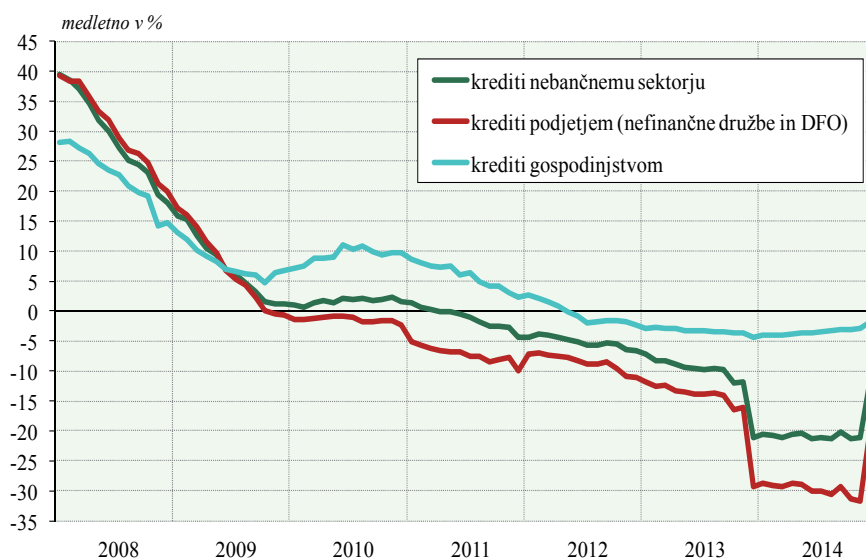
³ V poglavju so uporabljeni nerevidirani podatki, razpoložljivi 5. marca 2015.

Slika 14: Gibanje kapitalske ustreznosti bank in primerjava z evrskim območjem

Vir: Banka Slovenije.

Slika 15: Kreditiranje nebančnega sektorja

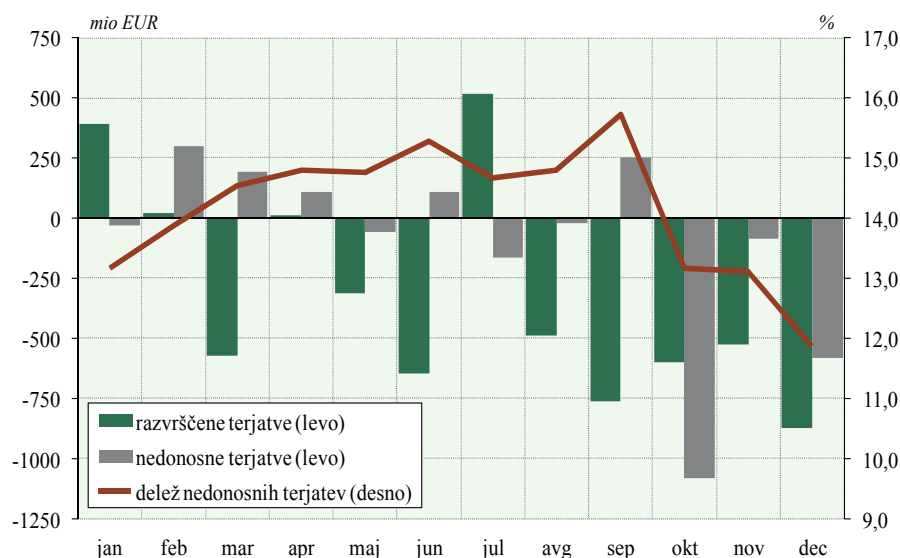

Vir: Banka Slovenije.

V letu 2014 se je nadaljevalo krčenje bančnega sistema. Bilančna vsota bančnega sistema se je lani zmanjšala za 1,6 mrd EUR na 38,8 mrd EUR, kar je za 3,9 % manj od bilančne vsote konec predhodnega leta. Na zmanjšanje bilančne vsote, ki je bilo bistveno nižje kot v predhodnih dveh letih, je lani vplivalo predvsem krčenje posojilne aktivnosti na aktivni strani in zmanjševanje obveznosti bank do Evrosistema na strani virov. Bilančna vsota se je v letu 2014 zmanjšala peto leto zapored, kumulativno za 13,3 mrd EUR. Zaradi krčenja bilančne vsote bančnega sistema se je zmanjšalo tudi razmerje bilančne vsote bank in hranilnic do BDP, ki je lani znašalo 107 %.

Kapitalska pozicija slovenskega bančnega sistema se je ob nadaljnji izvedbi dokapitalizacij bank v letu 2014 še izboljšala. Količnik kapitalske ustreznosti na konsolidirani podlagi se je povečal na 17,9 %. Delež temeljnega kapitala je ob koncu leta 2014 dosegel visokih 95,8 %. Banke torej izpolnjujejo kapitalsko ustreznost z najbolj kakovostnimi oblikami kapitala, kar je tudi razlog, da je kapitalska ustreznost temeljnega kapitala presegla povprečje držav EU. Kljub izboljšanju makroekonomskih razmer pa ostaja zmanjševanje kreditne aktivnosti ter prilagajanje strukture tveganosti naložb in s tem krčenje kapitalskih zahtev prevladujoč način vzdrževanja in izboljševanja kapitalske ustreznosti. Na krčenje

Slika 16: Razvrščene in nedonosne terjatve v letu 2014

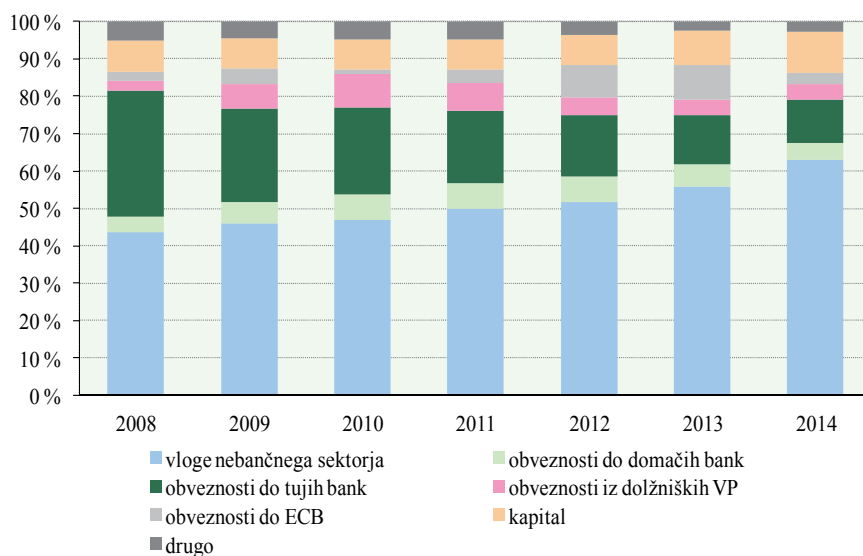
Vir: Banka Slovenije.

kapitalskih zahtev in s tem izboljšanje kapitalske ustreznosti je v zadnjem četrtletju 2014 vplival tudi prenos slabih terjatev na DUTB pri dveh bankah. Učinkovitejša optimizacija obstoječega kapitala in sposobnost ustvarjanja notranjega kapitala ostajata pomembna dejavnika stabilne kapitalske pozicije v prihodnje, še zlasti pri bankah s šibkim kapitalskim zaledjem lastnikov.

Dinamika upadanja kreditne aktivnosti bank se je lani proti koncu leta upočasnila. Medletni padec posojil podjetjem je konec leta 2014 znašal 20 % oziroma 13,7 % brez upoštevanja učinkov ukrepov stabilizacije bančnega sistema. Šibka kreditna sposobnost podjetij in zadržanost pri najemanju novih posojil ostajata glavna razloga krčenja posojil na strani povpraševanja. Anketni podatki bank (BLS) kažejo, da je po daljšem obdobju upadanja povpraševanje podjetij po posojilih v letu 2014 začelo naraščati. Razloga za porast povpraševanja sta izboljšanje gospodarskih razmer in ugodni vpliv znižanja aktivnih obrestnih mer. Na strani kreditne ponudbe banke ostajajo razmeroma konservativne in ohranjajo visoke kreditne standarde pri posojanju podjetjem, vendar pa so jih lani prenehale dodatno zaostrovati. Pri potrošniških posojilih gospodinjstvom se je ohranjala negativna dinamika, s tendenco izboljševanja proti koncu leta, medtem ko se je pri stanovanjskih posojilih v letu 2014 rast gibala okoli 1 %.

Kakovost terjatev bank se je v letu 2014 izboljšala. Delež nedonosnih terjatev (terjatve z zamudo nad 90 dni) se je po prenosih na DUTB v letu 2014 znižal na 11,9 %, stopnja pokritja nedonosnih terjatev z oslavitvami oziroma rezervacijami se je povežala na 61 %. Obseg razvrščenih terjatev je ob koncu 2014 znašal 37,7 mrd EUR in se je predvsem zaradi prenosa slabih terjatev na DUTB v primerjavi z letom prej zmanjšal za 3,9 mrd EUR. Prvih pet mesecev leta 2014 so nedonosne terjatve po prvem prenosu na DUTB decembra 2013 ponovno naraščale, se stabilizirale pri 14,8 % do septembra, ko so se ponovno povečale. Zadnje četrtletje 2014 sta bila izvedena prenosa slabih terjatev na DUTB iz Abanke in Banke Celje, s čimer se je oktobra 2014 delež nedonosnih terjatev zmanjšal za 2,5 odstotne točke na 13,2 % oziroma nato ob tretjem prenosu decembra 2014 za 1,2 odstotne točke na 11,9 %. Vendar se je tudi ob izločitvi učinka prenosa na DUTB delež nedonosnih terjatev v zadnjem četrtletju zmanjševal, kar se je odrazilo predvsem v sektorjih podjetij in DFO. S prenosom nedonosnih terjatev na DUTB, ki je večino- ma zajel večja domača podjetja, se je delež dolžnikov z zamudo nad 90 dni skoncentriral pri malih in srednje velikih podjetjih (SME). Delež nedonosnih terjatev do SME je decembra 2014 predstavljal 44,8 % nedonosnih terjatev do podjetij, medtem ko je pred prvim prenosom decembra 2013 pri večjem obsegu zamud znašal le 28,7 %. V sektorju nerezidentov, ki ni bil del prenosa na DUTB, se je nadaljevala rast nedonosnih terjatev skozi vse leto do oktobra, ko se je obseg nedonosnih terjatev v zadnjem četrtletju zmanjšal. Gospodinjstva ostajajo najmanj tvegan del kreditnega portfelja. Kljub prenosu nedo-

Slika 17: Struktura virov financiranja

Vir: Banka Slovenije.

nosnih terjatev na DUTB ostaja gradbeništvo dejavnost z največjim deležem nedonosnih terjatev, vendar se delež skozi celo leto zmanjšuje. Med letom so se zniževale tudi nedonosne terjatve v gostinstvu in prometu. Prav tako je mogoče opaziti trend zmanjševanja deleža v trgovini in predelovalnih dejavnostih, ki so bile del prenosa na DUTB.

Razdolževanje bank na grosističnih trgih se je nadaljevalo, vendar bolj umirjeno kot v preteklih letih, občutno intenzivnejše pa je bilo razdolževanje do Evrosistema. Slovenske banke so se leta 2014 do bank v tujini razdolžile za 0,8 mrd EUR, medtem ko je obseg neto izdanih dolžniških vrednostnih papirjev ostal skoraj nespremenjen. Banke so leta 2014 močno zmanjšale obveznosti do Evrosistema. Njihov obseg je bil manjši za 2,9 mrd EUR, predvsem zaradi predčasnega odplačevanja sredstev, pridobljenih na triletnih operacijah dolgoročnega refinanciranja, ki so dospele v prvem četrtletju 2015. S tem se je zmanjšal delež obveznosti do Evrosistema v strukturi virov financiranja slovenskih bank na 2,8 % oziroma tretjino predlanskega deleža, čeprav so banke v zadnjem četrtletju 2014 pridobile nova sredstva na dveh ciljno usmerjenih operacijah dolgoročnega refinanciranja pri Evrosistemu.

Vloge nebančnega sektorja so okrepile vlogo najpomembnejšega vira financiranja slovenskih bank. Njihov obseg se je leta 2014 povečal za 1,9 mrd EUR, kar je ob hkratnem zmanjšanju grosističnih virov financiranja in dolga do Evrosistema, povečalo delež vlog nebančnega sektorja v strukturi virov financiranja na 63 %. Čeprav so se vloge povečale pri vseh sektorjih, z izjemo nerezidentov, z najvišjim neto prirastom izstopajo vloge gospodinjstev. Prirast teh vlog je kljub prepolovitvi depozitnih obrestnih mer, močno presegel velik odliv vlog gospodinjstev iz bančnega sistema v letu 2013, kar je posledica različnih dejavnikov. Prvič, s sanacijo bančnega sistema se postopno vrača zaupanje v poslovanje slovenskih bank. Drugič, skromna potrošnja in upad investicij gospodinjstev se ob stagnaciji dohodka odražata v višji stopnji in obsegu varčevanja. Tretjič, povečanje vlog gospodinjstev je tudi posledica prejetih kupnin gospodinjstev v procesu privatizacije večjih podjetij. Delež vlog gospodinjstev se je v strukturi vseh virov financiranja do konca leta 2014 povečal na 39 %. Pomemben dejavnik dobre dolgoročne likvidnostne pozicije slovenskih bank bo sposobnost ohranjanja ustrezne in stabilnejše strukture virov financiranja.

Likvidnost slovenskih bank se je leta 2014 še nekoliko izboljšala. To se odraža v relativno visokem količniku likvidnosti prvega razreda, v velikem deležu prostega sklada primerne finančne premoženja za zavarovanje pri Evrosistemu in večjem deležu tržne sekundarne likvidnosti v bilančni vsoti. K izboljšanju teh kazalnikov likvidnosti so prispevale nižje neto obveznosti do Evrosistema, izdaje zakladnih menic in obveznic RS ter prejem vrednostnih papirjev v procesu izvajanja ukrepov sanacije dveh

Tabela 4: Izkaz poslovnega izida bank in hranilnic

	Obseg (v mio EUR)				Stopnje rasti (v %)				Delež v bruto dohodku (v %)			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Neto obresti	1.018	886	708	832	-2,8	-12,9	-19,8	17,5	70,3	56,6	64,9	67,5
Neto neobrestni prihodki	429	679	383	401	-3,3	58,3	-45,3	4,6	29,7	43,4	35,1	32,5
Bruto dohodek	1.447	1.566	1.091	1233	-3,0	8,2	-30,9	13,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Operativni stroški	777	743	721	686	-0,3	-4,4	-3,1	-4,9	53,4	47,4	66,1	55,7
stroški dela	416	400	384	366	-1,0	-4,0	-3,9	-4,8	28,8	25,5	35,2	29,7
Neto dohodek	670	823	370	547	-5,9	22,8	-55,9	47,7	46,3	52,6	33,9	44,3
neto oslabitve in rezervacije	1.207	1.599	3.809	614	48,7	32,5	131,4	-83,9	83,4	102,2	349,1	49,8
Poslovni izid pred obdavčitvijo	-537	-776	-3.439	-68	-442,4	-44,7	-342,9	98,0	-37,1	-49,6	-315,2	-5,5
davki	95	22	-147	-8	3.510,7	-76,4	-756,4	94,8	6,5	1,4	-13,4	-0,6
Poslovni izid po obdavčitvi	-442	-754	-3.586	-75	-359,0	-70,6	-375,5	97,9	-30,5	-48,2	-328,6	-6,1

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 5: Kazalniki poslovanja bank

v %	2011	2012	2013	2014
Donos na aktivo	-1,06	1,60	-7,70	-0,17
Donos na kapital	-12,54	19,04	-100,0	-1,71
Obrestna marža na obrestonosno aktivo	2,13	1,93	1,67	2,18
Obrestna marža na bilančno vsoto	2,02	1,83	1,59	2,09
Neobrestna marža	0,85	1,40	0,85	1,01
Bruto dohodek na povprečno aktivo	2,87	3,23	2,44	3,10

Vir: Banka Slovenije.

bank v zadnjem četrtletju 2014. Zaradi previdnostnega vedenja bank in nezainteresiranosti za prevzemanje dodatnih tveganj so banke presežno likvidnost bolj kot v povečanje kreditne aktivnosti usmerile v varnejše naložbe ali poplačila obveznosti. Slabši dostop do mednarodnih finančnih trgov in nedelovanje slovenskega medbančnega trga še naprej omejujeta slovenske banke pri upravljanju likvidnosti.

V letu 2014 je bančni sistem še realiziral manjšo izgubo. Banke so bile še vedno izpostavljene visokemu dohodkovnemu tveganju zaradi krčenja kreditne aktivnosti, šibke kakovosti kreditnega portfelja in nizke ravni obrestnih mer. Poslovni izid v bančnem sistemu pred obdavčitvijo, ki je bil lani do konca oktobra izravnal, je novembra in decembra prešel v izgubo. Ta je ob koncu leta znašala 67,5 mio EUR. Ob tem se je solidno povečal bruto dohodek bank, za 18 %. K rasti neto obrestnih prihodkov bank so v letu 2014, ob zmanjšanju obrestnih prihodkov za 11,5 %, prispevali močno zmanjšani obrestni odhodki, za 37,5 %, zaradi močnega znižanja depozitnih obrestnih mer za vloge nebančnega sektorja in nadaljnjega razdolževanja do tujine. Banke so zaradi manjše nagnjenosti k prevzemanju tveganj povečevale naložbe v manj tvegane in hkrati tudi manj donosne naložbe. K temu spada tudi izgubljanje dela dobrih komitentov, ki se preusmerjajo k financiranju v tujini. Rast neobrestnih prihodkov je bila v letu 2014 pozitivna. Stroški oslabitev in rezervacij so bistveno zaostajali za visokimi stroški v letu 2013 (ki so bili posledica AQR in stresnih testov). V zadnjem četrtletju leta 2014 se stroški oslabitev in rezervacij v bančnem sistemu niso povečali tako močno kot v preteklih letih, vendar so še vedno obsegali polovico bruto dohodka bank. Banke so tudi v letu 2014 še naprej izboljševale stroškovno učinkovitost in nadaljevale zmanjševanje operativnih stroškov.

2 DEJAVNOSTI BANKE SLOVENIJE

2.1 Naloge v okviru ESCB

2.1.1 Institucionalni okvir

Evropska centralna banka, Evrosistem in Evropski sistem centralnih bank

Banka Slovenije je z uvedbo evra v Sloveniji 1. januarja 2007 postala del Evrosistema, ki ga sestavljajo ECB in nacionalne centralne banke držav evrskega območja. Od uvedbe evra v Sloveniji se guverner Banke Slovenije kot član Sveta ECB udeležuje zasedanj tega organa, ki so praviloma dvakrat mesečno. Svet ECB ima šest članov Izvršilnega odbora ECB, v njem sodelujejo tudi guvernerji nacionalnih centralnih bank držav evrskega območja. Svet ECB med drugim določa denarno politiko Evrosistema. V letu 2014 je imela Slovenija zadnjič glasovalno pravico na vseh sejah Sveta ECB. Z vstopom Litve v Evrosistem se bo v letu 2015 spremenil sistem glasovanja po načelu rotacije glasovalnih pravic. Člani Sveta ECB bodo razdeljeni v dve skupini glede na velikost gospodarstva in finančnega sektorja države, ki jo predstavljajo. Pet "največjih" članic Evrosistema bo imelo štiri glasovalne pravice, preostale centralne banke pa enajst. Glasovalne pravice bodo pri obeh skupinah rotirale v mesečnih intervalih. Guverner Banke Slovenije je tudi član Razširjenega sveta ECB. Razširjeni svet je tretji organ odločanja ECB in zaseda štirikrat letno. Člani Razširjenega sveta ECB so predsednik in podpredsednik ECB ter guvernerji nacionalnih centralnih bank vseh držav članic EU.

Predstavniki Banke Slovenije so se leta 2014 udeleževali zasedanj odborov in njihovih delovnih skupin v širši sestavi Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) in v ožji sestavi Evrosistema. V širši sestavi so ECB in nacionalne centralne banke vseh držav članic EU, v ožji sestavi pa ECB in nacionalne centralne banke evrskega območja. Odbori pomagajo pri delu organov odločanja ECB, saj jih ti lahko zaprosijo za strokovne in tehnične nasvete.

Nacionalne centralne banke so edini vpisniki in lastniki kapitala ECB. Skladno s statutom ESCB in ECB so deleži nacionalnih centralnih bank v kapitalskem ključu ECB uteženi sorazmerno glede na delež držav članic teh nacionalnih centralnih bank v celotnem prebivalstvu in bruto domačem proizvodu EU. Nacionalne centralne banke držav članic EU, ki so uvedle evro, so vplačale celoten delež v kapitalu ECB. Druge nacionalne centralne banke držav članic EU niso vplačale svojega deleža v celoti, temveč samo določen odstotek zneska, ki bi ga morale vplačati, če bi uvedle evro.

Ključ za vpis kapitala ECB za Banko Slovenije od 1. januarja 2014 znaša 0,3455 %. Do 31. decembra 2013 je znašal 0,3270 %, povečanje pa je posledica prilagoditve ključa za vpis kapitala, ki se na podlagi BDP in števila prebivalcev opravi vsakih pet let. Vpisani kapital ECB znaša 10.825 mio EUR.

2.1.2 Izvajanje denarne politike Evrosistema

Kljub izboljšanju vzdušja na finančnih trgih, nadaljnji normalizaciji razmer na denarnem trgu in znižanju zahtevanih donosnosti večine finančnih instrumentov so se v letu 2014 gospodarske razmere, v katerih Evrosistem vodi denarno politiko, ponovno zaostrole. Gospodarsko okrevanje, ki je zaznamovalo leto 2013, se je v drugem četrtletju 2014 ustavilo. Nizke in upadajoče stopnje inflacije so v drugi polovici leta začele zniževati tudi srednje- in dolgoročna inflacijska pričakovanja. Dinamika kreditiranja zasebnega sektorja je v teh razmerah ostala negativna, kreditni pogoji pa so bili v številnih državah evrskega območja še naprej zaostreni. Delovanje transmisijskega mehanizma denarne politike je bilo v takih razmerah oteženo.

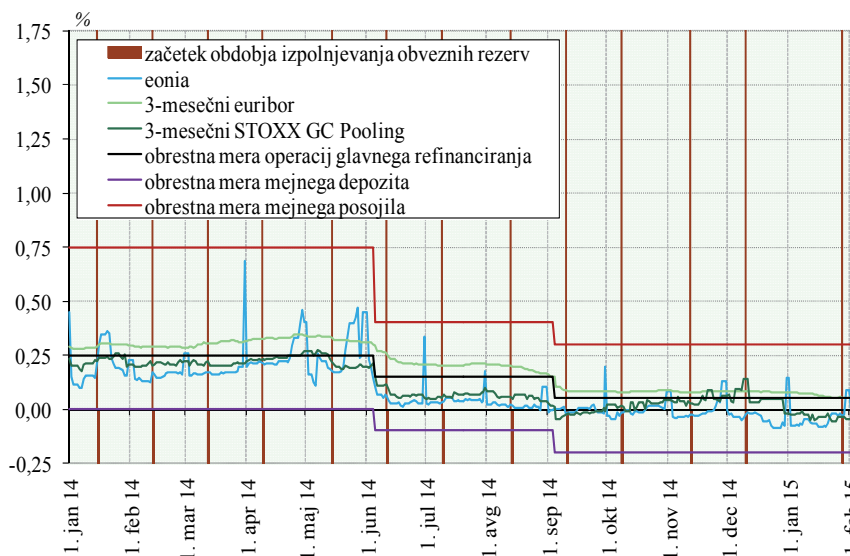

Evrosistem je posledično v letu 2014 sprejel dva paketa dodatnih ukrepov in z njima še okrepil ekspanzivnost denarne politike. V prvem paketu, sprejetem v juniju 2014, je Svet ECB znižal obrestne mere, prvič uvedel negativno obrestovanje presežnih rezerv na računih pri Evrosistemu, podaljšal politiko polne dodelitve do najmanj decembra 2016 in najavil serijo osmih ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja (v nadaljevanju: TLTRO). Hkrati je najmanj do septembra 2018 podaljšal tudi primernost začasno razširjenega kolaterala. Poleg tega je prenehal sterilizirati likvidnost iz naslova preteklih nakupov vrednostnih papirjev (SMP) v obliki tedenskih operacij vezanih depozitov in ukinil operacije dolgoročnejšega refinanciranja z ročnostjo obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. V drugem paketu septembra 2014 je Svet ECB dodatno znižal obrestne mere in najavil programa nakupov vrednostnih papirjev zasebnega sektorja, tj. kritih in listinjenih obveznic. Ob tem je Svet ECB vseskozi poudarjal, da je pripravljen sprejeti dodatne nestandardne ukrepe denarne politike, če bi se tveganje nizke inflacije v daljšem obdobju nadaljevalo. Z nadaljnjim rahljanjem denarne politike je skušal Svet ECB doseči temeljni cilj ECB, ki je ohranjati stabilnost cen, tj. srednjeročno ohranjati stopnjo inflacije na ravni pod, vendar blizu 2 %. Poleg tega je želel tudi izboljšati delovanje transmisijskega mehanizma denarne politike, spodbuditi posojanje nebančnemu sektorju in tako prispevati k okrevanju evropskega gospodarstva.

Nove posojilne operacije in dokončni nakupi vrednostnih papirjev naj bi bilanco Evrosistema ponovno vrnili na raven iz začetka leta 2012, ko je po izvedbi obeh triletnih operacij dolgoročnejšega refinanciranja znašala približno 3.000 mrd EUR. Ukrepi so pomenili tudi premik v načinu vodenja denarne politike od zagotavljanja likvidnosti bankam na njihovo pobudo prek mehanizma polne dodelitve k bolj aktivnemu povečevanju bilance Evrosistema in s tem likvidnosti. Ti ukrepi naj bi z delovanjem različnih kanalov transmisijskega mehanizma pozitivno vplivali na dvig cen in gospodarske aktivnosti. Ukrepi so dodatno poudarili ekspanzivno naravnost denarne politike Evrosistema. S tem se je povečala divergenca med naravnostjo denarne politike Evrosistema in ameriške centralne banke, ki je v letu 2014 postopno zmanjševala in oktobra prenehala izvajati nakupe vrednostnih papirjev v okviru politike kvantitativnega rahljanja (angl. quantitative easing).

Svet ECB je v letu 2014 dvakrat znižal obrestne mere do rekordno nizkih ravni, tj. uvedel negativno obrestno mero za mejni depozit in ključno obrestno mero ECB spustil do efektivne spodnje meje. V juniju je znižal obrestno mero operacij glavnega refinanciranja (tj. ključno obrestno mero ECB) z 0,25 % na 0,15 %, obrestno mero mejnega depozita za 10 bazičnih točk na -0,10 % in obrestno mero mejnega posojila za 35 bazičnih točk na 0,40 %. S tem je bil ponovno vzpostavljen simetričen koridor okrog ključne obrestne mere, tj. med obrestnima merama mejnega depozita in mejnega posojila. Negativna obrestna mera mejnega depozita je dodatno okrepila prihodnjo naravnost denarne politike Sveta

Slika 18: Obrestne mere ECB in nezavarovanega medbančnega denarnega trga

Vir: ECB, Bloomberg.

ECB⁴ in obenem omogočila zadržanje določene širine koridorja, kar je ohranjalo iniciativo za medbančno trgovanje in s tem spodbujalo delovanje denarnega trga. Da bi Svet ECB onemogočil izogibanje negativni obrestni meri s prenosi denarnih sredstev med različnimi oblikami terjatev prek noči do centralnih bank evrskega območja, je istočasno uvedel tudi negativno obrestovanje za presežne rezerve bank in druga stanja na računih pri centralnih bankah. Septembra je obrestne mere znižal za dodatnih 10 bazičnih točk, in sicer ključno obrestno mero na 0,05 %, obrestno mero mejnega depozita na -0,20 % in obrestno mero mejnega posojila na 0,30 % (slika 18).

V letu 2014 se je presežna likvidnost bank, to so presežne rezerve in mejni depozit, še naprej zniževala, saj so banke nadaljevale predčasno odplačevanje triletnih operacij dolgoročnejšega refinanciranja. Med letom je presežna likvidnost tudi precej nihala: sezonsko višja je bila ob začetku in koncu leta, za kratko obdobje pa se je povišala po sprejetju paketa ukrepov v juniju, v okviru katerega so bili ukinjeni enotedenski vezani depoziti. V povprečju je presežna likvidnost dosegala 129 mrd EUR, kar je mnogo manj kot leto prej (300 mrd EUR). Nizka presežna likvidnost se je, zlasti v prvi polovici leta pred sprejetjem dodatnih stimulativnih ukrepov, odrazila v precejšnjih nihanjih eonie in zavarovanih (repo) obrestnih mer krajših ročnosti. Poleg nizke presežne likvidnosti so na nihanja obrestnih mer vplivala tudi pričakovanja tržnih udeležencev glede zategovanja denarne politike ameriške centralne banke. Na povišanje ravni in povečana nihanja eonie se je Svet ECB v juniju odzval z ukinitvijo rednih tedenskih avkcij vezanih depozitov. Kljub le kratkotrajnemu povečanju presežne likvidnosti kot posledice ukinitve enotedenskih vezanih depozitov so obrestne mere denarnega trga v drugi polovici leta močno upadle, tudi v negativno območje. Nihanja kratkoročnih obrestnih mer denarnega trga so se prav tako zmanjšala. K temu so prispevala pričakovanja glede povečanja likvidnosti iz naslova novo sprejetih nestandardnih ukrepov, proti koncu leta pa tudi okrepljena pričakovanja tržnih udeležencev, da bo moral Evrosistem za želeno povečanje bilance začeti kupovati tudi državne obveznice, kar je Svet ECB januarja 2015 najavil za marec 2015.

Operacije odprtega trga: operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja ter operacije finega uravnavanja

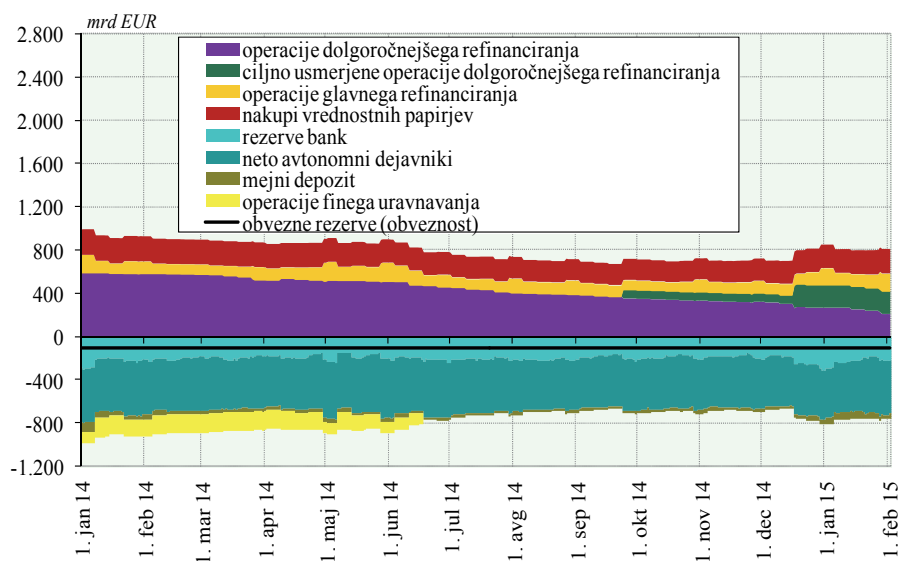
Evrosistem je v letu 2014 na področju operacij odprtega trga uvedel več sprememb. Poleg dodajanja likvidnosti z operacijami glavnega refinanciranja (OGR) in operacijami dolgoročnejšega refinanciranja (ODR) z ročnostjo treh mesecev, ki predstavljata del standardnega okvira denarne politike Evrosistema, je, zaradi izboljšanja delovanja transmisijskega mehanizma in spodbuditve posojilne aktivnosti bank, uvedel serijo operacij TLTRO. Gre za posojila bankam, katerih črpanje je odvisno od posojanja bank privatnemu nefinančnemu sektorju. Po drugi strani so bile po junijskem zasedanju Sveta ECB ukinjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja z ročnostjo obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv in operacije finega uravnavanja (OFU) v obliki enotedenskih vezanih depozitov. Banke so v letu 2014 nadaljevale predčasna vračila triletnih ODR; do konca leta je bilo vrnjenih 890 mrd EUR od skupno 1.019 mrd EUR teh posojil.

Posojilne operacije odprtega trga se že vse od oktobra 2008 izvajajo s polno dodelitvijo po fiksni obrestni meri. V razmerah polne dodelitve banke same določajo višino in ročnost dodeljene likvidnosti, ki ju prilagajajo želeni likvidnosti in razpoložljivemu zavarovanju. Svet ECB je to politiko že večkrat podaljšal, nazadnje junija 2014, ko je bila podaljšana najmanj do decembra 2016. Istočasno je podaljšal tudi primernost začasno razširjenega kolaterala, in sicer vsaj do septembra 2018, tj. do dospelosti operacij TLTRO.

Operacije glavnega refinanciranja so redna posojila z običajno zapadlostjo enega tedna. Predstavljajo glavni instrument, s katerim Evrosistem signalizira naravnost svoje monetarne politike. Ponujena so tedensko po vnaprej objavljenem koledarju. Leta 2014 je Evrosistem izvedel 52 avkcij, vse s polno

⁴ Prihodnjo naravnost denarne politike (angl. forward guidance) je Svet ECB prvič objavil v juliju 2013, ko je objavil, da bodo obrestne mere denarne politike dlje časa ostale na obstoječi ali nižji ravni. Po tem je Svet ECB prihodnjo naravnost še večkrat ponovil.

Slika 19: Ponudba (+) in povpraševanje (–) po denarju Evrosistema

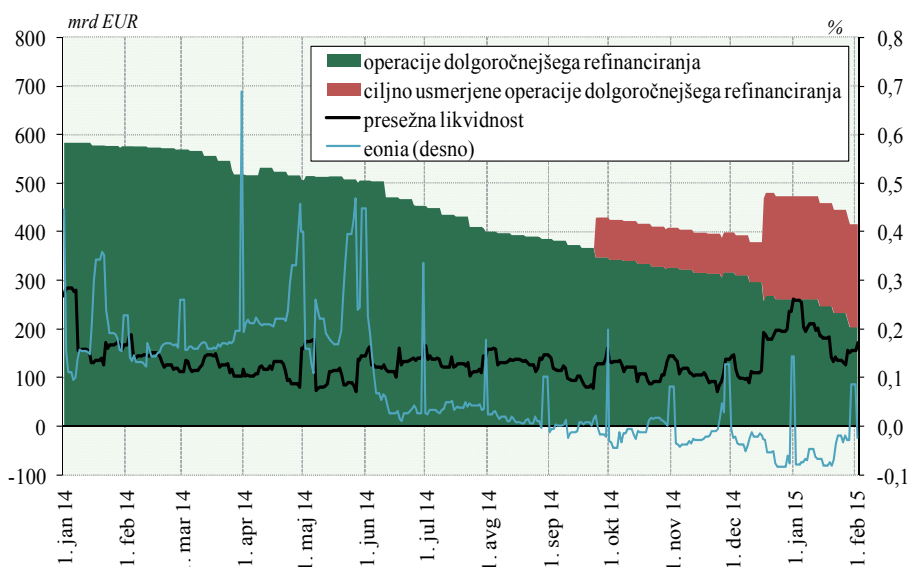

Vir: ECB.

dodelitvijo po vnaprej znani fiksni obrestni meri, enaki ključni obrestni meri ECB. Zaradi zmanjšanja presežne likvidnosti na trgu se je relativni pomen OGR za upravljanje likvidnosti bank ponovno povečal. Povprečen dodeljen znesek OGR je bil v letu 2014 sicer primerljiv s predhodnim letom, znašal je 110 mrd EUR (v letu 2013: 108 mrd EUR), vendar se je gibal v širokem razponu med 82 mrd EUR (14. oktober) in 174 mrd EUR (27. maj). Povprečno število bank, ki so tedensko sodelovale na avkcijah, se je povečalo na kar 150 (v letu 2013: 76). Slovenske banke in hranilnice (v nadaljevanju: banke) v letu 2014 na OGR niso sodelovale, z izjemo ene banke, ki si je na operacijah v marcu izposojala po 1 mio EUR (v letu 2013 je izposojeni znesek v povprečju znašal 49 mio EUR).

Operacije dolgoročnejšega refinanciranja so bankam ponujene mesečno z zapadlostjo treh mesecev in jim zagotavljajo dodatno dolgoročnejše refinanciranje. V času polne dodelitve so ta posojila dodeljena po fiksni obrestni meri, izračunani kot povprečje ključne obrestne mere ECB v času trajanja operacije (t. i. indeksirana obrestna mera). Sodelovanje bank na teh operacijah se je v letu 2014 povečalo, saj so nekatere banke ob bližanju dospelosti triletnih ODR prehajale na trimesečne ODR. V povprečju je na trimesečnih ODR sodelovalo 88 bank (v letu 2013: 46), ki jim je bilo dodeljenih 11 mrd EUR (v

Slika 20: Stanje ODR, TLTRO, presežna likvidnost evrskega območja in eonia

Vir: Bloomberg.

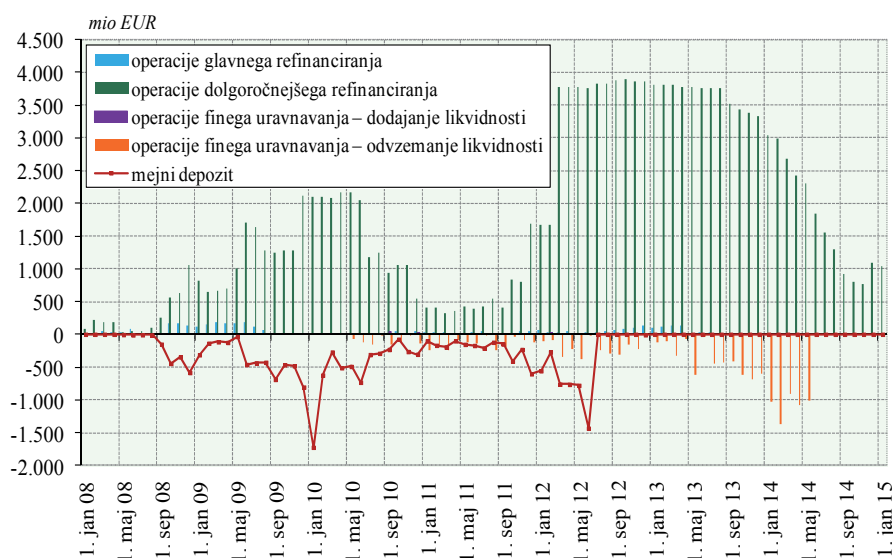
letu 2013: 7 mrd EUR). Po skoraj šestih letih izvajanja ODR z ročnostjo, enako obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv, je Evrosistem te operacije junija ukinil. V prvi polovici leta je na teh avkcijah v povprečju sodelovalo 37 bank, dodeljenih pa jim je bilo v povprečju 15 mrd EUR.

Že tretje leto zapored je bil najpomembnejši vir posojil bankam triletni ODR, odobren konec leta 2011 in na začetku leta 2012. Ker so banke v letu 2014 nadaljevale s predčasnimi vračili (slika 20), se je stanje na teh operacijah zmanjšalo za 334 mrd EUR na 210 mrd EUR, kar je v povprečju za 6,7 mrd na teden. Banke so kot razlog za nadaljevanje predčasnih vračil med drugim navajale izboljšanje dostopa do virov financiranja na trgu, stabilnejše vire financiranja, zmanjševanje previdnostnih likvidnostnih rezerv ter nadaljnje razdolževanje (krčenje bilanc) bank (in podjetij). Slovenske banke so po opravljenem pregledu aktive in stresnih testih ter dokapitalizaciji konec 2013, ki so izboljšali likvidnostni in kapitalski položaj bank ter obenem znižali potrebo po previdnostnih likvidnostnih rezervah, močno pospešile predčasna vračila in v letu 2014 odplačale 2.910 mio EUR (v 2013: 520 mio EUR) triletnih ODR, s čimer se je stanje teh med koncema let 2013 in 2014 znižalo s 3.297 mio EUR na 387 mio EUR. Operaciji zapadeta 29. januarja oziroma 26. februarja 2015.

V septembru in decembru sta bili izvedeni prvi dve iz serije osmih TLTRO. Skupno je bilo na obeh operacijah dodeljenih 212 mrd EUR. Pri obeh operacijah skupaj je sodelovalo 15 slovenskih bank, tj. večina institucij, ki so imele dostop do posojil denarne politike; izposodile so si 706 mio EUR. Podrobnosti izvedbe TLTRO so prikazane v okviru 1.

Operacije finega uravnavanja v obliki enotedenskih vezanih depozitov so bile po junijskem zasedanju Sveta ECB ukinjene. S temi operacijami je Evrosistem steriliziral likvidnost, ki se je povečala z nakupi vrednostnih papirjev v okviru programa SMP v letih 2010 in 2011. V letu 2014 je bilo izvedenih 23 operacij, na katerih je Evrosistem ponujal depozit v znesku do takrat še nedospelih nakupljenih vrednostnih papirjev. Znesek se je v 2014 zmanjšal s 179 mrd EUR na 162,5 mrd EUR (na višku je imel Evrosistem iz naslova SMP v lasti za 219,5 mrd EUR obveznic držav evrskega območja). Banke so pri teh operacijah licitirale obrestno mero, izklicna (maksimalna) obrestna mera je bila enaka ključni obrestni meri ECB. Na zadnjih devetih izvedenih avkcijah vezanih depozitov Evrosistem ni uspel v celoti sterilizirati ponujenega zneska. Poleg nižje presežne likvidnosti je bil razlog za nižjo vezavo tudi višja obrestna mera na medbančnem trgu, kar je zvišalo oportunitetne stroške sodelovanja na avkcijah. Kljub povečanju števila bank na avkcijah (v povprečju je sodelovalo 144 bank, v primerjavi s 100 leta 2013), skupni znesek njihovih protiponudb v povprečju ni dosegel ponujenega zneska Evrosistema: razmerje je

Slika 21: Stanje instrumentov denarne politike Evrosistema v obdobju 2008–2014; slovenske banke in hranilnice (stanje ob koncu meseca)

Vir: ECB, Bloomberg.

Okvir 1: Ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja (TLTRO)

Zaradi izboljšanja delovanja transmisijskega mehanizma in spodbuditve financiranja nefinančnega sektorja je Svet ECB na junijskem zasedanju najavil izvedbo serije osmih ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja (TLTRO). Za razliko od drugih operacij refinanciranja, v katerih je v razmerah polne dodelitve sodelovanje bank odvisno od njihove lastne ocene potreb po likvidnosti in razpoložljivega zavarovanja, je pri TLTRO sodelovanje za vsako posamezno banko vezano na njeno preteklo in prihodnje posojanje zasebnemu nefinančnemu sektorju (t. i. primerna posojila; izključena so stanovanjska posojila gospodinjstvom). Na prvih dveh TLTRO, ki sta bili izvedeni v septembru in decembru 2014, so si banke lahko izposodile t. i. začetni obseg sredstev. Ta je za vsako banko predstavljal 7 % stanja primernih posojil na 30. aprila 2014. Na nadaljnjih šestih TLTRO, izvedenih konec vsakega četrtertletja od marca 2015 do junija 2016, imajo banke možnost črpanja dodatne likvidnosti, vendar le, če so od maja 2014 do izvedbe vsake posamezne TLTRO povečale svoje neto posojanje (to so novoodobrena primerna posojila, zmanjšana za prejeta odplačila posojil) v primerjavi z neto posojanjem, ki so ga izkazovale v referenčnem obdobju (tj. od maja 2013 do aprila 2014). To velja tudi za banke, katerih neto posojanje je bilo v referenčnem obdobju negativno (večina slovenskih bank), če bodo svoje neto posojanje znižale z manjšo dinamiko kot v referenčnem obdobju. Banke, pri katerih je razlika med neto posojanjem v obdobju od maja 2014 do posamezne avkcije TLTRO in neto posojanjem v referenčnem obdobju pozitivna, si bodo lahko izposodile trikratnik te razlike. Podatke o posojanju, na podlagi katerih se izračunajo omenjeni limiti, sodelujoče banke redno poročajo Evrosistemu. Poslani podatki so pogoj za sodelovanje na TLTRO, na splošno pa je TLTRO dostopna vsem bankam, ki so primerne nasprotne stranke za operacije odprtega trga denarne politike Evrosistema. Postopki poročanja podatkov v bankah bodo letno revidirani.

Ročnost vseh TLTRO je maksimalno do septembra 2018. Banke, ki kreditiranja ne bodo povečale v skladu s pogoji, bodo morale operacije predčasno vrniti v septembru 2016. Banke bodo imele tudi možnost, da 24 mesecev po vsaki TLTRO v šestmesečnih razmikih na lastno željo odplačajo poljuben del zneska, ki so si ga izposodile v tej operaciji. Obrestna mera za TLTRO je fiksna za vsako operacijo in je bila za prvi dve TLTRO enaka obrestni meri OGR v času najave operacije, povečani za 10 bazičnih točk, tj. 0,15 %. Glede obrestne mere pri nadaljnjih TLTRO je Svet ECB v januarju 2015 sklenil, da ukine pribitek 10 bazičnih točk.

S TLTRO je želel Evrosistem spodbuditi posojanje bank zasebnemu nefinančnemu sektorju in znižati posojilne obrestne mere, kar bi lahko omogočilo nizka obrestna mera, dolga ročnost in stabilnost vira ter navezava obsega izposoje pri Evrosistemu na obseg posojanja nebančnemu sektorju. Predvsem bankam z višjimi stroški tržnega financiranja lahko sodelovanje na TLTRO pomaga izboljšati konkurenčni položaj na trgu posojil nefinančnemu sektorju.

Sodelovanje na septembrski TLTRO je bilo precej manjše od pričakovanj. Posojilo je črpalo 255 bank v višini 83 mrd EUR, med tem ko so bila pričakovanja tržnih udeležencev v razponu med 100 in 300 mrd EUR. Na decembrski operaciji je 206 bank črpalo 130 mrd EUR, kar je bilo prav tako precej manj od pričakovanj tržnih udeležencev (170 mrd EUR). Skupno so tako banke od 385 mrd EUR, kolikor je znašal ocenjeni razpoložljivi začetni obseg sredstev, črpale 212 mrd EUR oziroma 53 %. Ob upoštevanju predčasnih vračil triletnih ODR ter zmanjšanja sodelovanja na rednih tedenskih OGR in trimesečnih ODR v istem tednu, je bil neto učinek prve TLTRO 47,9 mrd EUR, druge pa 95,3 mrd EUR več likvidnosti. Od junija 2014, ko je bila serija TLTRO najavljena, so predčasna vračila triletnih ODR znašala 208 mrd EUR, kar nakazuje, da so banke z operacijami TLTRO v večinoma nadomestile triletno ODR. Po drugi strani je sodelovanje na obeh TLTRO podaljšalo povprečno ročnost črpanih posojil pri Evrosistemu s približno štirih mesecev v avgustu na leto in pol v decembru. Slovenske banke so sodelovale na obeh operacijah TLTRO; na prvi so si sposodile 75 mio EUR, na drugi pa 631 mio EUR. Skupno so si tako izposodile 71 % ocenjenega začetnega obsega sredstev.

znašalo 0,98 v primerjavi z 1,3 v 2013. Mejna obrestna mera se je zato oblikovala višje in je vse od sredine aprila ostala na ravni ključne obrestne mere ECB. Po drugi strani so slovenske banke zaradi visoke presežne likvidnosti sodelovale na vseh avkcijah vezanih depozitov, pri čemer se je obseg protiponudb glede na leto prej občutno povečal. V povprečju so ponudile 1,14 mrd EUR (457 mio EUR v 2013), uspešno pa so v povprečju vezale 1,1 mrd EUR (371 mio EUR v 2013). Slovenske banke so zaradi svoje

relativne majhnosti verjetno težje dosegale primerljive obrestne mere pri plasiranju presežne likvidnosti na medbančnem trgu.

Druge operacije odprtega trga: CBPP3 in ABSPP

Po izvedbi dveh programov nakupov kritih obveznic v letih 2009 in 2011 je Svet ECB septembra 2014 najavil nov program nakupov kritih obveznic (CBPP3) ter dodatno še program nakupov listinjenih vrednostnih papirjev (ABSPP). Cilj obeh programov je krepiti transmisijo denarne politike in lajšati pogoje financiranja kreditnih institucij ter s tem povrniti raven inflacije bližje meji 2 %.

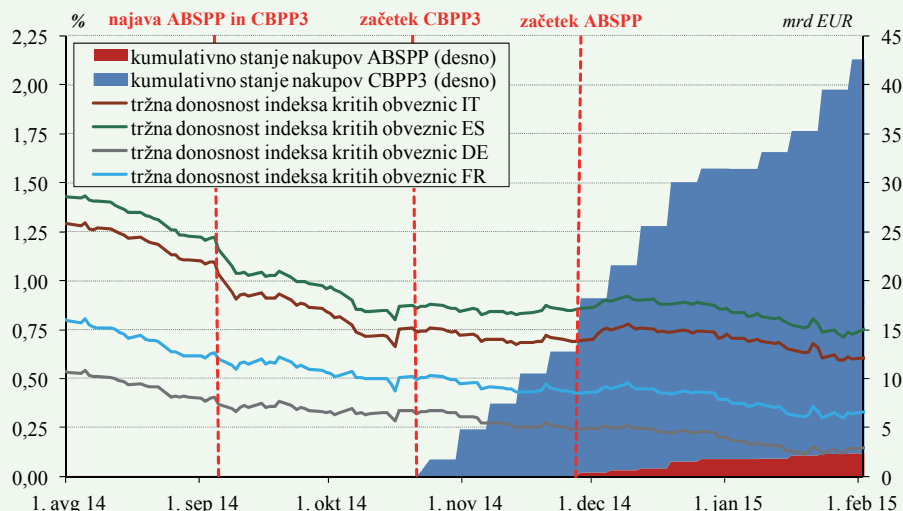
Okvir 2: Programa nakupov kritih (CBPP3) in listinjenih obveznic (ABSPP)

Program CBPP3 se je začel izvajati 20. oktobra 2014 in bo trajal najmanj dve leti. Za razliko od programov CBPP1 in CBPP2 iz let 2009 in 2011 pri programu CBPP3 točen čas zaključka in znesek nakupov nista bila vnaprej določena. Vrednostne papirje decentralizirano kupujejo nacionalne centralne banke in ECB. Po drugi strani se program ABSPP, ki se je začel 21. novembra 2014, na začetku izvaja prek štirih zunanjih upraviteljev premoženja, v nadaljevanju izvajanja programa pa je predviden prehod na decentralizirano nakupovanje s strani centralnih bank Evrosistema. Vrednostni papirji se v obeh primerih kupujejo na primarnem in tudi na sekundarnem trgu.

Evrosistem v okviru CBPP3 kupuje krite obveznice, ki izpolnjujejo merila primernosti, in sicer: (i) so denominirane v evrih, (ii) so izdane in poravnane v evrskem območju, (iii) so primerno finančno premoženje za zavarovanje operacij denarne politike, (iv) skupen obseg nakupov posamezne izdaje krite obveznice v okviru programov CBPP1, CBPP2 in CBPP3 ter drugih naložb centralnih bank Evrosistema ne presega 70 % izdaje, (v) so skladne s direktivo CRD in uredbo CRR o kapitalskih zahtevah, (vi) imajo bonitetno oceno najmanj BBB-, z izjemo kritih obveznic, izdanih v Grčiji ali na Cipru, ki morajo imeti maksimalno bonitetno oceno, dosegljivo v vsaki od teh držav. Posledično je obseg nakupov posamezne izdaje kritih obveznic Grčije in Cipra omejen na največ 30 % izdaje. Poleg tega morajo tovrstne krite obveznice izpolnjevati nekatere dodatne pogoje.

Tudi listinjeni vrednostni papirji, ki jih Evrosistem kupuje v okviru ABSPP, morajo izpolnjevati merila primernosti, in sicer morajo biti (i) primerno finančno premoženje za zavarovanje operacij denarne politike, (ii) izdani in poravnani v evrskem območju, s sedežem izdajatelja v evrskem območju, (iii) vsaj 90 % dolžnikov premoženja, ki generira denarne tokove teh vrednostnih papirjev, so entitete zasebnega nefinančnega sektorja

Slika: Gibanje tržnih donosnosti indeksov obveznic in kumulativno stanje nakupov CBPP3 in ABSPP

ali fizične osebe, vsaj 95 % dolžnikov pa rezidenti evrskega območja, (iv) vsaj 95 % premoženja, ki generira denarne tokove teh vrednostnih papirjev, je denominiranih v evrih, medtem ko je vsaj 95 % takega premoženja lociranega v evrskem območju, (v) obseg nakupov posamezne izdaje je omejen na 70 % izdaje ter (vi) vrednostni papirji imajo najmanj dve bonitetni oceni primernih zunanjih bonitetnih agencij, od katerih je druga najboljša ocena najmanj BBB-, z izjemo vrednostnih papirjev, katerih dolžniki so rezidenti Grčije in Cipra. Za te ni predpisan spodnji prag bonitetne ocene, morajo pa izpolnjevati vse druge pogoje primernosti in dodatne ukrepe za obvladovanje tveganj; obseg nakupov posamezne izdaje je pri teh obveznicah omejen na 30 % izdaje. Za nakupe so primerne tudi zadržane izdaje, če v del izdaje investira tudi zunanji, neodvisni investitor.

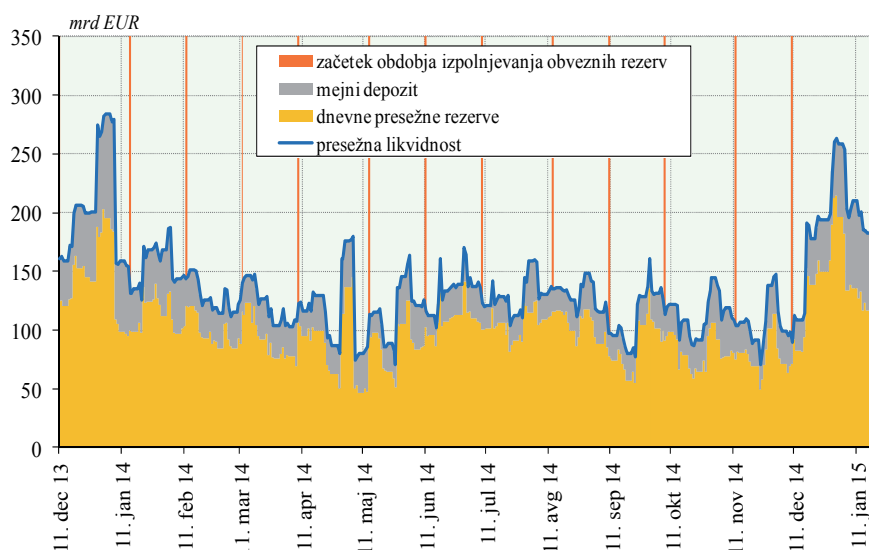
Evrosistem je v okviru programa CBPP3 med 20. oktobrom in 31. decembrom 2014 kupil 29,6 mrd EUR kritih obveznic. Večina nakupov je bila izvedena na sekundarnem trgu (82 %), kjer je bila likvidnost razmeroma dobra. Preostali delež (18 %) je bil izveden na primarnem trgu, kjer je program v Q4 2014 nekoliko spodbudil izdaje kritih obveznic. Tržne donosnosti kritih obveznic so se po septembrski najavi programa zmanjšale, predvsem španskih in italijanskih. Med dejanskim izvajanjem nakupov so tržne donosnosti ostale na bolj ali manj nespremenjenih ravneh, tudi zaradi nižje likvidnosti trga ob koncu leta (slika).

V okviru programa ABSPP je bilo med 21. novembrom in 31. decembrom 2014 kupljenih 1,7 mrd EUR listinjenih vrednostnih papirjev. Količina nakupov je bila v 2014 omejena, ker so se nakupi začeli proti koncu leta, ko se aktivnost na primarnem trgu umiri.

Odprti ponudbi in obvezne rezerve

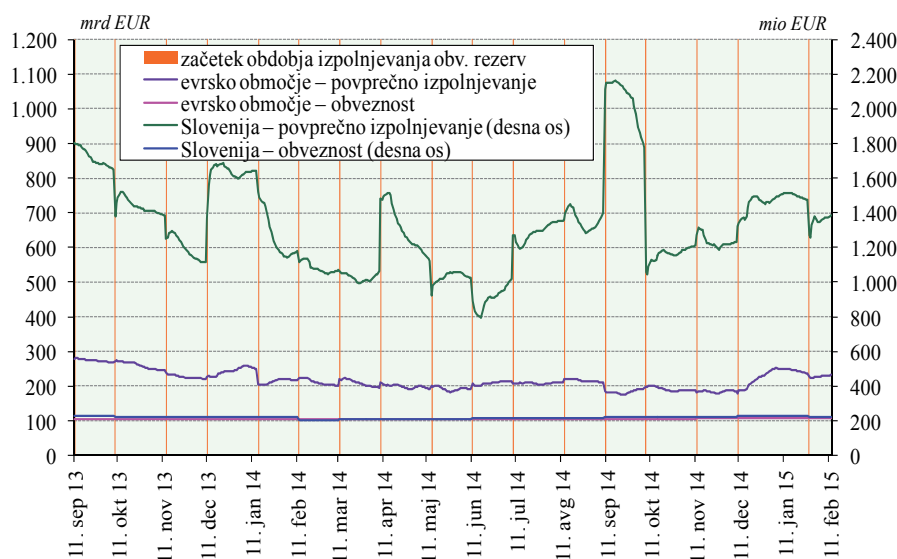
Presežne rezerve in mejni depozit bank evrskega območja so v letu 2014 ostali visoki, navkljub junijski uvedbi njihovega negativnega obrestovanja. Banke evrskega območja so tudi v letu 2014 večji del presežne likvidnosti (glej uvod tega razdelka) ohranjale na poravnalnih računih v obliki presežnih rezerv, manjši del pa usmerile v mejni depozit (slika 22). Čeprav je bila donosnost obeh izenačena že od uvedbe ničelnega obrestovanja mejnega depozita julija 2012, so se banke v nekaterih državah za vpis mejnega depozita še vedno odločale zaradi različne regulatorne obravnave mejnega depozita v primerjavi s presežnimi rezervami, npr. z vključenostjo prvega ne pa tudi drugih v izpolnjevanje predpisanih količnikov likvidnosti. Mejni depozit je s slabih 100 mrd EUR na začetku leta padel na dobrih 40 mrd EUR ob koncu leta, vmes pa nihal med 14 mrd EUR in 60 mrd EUR. V povprečju leta je znašal 31 mrd EUR, 69 mrd EUR manj v primerjavi z letom 2013. Slovenske banke v letu 2014 sredstev niso deponirale v mejni depozit.

Slika 22: Presežna likvidnost bank evrskega območja

Vir: ECB.

Slika 23: Obveznost in izpolnjevanje obveznih rezerv

Vir: ECB, Banka Slovenije.

Tudi črpanje mejnega posojila se je v evrskem območju drugo zaporedno leto zmanjšalo. Banke so v letu 2014 v povprečju črpale 0,2 mrd EUR mejnega posojila, medtem ko je povprečno črpanje v letu 2013 znašalo 0,5 mrd EUR. Najvišje dnevno črpanje je bilo v letu 2014 s 5 mrd EUR nekoliko nižje od 7 mrd EUR v letu 2013. Slovenske banke v letu 2014, z izjemo enega črpanja, mejnega posojila niso uporabljale.

Ob nespremenjeni enoodstotni stopnji obveznih rezerv so povprečne izračunane obvezne rezerve v evrskem območju v dvanajstih obdobjih izpolnjevanja obveznih rezerv v letu 2014 v primerjavi z dvanajstimi obdobji izpolnjevanja obveznih rezerv v letu 2013 ostale nespremenjene, v Sloveniji pa so se znižale. Povprečne izračunane obvezne rezerve so v evrskem območju znašale 105 mrd EUR. V Sloveniji so se znižale z 219 mio EUR na 215 mio EUR (kar je bilo vseeno več kot 209 mio EUR v povprečju obdobji v letu 2012).

Presežne rezerve bank so bile v letu 2014 v primerjavi z letom prej nižje tako v celotnem evrskem območju kot tudi v Sloveniji, vendar so relativno, glede na obveznost obveznih rezerv v Sloveniji, ostale bistveno višje kot druge v evrskem območju (slika 23). V evrskem območju so presežne rezerve v povprečju dvanajstih obdobji izpolnjevanja obveznih rezerv znašale 98 mrd EUR, kar je za 102 mrd EUR manj v primerjavi z letom 2013. To je bilo zmanjšanje s približno 200 % obveznosti obveznih rezerv v letu 2013 na približno 100 % obveznosti v letu 2014. Slovenske banke so večino likvidnostnih presežkov ohranjale na poravnalnih računih pri Banki Slovenije, tj. v okolju splošne presežne likvidnosti, negativnih obrestnih mer denarnega trga v drugi polovici leta in nizkih donosnosti vrednostnih papirjev z ustrežno visoko bonitetno oceno, so jih le delno naložile na trgu. Presežne rezerve so v Sloveniji v povprečju dvanajstih obdobji izpolnjevanja obveznih rezerv v letu 2014 znašale 1.029 mio EUR, kar je 215 mio EUR manj v primerjavi z letom 2013. Presežki na poravnalnih računih so v povprečju leta znašali približno 480 % obveznosti obveznih rezerv (v letu 2013 približno 570 %).

Posojanje ameriških dolarjev

Evrosistem je skozi vse leto 2014 nadaljeval tedensko posojanje ameriških dolarjev za sedem dni, z majem 2014 pa ukinil operacije z ročnostjo treh mesecev. Obseg izposojenih sredstev je bil zelo omejen, saj so se razmere na področju financiranja bank evrskega območja v ameriških dolarjih v letu 2014 še dodatno izboljšale. Posledično so bile v letu 2014 izvedene le štiri avkcije dolarskega refinanciranja z ročnostjo treh mesecev, na katerih je bilo v povprečju dodeljenih 100 mio USD. Izvedenih je bilo

50 avkcij dolarskega refinanciranja z ročnostjo sedmih dni, vendar je le po ena nasprotna stranka sodelovala na vseh desetih avkcijah. Slovenske banke na operacijah dolarskega refinanciranja niso sodelovale od konca leta 2009. Operacije dolarskega refinanciranja so se izvajale na podlagi primernega zavarovanja, denominiranega v evrih, po vnaprej znani, fiksni obrestni meri in s polno dodelitvijo.

Zavarovanje posojil denarne politike

Vsa posojila, dana bankam v okviru izvajanja denarne politike Evrosistema, morajo biti zavarovana s primernim finančnim premoženjem. Evrosistem v zavarovanje sprejema širok nabor finančnega premoženja, ki mora izpolnjevati določena merila primernosti. Primerno finančno premoženje sestavljata tržno (tj. dolžniški vrednostni papirji, objavljeni na enotni listi Evrosistema na spletni strani ECB) in netržno finančno premoženje (tj. predvsem bančna posojila).

Finančno premoženje, ki ga banke dajo v zavarovanje, Evrosistem dnevno vrednoti. Vrednostni papirji se vrednotijo z uporabo aktualnih tržnih ali modelsko izračunanih cen, bančna posojila pa po neodplačani vrednosti glavnice. Pri obeh vrstah premoženja se za zaščito pred tveganjem finančne izgube uporabljajo ukrepi za obvladovanje tveganj: vrednost finančnega premoženja se zmanjša za odbitek, katerega višina je načeloma odvisna od bonitetne ocene, vrste premoženja, vrste obrestne mere in preostale ročnosti premoženja. Poleg tega lahko Evrosistem uporabi tudi druge ukrepe, da se zaščiti pred izgubami.

V letu 2014 so predčasna vračila triletnih operacij dolgoročnejšega refinanciranja zmanjšala potrebe bank po finančnem premoženju za zavarovanje posojil. Skladno z najavo dodatnih dolgoročnih posojil je Svet ECB junija 2014 do septembra 2018 podaljšal v času finančne krize začasno razširjeni nabor finančnega premoženja, tj. premoženja, ki sicer ne izpolnjuje vseh siceršnjih meril primernosti. Začasno primerno finančno premoženje za zavarovanje vključuje dodatno primerna bančna posojila in dodatne listinjene vrednostne papirje, vrednostne papirje, ki izpolnjujejo siceršnja merila primernosti, so pa denominirani v ameriških dolarjih, britanskih funtih ali japonskih jenih, so izdani v evrskem območju, izdajatelj pa je iz evropskega gospodarskega prostora, ter določene kratkoročne dolžniške instrumente.

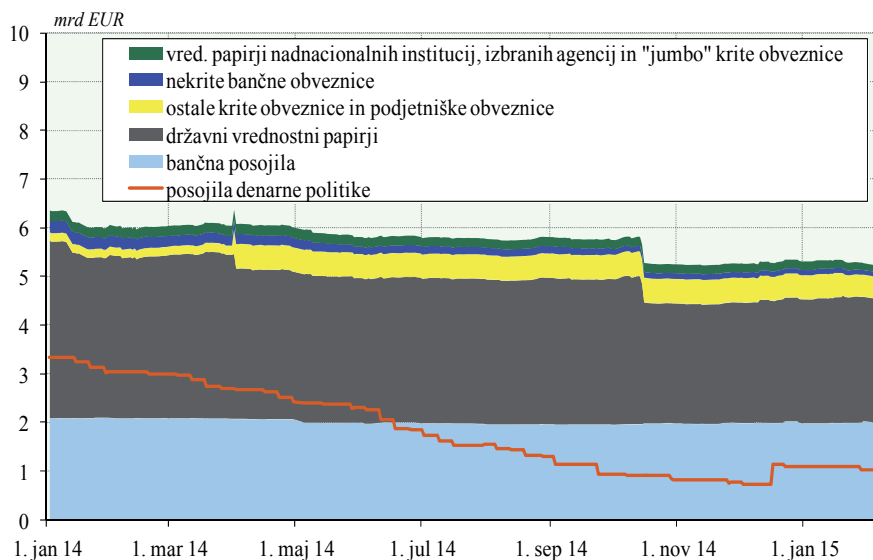
Obseg finančnega premoženja, ki je bil Evrosistemu dan v zavarovanje, je v povprečju leta 2014 znašal 1.953 mrd EUR, kar je 17 % manj kot v povprečju predhodnega leta. Manjši obseg je pretežno posledica manjšega črpanja posojil Evrosistema. Glede na vrsto premoženja so največji delež predstavljali državni vrednostni papirji (24 %), bančna posojila (24 %), krite bančne obveznice (23 %) in listinjeni vrednostni papirji (20 %). Agregirani podatki o obsegu primerne in uporabljenega finančnega premoženja so četrletno objavljeni na spletni strani ECB.

Zavarovanje posojil Banke Slovenije

Na listi primerne finančnega premoženja je bilo v letu 2014 za okrog 22 mrd EUR vrednostnih papirjev slovenskih izdajateljev, od tega so državni vrednostni papirji Republike Slovenije imeli daleč največji delež (88 %). Po stanju konec leta je bilo na listo uvrščenih 41 vrednostnih papirjev, poleg obveznic in zakladnih menic Republike Slovenije še štiri obveznice Družbe za upravljanje terjatev bank, ena obveznica Slovenskega državnega holdinga (v obeh primerih z državno garancijo) in dve obveznici družbe Petrol.

Sklad finančnega premoženja pri Banki Slovenije, v katerega slovenske banke prenesejo finančno premoženje za zavarovanje posojil Banke Slovenije, je v povprečju leta znašal 5,8 mrd EUR. To je 3 % manj kot v preteklem letu. Banke so v skladu predvsem v zadnjem četrletju najbolj znižale državne vrednostne papirje. Med letom so sklad znižale manj, kot so znižale stanje črpanih posojil denarne poli-

Slika 24: Sklad finančnega premoženja pri Banki Slovenije glede na vrsto premoženja in obseg črpanja posojil denarne politike

Vir: Banka Slovenije.

tike zaradi predčasnih vračil triletnih operacij dolgoročnejšega refinanciranja. Prosti sklad, tj. presežek zavarovanja bank v skladu nad posojili Banke Slovenije bankam, se je zato povečal in je v povprečju leta znašal 69 % celotnega sklada (v letu 2013: 36 %).

2.1.3 Banka Slovenije kot posojilodajalec v skrajni sili

Zakon o Banki Slovenije v 4. členu kot enega izmed ciljev Banke Slovenije navaja tudi prizadevanje za finančno stabilnost. Zato lahko Banka Slovenije na podlagi 14. točke 12. člena tega zakona deluje kot posojilodajalec v skrajni sili, tj. v zameno za primerno zavarovanje posoja sicer solventni banki oziroma hranilnici v likvidnostnih težavah. Črpanje posojila v skrajni sili, ki ga je Banka Slovenije prvič odobrila septembra 2013, se je zaključilo konec junija 2014. Povprečno dnevno črpanje tega posojila je med januarjem in junijem 2014 znašalo 306 mio EUR, kar je za 78 mio EUR manj v primerjavi z dnevnim povprečjem med septembrom in decembrom 2013.

2.1.4 Plačilni in poravnalni sistemi

Plačilni in poravnalni sistemi so temeljni del širšega finančnega sistema, saj z zagotavljanjem zanesljive, varne, pravočasne in učinkovite poravnave finančnih transakcij pomembno prispevajo k tekočemu delovanju finančnih trgov ter s tem k splošni stabilnosti in učinkovitosti gospodarstva. Zaradi navedenega imajo centralne banke (pri zasledovanju osnovnega cilja stabilnosti cen in tudi pri zagotavljanju finančne stabilnosti) interes za nemoteno, učinkovito in varno delovanje plačilnih in poravnalnih sistemov. To poslanstvo Banka Slovenije izpolnjuje v več vlogah, in sicer upravlja plačilni sistem TARGET2-Slovenija, preverja varnost in učinkovitost delovanja plačilnih in poravnalnih sistemov ter nadzira poslovanje ponudnikov plačilnih storitev in upravljavcev tržne infrastrukture. Pomembna je tudi njena vloga katalizatorja oziroma spodbujevalca in usmerjevalca aktivnosti tržnih udeležencev z namenom pospeševanja razvoja na področju plačevanja in poravnave poslov s finančnimi instrumenti. Ne glede na vlogo, v kateri sama deluje, je cilj Banke Slovenije zagotoviti preglednost delovanja ter jasnost temeljnih usmeritev vsem deležnikom na trgu plačilnih storitev in udeležencem v poravnalnih sistemih.

TARGET2

Banka Slovenije upravlja plačilni sistem TARGET2-Slovenija za sprotno poravnavo plačil velikih vrednosti in nujnih plačil v evrih. TARGET2-Slovenija predstavlja lokalno komponento vseevropskega plačilnega sistema TARGET2, ki deluje na enotni skupni tehnološki platformi in ga kot celoto upravlja Evrosistem.

V okviru aktivnosti Evrosistema se je tudi v letu 2014 nadaljeval razvoj funkcionalnosti plačilnega sistema TARGET2. Enotna skupna platforma sistema je bila nadgrajena z novo funkcionalnostjo, povezano s prenosom likvidnosti med TARGET2 in TARGET2-Securities (T2S). Banka Slovenije je skupaj z udeleženci plačilnega sistema TARGET2-Slovenija pred implementacijo te funkcionalnosti v produkcijsko okolje izvedla obvezna testiranja, sodelovala pa je tudi pri pripravi na naslednjo nadgradnjo sistema, ki bo izvedena v letu 2015. Že v letu 2012 vzpostavljeno rezervno omrežje za dostop centralnih bank do plačilnega sistema TARGET2 je bilo v letu 2014 obsežno testirano in je pripravljeno za uporabo ob izpadu primarnega omrežja SWIFT.

V letu 2014 so v Banki Slovenije potekale tudi intenzivne priprave na začetek uporabe modula TARGET2 za izvajanje instrumentov odprte ponudbe in posojila čez dan, kar bo zagotovilo večjo integracijo in harmonizacijo izvajanja navedenih instrumentov na ravni Evrosistema ter hkrati racionalizacijo poslovnih procesov Banke Slovenije. V skladu s tem je bil pripravljen načrt prevzema navedenega modula, vključno z opredelitvijo tehničnih zahtev za avtomatizirano izvajanje navedenih instrumentov, in sicer na strani udeležencev TARGET2-Slovenija in tudi Banke Slovenije.

TARGET2-Securities

V letu 2014 se je v Evrosistemu nadaljeval projekt vzpostavitve vseevropske platforme T2S za poravnavo vrednostnih papirjev v centralnobančnem denarju, ki bo zaključen februarja 2017. Intenzivno so potekale aktivnosti razvoja platforme, njenega prevzema in testiranja. Zaključena so bila interna prevzemna testiranja centralnih bank Francije, Italije, Nemčije in Španije kot ponudnic platforme, prevzemna testiranja Evrosistema kot naročnika, z oktobrom pa so se začela tudi testiranja centralnih bank in centralnih depotnih družb kot uporabnikov T2S. Banka Slovenije je kot del Evrosistema v vseh projektnih aktivnostih polnopravno sodelovala. V nacionalnem okolju je skupaj s KDD usmerjala aktivnosti za vključitev domačih tržnih udeležencev na T2S.

Banka Slovenije celovito spremlja prilagajanje slovenskega okolja na T2S. Tudi v letu 2014 je Banka Slovenije vodila Nacionalno uporabniško skupino za T2S in v januarju 2014 ustanovljeno Skupino za spremljanje in koordinacijo aktivnosti za migracijo slovenskega okolja na T2S. Ključne aktivnosti obeh delovnih teles so povezane s spremljanjem in po potrebi usmerjanjem procesa prilagajanja slovenskega okolja na T2S ter z identifikacijo in odpravo zaznanih pravnih in drugih ovir.

Banka Slovenije posebej vodi in usmerja aktivnosti v zvezi z lastno vključitvijo in vključitvijo tržnih udeležencev na T2S. Tako je opredelila spremembe svojih poslovnih procesov, vzpostavila infrastrukturne/tehnične možnosti dostopa na T2S, opredelila operativne postopke, obravnavala (prihodnje) spremembe pravne podlage ter začela izvajati testiranja ter priprave na vključitev na T2S. V sodelovanju z udeleženci trga vrednostnih papirjev je bil izdelan časovni načrt migracije, ki predvideva njihovo vključitev na T2S najpozneje do roka migracije KDD (februar 2017), ob tem pa v čim večji meri ohranitev obstoječih poslovnih in tehnoloških rešitev v povezavi s poravnavo poslov z vrednostnimi papirji.

Enotno območje plačil v evrih – SEPA

Avgusta 2014 se je po 12 letih dela ter prizadevanja zagotoviti integracijo na področju kreditnih plačil in direktnih obremenitev v evrih uspešno zaključila implementacija SEPA (*Single Euro Payments Area*) za ta dva plačilna instrumenta. Z uveljavitvijo harmoniziranih kreditnih plačil ter direktnih obremenitev in z uvedbo enotnih standardov je bil dosežen osnovni cilj oblikovanja SEPA za navedena plačilna instrumenta – omogočiti plačevanje in prejemanje plačil z uporabo enega samega računa in enega samega niza osnovnih plačilnih instrumentov, pod enakimi osnovnimi pogoji, z enakimi pravicami in obveznostmi znotraj celotnega območja SEPA. Ločevanje med kreditnimi plačili in direktnimi obremenitvami v evrih v državi in čezmejnimi plačili je izginilo, zato so vsa plačila obravnavana kot domača. Vzpostavitev SEPA, ki je tudi nujen korak za dokončanje uvedbe evra kot skupne valute še za negotovinska plačila, zagotavlja tudi učinkovito konkurenco med ponudniki plačilnih storitev ter pogoje za razvoj novih vseevropskih produktov in storitev ter inovacij pri plačevanju.

Banka Slovenije kot del Evrosistema vzpostavitev SEPA spremlja in podpira že od samega začetka. V tej vlogi usklajuje in usmerja aktivnosti slovenskega bančnega sektorja pri uresničevanju ciljev SEPA ter pri tem sledi ciljem varnosti in učinkovitosti pri plačevanju. Ključen pri opravljanju te vloge je dialog z drugimi deležniki na trgu plačilnih storitev, ki ga Banka Slovenije zagotavlja tudi v okviru delovanja Nacionalnega sveta za plačila (Svet), ki ga je ustanovila leta 2013. V letu 2014 je Banka Slovenije organizirala dva sestanka Sveta, v okviru katerega se srečujeta strani ponudbe in povpraševanja na trgu plačilnih storitev, usklajujeta interese, določata prednostne naloge ter razrešujeta morebitna nesoglasja. Banka Slovenije in drugi organi javnih oblasti, po drugi strani, znotraj Sveta izražajo svoja stališča in usmerjajo delovanje trga plačilnih storitev. Dodatno Banka Slovenije dialog z deležniki na trgu plačilnih storitev zagotavlja tudi s sodelovanjem svojih predstavnikov v telesih projekta SEPA, ustanovljenih pod okriljem Združenja bank Slovenije. V teh telesih so tudi v letu 2014 predstavniki Banke Slovenije dejavno sodelovali v vlogi opazovalcev na sestankih ter z oblikovanjem stališč, na podlagi katerih Banka Slovenije spremlja in usmerja aktivnosti slovenske bančne skupnosti v skladu s politiko Evrosistema.

Upravljanje infrastrukture SEPA in izvajanje funkcije poravnalnega agenta

Banka Slovenije zagotavlja povezavo sistemov za kreditna plačila SEPA in direktne obremenitve SEPA, ki jih upravlja družba Bankart d. o. o., do vseevropskih plačilnih sistemov za plačila s tema dvema plačilnima instrumentoma, ki ju upravlja družba EBA Clearing. Kot neposredni udeleženec vseevropskih plačilnih sistemov je Banka Slovenije v letu 2014 bankam in hranilnicam v Sloveniji (kot posrednim udeležencem) omogočala izmenjavo kreditnih plačil SEPA z več kot 4.500 ponudniki plačilnih storitev in izmenjavo direktnih obremenitev SEPA z več kot 3.800 ponudniki plačilnih storitev v Evropi. Z zagotavljanjem te povezave je Banka Slovenije slovenskim bankam in hranilnicam omogočala tudi izpolnitev zahteve po dosegljivosti za čezmejna kreditna plačila SEPA in čezmejne direktne obremenitve SEPA, ki izhaja iz Uredbe (EU) št. 260/2012 o uvajanju tehničnih in poslovnih zahtev za kreditne prenose in direktne bremenitve v evrih in o spremembi Uredbe (ES) št. 924/2009.

Funkcijo poravnalnega agenta je Banka Slovenije v letu 2014 izvajala za sedem plačilnih sistemov za izvrševanje plačil malih vrednosti. Izvajanje te funkcije pomeni, da Banka Slovenije denarne terjatve in obveznosti udeležencev teh plačilnih sistemov, ki izhajajo iz njihove udeležbe v teh plačilnih sistemih, poravnava v netvegane centralnobančni denarju na računih udeležencev teh plačilnih sistemov pri sebi.

Pregled nad delovanjem plačilnih in poravnalnih sistemov

Banka Slovenije izdaja dovoljenja udeležencem plačilnih sistemov in njihovim upravljavcem ter izvaja pregled nad delovanjem trenutno osmih plačilnih sistemov. V letu 2014 je izdala štiri dovoljenja za spremembo pravil plačilnih sistemov ter v okviru enega neposrednega pregleda delovanja in upravljanja plačilnega sistema izdala nadzorne ukrepe. V okvir aktivnosti pregleda delovanja plačilnih sistemov spadajo tudi analize rednih in izrednih poročil upravljavcev plačilnih sistemov. Banka Slovenije je bila pri izvajanju pregleda aktivna tudi na ravni Evrosistema. Sodelovala je pri pregledu plačilnih sistemov in drugih ureditev na tem področju (plačilni instrumenti in sheme, zunanji ponudniki storitev, korespondenčno bančništvo), pri prenovi pravnih in metodoloških okvirov za pregled plačilnih sistemov in plačilnih instrumentov ter pri vzpostavitvi in zagotavljanju enotnih varnostnih standardov na področju plačil malih vrednosti.

Na področju pregleda delovanja sistemov poravnave vrednostnih papirjev je bila v marcu 2014 pripravljena ocena skladnosti KDD s pregledniškimi standardi Evrosistema, na tej podlagi pa so bila KDD izdana priporočila za izboljšanje delovanja sistema poravnave vrednostnih papirjev. Banka Slovenije je v letu 2014 podrobno spremljala izpolnjevanje izdanih priporočil. V letu 2014 je Banka Slovenije spremljala tudi vse bistvene spremembe v delovanju KDD in v zvezi z njimi v okviru zakonskih posvetovanj z ATVP izdala eno mnenje, ki se je nanašalo na spremembe oziroma dopolnitve pravil KDD.

Banka Slovenije je pripravila tudi uporabniško oceno primernosti poravnalnega sistema v upravljanju KDD, ki je potrdila njegovo primernost za uporabo pri zavarovanju kreditnih operacij Evrosistema. Ob tem so bile z enakim namenom pripravljene tudi uporabniške ocene čezmejnih povezav sistema poravnave vrednostnih papirjev v upravljanju KDD s tujimi sistemi poravnave vrednostnih papirjev v upravljanju centralnih depotnih družb LuxCSD, Clearstream Banking Luxembourg, Clearstream Banking Frankfurt in Euroclear Bank.

Nadzor plačilnih institucij, institucij za izdajo elektronskega denarja in menjalcev

Banka Slovenije izdaja dovoljenja plačilnim institucijam in družbam za izdajo elektronskega denarja ter nadzira njihovo poslovanje. Te pristojnosti Banki Slovenije nalaga ZPlaSS, ki ji daje tudi vlogo prekrškovnega organa v zvezi z opravljanjem plačilnih storitev in izdajanjem elektronskega denarja. V letu 2014 je Banka Slovenije poleg rednega spremljanja vseh plačilnih institucij z dovoljenjem Banke Slovenije z vidika njihovega poslovanja, dejanskega opravljanja plačilnih storitev in pomanjkljivosti, zaznanih v praksi, opravila tudi neposredna pregleda poslovanja dveh plačilnih institucij. Čeprav v letu 2014 ni prejela nobene zahteve za izdajo dovoljenja družbi za izdajo elektronskega denarja, je Banka Slovenije pozorno spremljala dogajanje na trgu in poslovne modele, ki bi lahko imeli lastnosti izdajanja elektronskega denarja.

Na spletni strani Banke Slovenije sta objavljena registra plačilnih institucij in družb za izdajo elektronskega denarja kot centralizirani zbirki podatkov o teh subjektih. Banka Slovenije vodi tudi seznam plačilnih institucij in družb za izdajo elektronskega denarja iz držav članic Evropskega gospodarskega prostora, ki smejo opravljati plačilne storitve in storitve izdajanja elektronskega denarja v Republiki Sloveniji prek podružnice, zastopnika oziroma distributerja ali neposredno ter so tovrstno poslovanje ustrezno notificirale. Banka Slovenije je v letu 2014 prejela 38 novih notifikacij v zvezi s plačilnimi institucijami (skupaj do konec leta 2014 214), notifikacij v zvezi z družbami za izdajo elektronskega denarja pa 12 (skupaj do konca leta 2014 50).

Banka Slovenije izdaja tudi dovoljenja za opravljanje menjalniških poslov in nadzira poslovanje nebančnih subjektov, ki opravljajo dejavnost menjalniškega poslovanja (menjalci). Banka Slovenije na spletni strani vodi tudi seznam menjalcev, ki imajo dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje

menjalniških poslov, in njihovih menjalnih mest. V letu 2014 je Banka Slovenije izdala dovoljenje za opravljanje menjalniških storitev trem menjalcem, enemu menjalcu pa je dovoljenje prenehalo zaradi statusnega preoblikovanja. Poleg tega je Banka Slovenije opravila neposredne preglede poslovanja vseh menjalcev, ki imajo dovoljenje Banke Slovenije. Konec leta 2014 je bilo v Sloveniji 24 menjalcev s skupaj 34 menjalnimi mesti.

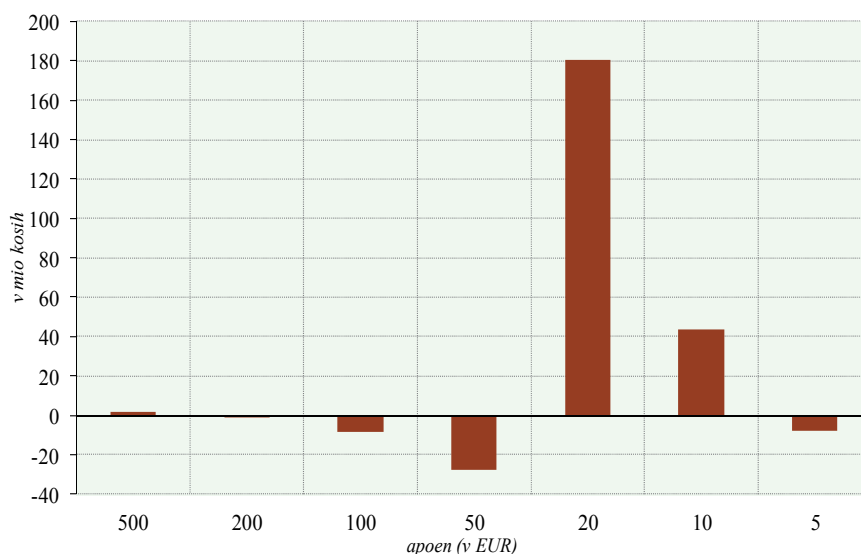
2.1.5 Soupravljanje deviznih rezerv ECB

Banka Slovenije upravlja tudi del deviznih rezerv ECB. Ob prevzemu evra 1. januarja 2007 je Banka Slovenije del svojih deviznih rezerv v ameriških dolarjih in zlatu prenesla na ECB. Glavni namen deviznih rezerv ECB je zagotoviti zadostno likvidnost pri posegih na deviznem trgu. K deviznim rezervam ECB so svoj delež prispevale vse nacionalne centralne banke evrskega območja in jih skupaj z ECB tudi upravljajo. Banka Slovenije in luksemburška centralna banka od 1. januarja 2007 skupaj upravljata svoja deleža deviznih rezerv ECB. Poleg deviznih rezerv, prenesenih na ECB, ima Banka Slovenije del svojih naložb v tuji valuti, če bi ECB morda, v skladu z določbami 30. člena Protokola o statutu ESCB in ECB, vpoklicala dodatne devizne rezerve.

2.1.6 Gotovinsko poslovanje

Banka Slovenije je od uvedbe evra do konca leta 2014 dala v obtok neto 2,58 mrd EUR gotovine. Od tega je bilo 2,53 mrd EUR bankovcev⁵ (180,77 mio kosov) in 57,61 mio EUR kovancev (197,18 mio kosov). Količinsko je bilo največ bankovcev za 20 EUR (180,36 mio kosov), sledita mu apoena za 10 EUR (43,49 mio kosov) in 500 EUR (1,94 mio kosov). Pri vseh drugih apoeh (200 EUR, 100 EUR, 50 EUR in 5 EUR) je bila od uvedbe evra prisotna negativna neto izdaja bankovcev (število izdanih bankovcev je bilo manjše od števila vrnjenih v Banko Slovenije). Pri kovancih količinsko največji del neto izdaje predstavljata kovanca za en evrski cent (51,77 mio kosov) in dva evrska centa (43,07 mio kosov), medtem ko je ta najnižji pri apoenu za en evro (7,01 mio kosov). Oskrbo države z evrsko gotovino je Banka Slovenije zagotavljala prek depojev bankovcev Banke Slovenije pri petih poslovnih bankah, poslovanje z njimi pa je dnevno usklajevala.

Slika 25: Količinska struktura neto izdanih evrskih bankovcev v obtoku

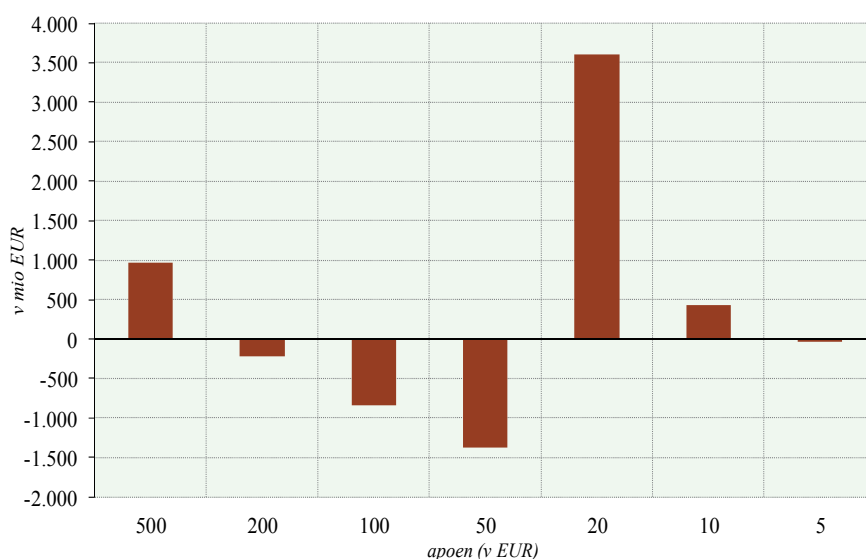

Vir: Banka Slovenije.

⁵ Količinska struktura evrskih bankovcev v obtoku je prikazana na sliki 25, vrednostna struktura pa na sliki 26.

Slika 26: Vrednostna struktura neto izdanih evrskih bankovcev v obtoku

Vir: Banka Slovenije.

Banka Slovenije je za Republiko Slovenijo opravljala posle priprave izdaje, distribucije in hrambe tečajnih in priložnostnih kovancev. Od novembra 2014 je Banka Slovenije izročila v obtok 1 mio spominskih kovancev za 2 EUR ob 600. obletnici kronanja Barbare Celjske ter zbirateljske kovance ob 200-letnici rojstva fotografa Janeza Puharja (1.500 zlatnikov, 2.000 srebrnikov in 150.000 zbirateljskih dvo-kovinskih kovancev za 3 EUR). Banka Slovenije je za numizmatične namene izdala zbirko evrskih kovancev z letnico 2014 v navadni in v posebni tehniki kovanja z visokim sijajem (»proof«), spominski kovanec za 2 EUR in zbirateljski kovanec za 3 EUR (oba v tehniki z visokim sijajem).

Do 31. decembra 2014 je znašala skupna vrednost tolarskih bankovcev in kovancev ter bonov, ki so še v obtoku, 42,12 mio EUR. Od tega je bilo 46,61 mio kosov tolarskih bankovcev (vrednih 7,53 mrd SIT oz. 31,44 mio EUR), 444,38 mio kosov tolarskih kovancev (vrednih 2,16 mrd SIT oz. 9,00 mio EUR) in 20,92 mio kosov bonov (vrednih 403,74 mio SIT oz. 1,68 mio EUR). Glede na obtok konec leta 2005 se je iz obtoka vrnilo skupno 58,83 % kosov oziroma 96,48 % vrednosti tolarskih bankovcev in 13,74 % kosov oziroma 37,85 % vrednosti tolarskih kovancev. Vrednostni boni in tolarski bankovci so zamenljivi na blagajniškem okencu Banke Slovenije brez časovne omejitve, tolarski kovanci pa do 31. decembra 2016.

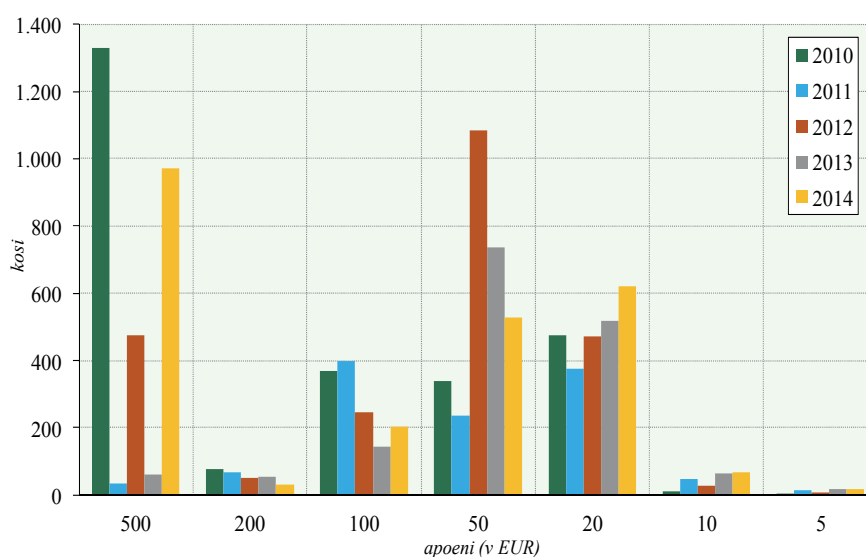
Število opravljenih transakcij prek blagajne Banke Slovenije se je tudi lani zmanjšalo. Opravljenih je bilo 2.408 blagajniških prejemkov in izdatkov evrske gotovine (leta 2013 2.567), 2.615 vplačil in izplačil gotovine za potrebe državnih organov (leta 2013 3.031) ter 2.339 menjav tolarskih bankovcev in kovancev (leta 2013 2.684).

V števnicu Banke Slovenije je bilo prešteti 30,26 mio kosov bankovcev in kovancev, leta 2013 pa 29,68 mio kosov bankovcev in kovancev. V letu 2014 je bilo prešteti 29,67 mio kosov bankovcev in 587.450 kosov kovancev (leta 2013 29,52 mio kosov bankovcev in 163.201 kosov kovancev). Za zagotovitev primerne kakovosti bankovcev v obtoku je bilo izločenih in uničenih skupno 10,31 mio kosov bankovcev (leta 2013 12,72 mio kosov bankovcev).

Strokovna komisija za preverjanje, testiranje in nastavitev naprav za obdelavo bankovcev in kovancev, ki jo sestavljajo delavci Banke Slovenije in MNZ, je v letu 2014 skladno s pooblastili izvedla osem t. i. monitoring testov. Z njimi je preverjala ustreznost in pravilnost delovanja naprav za procesiranje bankovcev (devet naprav) ali kovancev (tri naprave). Vsi testi so bili uspešni (v enem primeru je bilo treba zaradi tehničnih razlogov test ponoviti).

Slika 27: Odkriti ponaredki evrskih bankovcev v Sloveniji

Vir: Banka Slovenije.

V letu 2014 je bilo po podatkih Nacionalnega analitskega centra za evrske bankovce (v nadaljevanju: NAC) in Nacionalnega analitskega centra za evrske kovance (v nadaljevanju: CNAC) iz obtočka umaknjenih 2.439 kosov ponarejenih evrskih bankovcev⁶ in 1.181 kovancev, v letu 2013 pa 1.597 evrskih bankovcev in 1.307 evrskih kovancev. Največji del ponarejenih evrskih bankovcev v količinski strukturi zaradi enega velikega primera (943 kosov) predstavljajo bankovci za 500 EUR (39,8 %), pri ponarejenih evrskih kovancih pa prevladujejo ponaredki za 2 EUR (55,4 %). Primerjava podatkov Evrosistema na tem področju uvršča RS v drugo polovico držav po številu odkritih ponaredkov. V letu 2014 je bilo odkritih tudi 340 kosov ponaredkov tuje gotovine (ameriški dolarji, angleški funti in avstralski dolarji), v letu 2013 pa 65 kosov. Kakovost ponarejene tuje gotovine ostaja na približno enaki ravni.

Skladno z Uredbo (ES) št. 1338/2001 sta za izdelavo strokovnega mnenja glede pristnosti evrske gotovine pristojna NAC in CNAC. Oba delujeta v sklopu Nacionalnega forenzičnega laboratorija pri Ministrstvu za notranje zadeve. Nadzor nad aktivnostmi navedenih centrov v povezavi z delovanjem v Centralni bazi o ponarejeni evrski gotovini pri ECB opravlja Nacionalni center za ponaredke (NCC) v Banki Slovenije. NCC je dejavno vključen v sistem izmenjave podatkov in informacij na področju ponarejanja gotovine s Centrom za analizo ponaredkov evrskih bankovcev (CAC) pri ECB, z drugimi nacionalnimi centri za ponaredke ter Evropskim tehničnim in znanstvenim centrom za analizo evrskih kovancev.

2.1.7 Statistični sistem

V letu 2014 so bile uspešno opravljene vse naloge denarne in finančne statistike, statistike mednarodnih odnosov s tujino, statistike nacionalnih finančnih računov in drugih statistik, za katere je odgovorna Banka Slovenije. Ob tem so bili statistični podatki zagotovljeni uporabnikom in predvsem spletno objavljeni.

V vseh statistikah Banke Slovenije so bili na začetku leta 2014 uvedeni novi sektorji evropskega sistema nacionalnih računov ESR 2010, glede na uvedbo v posameznih statistikah pa so bile med letom pripravljene preostale metodološke spremembe in prilagojena programska oprema. Pri posredovanju podatkov mednarodnim institucijam je bil uveden standard SDMX_ML. Zaradi uvedbe novih

⁶ Količinska struktura ponarejenih evrskih bankovcev je prikazana na sliki 27.

metodoloških standardov je bil prenovljen Bilten Banke Slovenije, njegovo objavljane pa je bilo premaknjeno na konec meseca za tekoči mesec.

Denarna in finančna statistika

Predvsem v drugi polovici leta 2014 je bilo veliko dela s pripravo in testiranjem sprememb metodologije in programske opreme po spremenjenih uredbah ECB za statistike bilance stanja in obrestnih mer MFI, investicijskih skladov ter smernici o denarni in finančni statistiki.

V okviru prizadevanj za vzpostavitev poročanja zavarovalnic je bila v decembru sprejeta Uredba za poročanje zavarovalnic, po kateri se bo zahtevalo poročanje s prvim četrtletjem 2016.

Agencija za trg vrednostnih papirjev, s katero Banka Slovenije sodeluje pri poročanju investicijskih skladov, je v letu 2014 predlagala in pripravila podobno večnamensko poročanje vzajemnih pokojninskih skladov, ki se mu bo za svoje potrebe pridružila tudi Banka Slovenije.

V okviru ESCB so se nadaljevale aktivnosti pri izgradnji registra finančnih družb RIAD (Register of Institutions and Assets Database), ki je dostopen vsem članicam ESCB. Uporaba registra se s statističnega področja širi na področje enotnega nadzornega mehanizma.

V ESCB se je v letu 2014 v okviru prizadevanj za uvedbo harmoniziranega večnamenskega zbiranja podrobnih kreditnih podatkov v državah evrskega območja nadaljevalo delo na opredelitvi atributov za poročanje. Pripravljen je bil tudi osnutek uredbe, ki bo predvidoma sprejeta v juniju 2015. Hkrati so se v Banki Slovenije nadaljevale priprave za vzpostavitev večnamenskega enotnega kreditnega registra. Poleg atributov in nekaterih vidikov, ki bodo morali počakati sprejetje uredbe ECB, so se obravnavali funkcionalnost registra, tehnične potrebe ter pravni, organizacijski in finančni vidiki. Poleg tega so potekali tudi dogovori z bankami o primerni vključitvi sistema Sisbon.

Statistika ekonomskih odnosov s tujino

Banka Slovenije je opravila preračun statistike plačilne bilance, stanja mednarodnih naložb in zunanjega dolga po metodologiji šeste izdaje plačilnobilančnega priročnika MDS (BPM6) in ESR 2010. Pri reviziji podatkov plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb in zunanjega dolga je bil opravljen ponovni izračun serij podatkov od vključno leta 1994 po metodologiji BPM6 in ESR2010. Na področju ocenjevanja izvoza in uvoza storitev potovanj s tujino je v letu 2014 zaradi zapletov z javnimi razpisi in nevzdrževanih števecv prometa izpadel del podatkov o mejnih prehodih.

Namen nove metodologije MDS je spremljanje mednarodnih sprememb, povezanih z globalizacijo ter s finančnimi in tehnološkimi inovacijami (izvedeni finančni instrumenti, listinjenje, indeksne obveznice, družbe, ki se ukvarjajo s prenosom finančnih sredstev, multinacionalne družbe itd). Večji poudarek je na statistiki stanja mednarodnih naložb, pomembni za analizo ranljivosti posamezne države. Kategorija neposrednih naložb je bistveno spremenjena (bruto prikaz po načelu imetij in obveznosti, trajni dolg med finančnimi posredniki prestavljen med druge instrumente, terjatve in obveznosti med podjetji v skupini pa prerazporejene med neposredne naložbe). Bruto zunanji dolg je izpeljan iz stanja mednarodnih naložb, ne vsebuje pa vrednosti lastniških instrumentov in izvedenih finančnih instrumentov.

Tekoči račun plačilne bilance se v BPM6 deli na: blago, storitve, primarni dohodek in sekundarni dohodek. Saldo finančnega računa plačilne bilance in neto pozicija stanja mednarodnih naložb po BPM6 se od izračuna po BPM5 razlikujeta le za dodatno postavko »Zavarovalne, pokojninske in standardizirane jamstvene sheme«, več pa je sprememb v strukturi.

Po dogovoru z Združenjem bank Slovenije je bil maja 2014 uveden nov način poročanja plačilnega prometa s tujino, v skladu z Uredbo (ES) št. 924/2009. Ker novo poročanje temelji na podatkih, ki obstajajo v plačilnih nalogih, bankam ne povzroča dodatnih predelav podatkov, Banki Slovenije pa omogoča ohraniti nabor transakcij s tujino ne glede na velikost zneska kot dragocen vir podatkov za nadzor kakovosti podatkov plačilne bilance.

Novembra 2014 je izšla publikacija **Neposredne naložbe 2013 s podatki o izvoru tujih neposrednih naložb v Sloveniji in o njihovi vključenosti v slovenski gospodarstvo**. Po novih standardih se neposredne naložbe prikazujejo na dva načina. V okviru statistike plačilne bilance in stanja mednarodnih naložb se uporablja *bruto načelo*, ki loči imetja in obveznosti (ne upošteva pa smeri naložbe). V statistiki neposrednih naložb se za analitične namene še vedno uporablja *načelo smeri naložbe* (deli se na domače naložbe v tujini in tuje naložbe pri nas). Podrobno je opisan prehod na novo metodologijo in razlika med obema prikazoma neposrednih naložb. V analizi in podrobnih razčlenitvah podatkov se upošteva načelo smeri naložbe. Objavljeni so tudi podatki in kratka analiza slovenskih neposrednih naložb v tujini ter podatki o poslovanju podjetij v tujini, z neposrednim ali posrednim nadzornim deležem slovenskih vlagateljev (angl. Foreign Affiliates Statistics – FATS).

Statistika finančnih računov

Podatki četrtnih finančnih računov so bili v letu 2014 posredovani ECB v skladu s smernicami ECB/2005/13 in ECB/2013/24, podatki četrtnih finančnih računov za sektor države ECB in Eurostatu v skladu z uredbami (ES) št. 501/2004 in št. 549/2013 ter podatki letnih finančnih računov Eurostatu v skladu z uredbami Sveta (ES) št. 2223/96 in št. 549/2013.

V juniju 2014 je izšla publikacija **Finančni računi Slovenije 2008-2013**, ki poleg tabel finančnih računov in metodologije sestave vsebuje tudi analizo podatkov finančnih računov po posameznih sektorjih ter primerjavo z evrskim območjem.

V letu 2014 so bili na spletni strani Banke Slovenije objavljeni letni in četrtni podatki finančnih računov, časovne vrste finančnih računov (po ESR95 in tudi ESR2010) ter četrtna informacija Finančni računi Slovenije.

Banka Slovenije je oktobra prvič objavila podatke finančnih računov po ESR2010 za obdobje od leta 2001 do drugega četrtnega leta 2014.

Druge statistike in aktivnosti

V okviru ESCB Banka Slovenije pripravlja in sodeluje pri statistiki vrednostnih papirjev v okviru CSDB (Centralized Securities Data Base) in SHS (Securities Holdings Statistics).

Poleg tega za potrebe ECB pripravlja splošne gospodarske podatke in na podlagi podatkov nacionalnih računov statistiko javnih financ in podatke o državni pomoči finančnim institucijam v času gospodarske in finančne krize. Na tem področju poteka tudi sodelovanje s SURS in MF v metodološki delovni skupini.

Statistika trga nepremičnin je v letu 2014 vključevala izračun indeksa cen zasebnih in poslovnih nepremičnin, izračun drugih kazalnikov nepremičninskega trga, oceno posplošenih tržnih cen nepremičnin, statistične regresijske modele tržnih cen iz posplošenih cen nepremičnin za stanovanja in hiše, oceno vrednosti hipotek na nepremičninah in aplikacijo za pregled cen transakcij nepremičnin.

Anketa o financiranju in porabi gospodinjestev se je začela z javnim razpisom za izvajalca ankete na začetku leta. Uskladitvi vprašalnika in drugih gradiv sta sledili dve izobraževanji za anketarje. Anketiranje na terenu je bilo izvedeno od septembra do decembra, z vmesnimi preverbami, ali terensko delo poteka po načrtu in postavljenih standardih. V drugi polovici leta je potekalo tudi usklajevanje oblike končne baze podatkov.

Banka Slovenije je tudi v letu 2014 izvedla anketo o dostopu podjetij do financiranja. Anketa BS omogoča vpogled v razpoložljivosti zunanjega financiranja z vidika podjetij.

Mednarodno statistično sodelovanje je razen navedenega ESCB v letu 2014 zajelo tudi BIS, Eurostat, MDS, OECD in Svetovno banko. Ob skrbi za MDS-ov posebni standard za objavljane podatkov (SDDS) se je Banka Slovenije pripravljala na prehod na njegovo razširjeno različico SDDS Plus. V letu 2014 je nudila tehnično pomoč statistikom iz Narodne banke Makedonije.

Na nacionalni ravni je Banka Slovenije v letu 2014 nadaljevala tudi uspešno statistično sodelovanje predvsem s SURS, MF, AJPES, ATVP in AZN.

2.1.8 Informacijski sistem

Banka Slovenije je kot članica Evropskega sistema centralnih bank povezana v informacijski sistem Evropskega sistema centralnih bank. Zakon o Banki Slovenije (uradno prečiščeno besedilo, Ur. l. RS, št. 72/06) v 55. členu določa, da Banka Slovenije (BS) od dneva članstva Republike Slovenije v EU pri evidentiranju, zbiranju, obdelavi in izkazovanju podatkov in informacij za izvajanje svojih funkcij sodeluje z ECB v skladu s statutom ESCB in ECB.

Tehnično je BS v informacijski sistem ECB/ESCB povezana prek zahtevne infrastrukture. Ta vključuje fizično omrežno infrastrukturo sistema ESCB,⁷ aplikativno omrežno infrastrukturo sistema ESCB,⁸ sistem za varno izmenjavo elektronske pošte v ESCB⁹ in telekonferenčni sistem. Infrastrukturna oprema je na primarni lokaciji in tudi na rezervni lokaciji BS.

Povezava do ECB je zagotovljena s pomočjo omrežne infrastrukture sistema ESCB. Gre za visoko razpoložljivo in varno privatno omrežje, ki povezuje posamezne NCB z ECB. Sistemsko administracijo tega omrežja, tudi za opremo, ki je nameščena na lokacijah NCB, izvaja ECB.

Aplikativna omrežna infrastruktura sistema ESCB je sistemski del infrastrukture, ki se uporablja za povezovanje NCB z ECB. Gre za več namenskih strežnikov, požarnih pregrad, mrežnih stikal itd. Vsa oprema je podvojena, torej zagotavlja visoko razpoložljivost. Prav tako je del opreme na rezervnem računalniškem centru BS, kar nam omogoča neovirano povezavo do ECB tudi ob popolnem izpadu primarnega računalniškega centra BS. Vsa oprema tega omrežja, ki je locirana na lokacijah BS, je v administrativni domeni BS.

Vsa ta infrastruktura je namenjena podpori izvajanja poslovnih procesov ESCB. Spremembe teh poslovnih procesov in uvajanje novih zahtevajo ustrezne prilagoditve infrastrukture. Infrastrukturno opremo je treba redno nadgrajevati glede na tehnološki razvoj ter povečevanje količine podatkov in zahtev poslovnih uporabnikov. Potem ko je Banka Slovenije v letu 2013 dokončala nadgradnjo okolja ESCBnet in sistema EXDI¹⁰, je bila v letu 2014 opravljena nadgradnja omrežja CoreNet3, implementiran pa je bil tudi prenovljen telekonferenčni sistem. Skozi vse leto je Banka Slovenije opravljala redna vzdrževalna dela na ESCB-net in EXDI. Sodelovala je pri prenašanju aplikativne programske opreme ESCB v produkcijsko okolje.

⁷ Core Network.

⁸ ESCB-Net.

⁹ ESCBMail.

¹⁰ ESCB XML Data Interchange

Funkcionalno je BS z ESCB povezana prek poslovnih aplikacij, ki jih uporabljajo oddelki BS. Na navedeni infrastrukturni opremi tečejo številne aplikacije, prek katerih poteka izmenjava podatkov med NCB in ECB/ESCB.

Tudi v letu 2014 so se v sistemu ESCB nadaljevale aktivnosti zagotavljanja aplikativne podpore za izvajanje ukrepov, ki jih je sprejel Svet ECB. Tako je morala tudi Banka Slovenije prilagoditi oziroma zagotoviti aplikativno podporo predvsem na področju podpore meril primernosti finančnega premoženja, izmenjave različnih statističnih podatkov na strani vsebine in tudi na strani tehnoloških rešitev zaradi spremembe formatov.

Uvedba skupnega nadzornega mehanizma (Single Supervisory Mechanism – SSM) je zahtevala tudi prilagoditve informacijskega sistema. S tehnološkega stališča je bilo treba integrirati nove zahteve v obstoječe okolje, rešitve so morale biti operativno učinkovite, prilagodljive, izkoristiti je bilo treba sinergije obstoječih rešitev in infrastrukture. Kot vse druge so tudi zahteve na področju SSM vplivale na informacijske sisteme nacionalnih centralnih bank oziroma nadzornih institucij. Zaradi uvedbe skupnega bančnega nadzora (SSM) je Banka Slovenije sodelovala pri integraciji pristojnih nacionalnih organov v sistem ESCB za varno izmenjavo elektronske pošte (SEE) in vzpostavila šifrirano povezavo do njih.

Zelo pomembna je tudi varnost informacijskega sistema ESCB. Na področju varovanja informacij je Banka Slovenije sodelovala v dveh pomembnejših medsebojno povezanih projektih. V letu 2014 se je nadaljevala migracija aplikacij ESCB na infrastrukturo za centralizirano upravljanje uporabniških računov in dostopnih pravic v okviru projekta IAM (Identity and Access Management). Nadaljevalo se je izvajanje projekta varne ESCB elektronske pošte (SEE – Secure ESCB Email), pri katerem gre za povečanje varnosti izmenjanih vsebin v sistem ESCB elektronske pošte z uporabo mehanizma šifriranja in elektronskega podpisa, temelječega na digitalnih potrdilih, priznanih na ravni ESCB. V letu 2014 je ECB na ravni ESCB priznala digitalna potrdila, ki jih je izdal overitelj na Banki Slovenije. To banki omogoča, da lahko lastna digitalna potrdila uporablja tudi v sistemih ESCB.

2.2 Nadzor bank

2.2.1 Nadzor bank v okviru SSM

Leto 2014 je bilo za bančni nadzor leto korenitih sprememb, tako z vidika vsebine in načina izvajanja aktivnosti, kot tudi z organizacijskega in kadrovskega vidika, kar je posledica lastne revizije in ugotovitev ter uvedbe enotnega bančnega nadzornega mehanizma (Single Supervisory Mechanism – SSM) pod okriljem ECB. Z uredbo o enotnem bančnem nadzoru, sprejeto 3. novembra 2013, je bil ECB zaupan mandat, da v enem letu vzpostavi delovanje enotnega evropskega bančnega nadzora, prvega od treh stebrov Evropske bančne unije, vzpostavljene kot odgovor evropske politike (junija 2012) na krizo, s ciljem prihodnjega uspešnejšega preprečevanja in premagovanja težav v bančnem sistemu in posledično celotnem gospodarskem sistemu. Poslanstvo enotnega bančnega nadzora je predvsem vzpostaviti ponovno zaupanje v evropske banke ter dolgoročno zgraditi trden in stabilen bančni sistem na temelju enotnih pravil in metodologij ter skupno kulturo pri bonitetnem nadzoru. Za izvajanje enotnega bančnega nadzora je pristojna ECB v sodelovanju z vsemi nacionalnimi bančnimi nadzornimi institucijami iz evrskega območja.

Z vzpostavitvijo enotnega bančnega nadzora so se nekatere pristojnosti nadzora prenesle z nacionalne ravni na evropsko raven. Uredba o enotnem bančnem nadzornem mehanizmu prenaša nekatere pristojnosti neposredno na Evropsko centralno banko, ki je pristojna za odločanje o izdaji oziroma odvzemu dovoljenja za poslovanje banke, kvalificirane lastniške deleže, sistem prekrškov idr. Vse evropske banke so bile po sprejetih merilih razdeljene v sistemsko pomembne banke, sem spada 123 bank oziroma bančnih skupin, ostalo so manj pomembne banke, po obsegu poslovanja manjše in bolj regionalno usmerjene. Pristojnosti in način izvajanja nadzora se razlikujejo v obeh skupinah. Nadzor pomembnih bank je v celoti neposredno v pristojnosti ECB. Bistveno vlogo pri izvajanju nadzora na operativni ravni v pomembnih bankah imajo t. i. skupne nadzorniške ekipe (Joint Supervisory Team – JST) s koordinatorjem ECB in predstavniki nacionalnega nadzornika. Nacionalni nadzorni organ sicer neposredno sodeluje pri vseh aktivnostih nadzora pomembnih institucij, vendar se odločitve ne sprejemajo na nacionalni ravni. Nadzor v manj pomembnih bankah se izvaja skladno s pravili in metodologijo enotnega bančnega nadzora, v ECB se redno posredujejo nadzorniški podatki tudi za manj pomembne banke, informira se o ugotovitvah nadzora nacionalnega nadzornika, lahko se posvetuje o izdaji ukrepov s pomembnimi materialnimi učinki za banko, vendar pa je končno odločanje v pristojnosti nacionalnih nadzornih organov, razen izjemoma, ko gre za kršitve, v katerih se izreče ukrep za odvzem dovoljenja za poslovanje ali zamenjava vodstva banke. Pravila enotnega bančnega nadzora dopuščajo, da bi tudi te banke lahko prešle pod neposredni nadzor ECB na pobudo nacionalnega nadzornika ali ECB v primeru možnosti nastanka sistemske krize ali neustreznega izvajanja nadzora na nacionalni ravni.

ECB je zahtevala, da se v vseh pomembnih bankah izvede celovit skrbni pregled finančnega položaja banke. Pred prevzemom nadzora nad pomembnimi bankami je ECB želela dobiti jasno sliko predvsem o kakovosti naložb in ustrezni kapitalski pokritosti tudi v primeru zaostrenih pogojev poslovanja v vsaki posamezni pomembni banki oziroma bančni skupini. Za enotno izvedbo tako obsežnega pregleda v vseh pomembnih bankah v državah evrskega območja je bila pripravljena podrobna enotna metodologija pregledovanja in vrednotenja premoženja ter centralno oblikovani tudi stresni testi za vsako državo glede na različne makroekonomske razmere. Pod centralno vodenim projektom na ravni ECB in v tesnem sodelovanju z nacionalnimi bančnimi nadzorniki se je na začetku leta 2014 začel izvajati obsežen projekt za izvedbo sočasnega skrbnega pregleda v vseh 130 izbranih pomembnih bankah. Celoten projekt je obsegal tri sklope: temeljit pregled izbranih portfeljev bank, izvedba stresnih testov in ugotavljanje potrebnega kapitala ob upoštevanju rezultatov iz predhodnih dveh faz pregleda. Rezultati celotnega pregleda so bili objavljeni hkrati za vse banke konec oktobra, tik pred začetkom delovanja enotnega bančnega nadzora 4. novembra 2014.

Več kot polovica slovenskega bančnega sistema je pod neposrednim nadzorom ECB. Po merilu treh največjih bank po bilančni vsoti na dan 30. september 2013 so tri slovenske banke – NLB, NKBM in

SID banka v skupini pomembnih bank in zato vključene v neposredni nadzor ECB, v katerih se je med letom 2014 izvedel skrbni pregled poslovanja. Zaradi posebnega poslovnega modela, ki ga ima SID banka kot razvojna in izvozna banka, ter posebnega statusa po kapitalski direktivi glede bonitetnih pravil, je ECB v juliju leta 2014 sprejela odločitev, da se v banki sicer dokonča projekt celovitega pregleda, vendar banka v prihodnje ne bo vključena v skupino pomembnih bank. Hkrati je bila sprejeta odločitev, da je kot tretja slovenska banka v okviru enotnega nadzornega mehanizma ECB Unicredit banka Slovenija, ki bo v prihodnje tudi na solo osnovi v okviru neposrednega nadzora ECB. Banka bo zato v letu 2015 vključena v skupino bank iz evrskega območja, v katerih bo izveden celovit skrbni pregled. Poleg teh treh bank spada v skupino pomembnih bank tudi še pet slovenskih bank, članic bančnih skupin s sedežem v državah evrskega območja, ki so prav tako uvrščene med pomembne evro bančne skupine. Te banke so bile vključene v celovit skrbni pregled na konsolidirani osnovi v okviru vsake matične banke v letu 2014. Drugih deset slovenskih bank se uvršča med manj pomembne banke, katerih nadzor je še v pristojnosti Banke Slovenije.

Kreditno tveganje je daleč najpomembnejše v evropskih bankah, zato je bil temeljit in obsežen pregled kakovosti portfeljev bank osrednji del celotne aktivnosti. Pregled je obsegal:

- preverjanje ustreznosti internih politik in procesov na področju kreditnega poslovanja;
- pregled izpostavljenosti do posameznih strank v izbranih tveganih portfeljih z ovrednotenjem vrednosti zavarovanj in višino oslabitev;
- pregled primernosti izračuna skupinskih oslabitev ter oceno primernosti višine oslabitev v izbranih tveganih portfeljih;
- izračun potrebnih oslabitev za cel portfelj na podlagi ocene oslabitev, ki izhajajo iz vzorca podjetij.

Po metodologiji ugotovljeni primanjkljaj oslabitev znižuje izhodiščno raven kapitala pred izvedbo stresnih testov. S stresnimi testi se ugotavljata vzdržnost poslovanja banke in trdnost njene bilance v stresnih scenarijih. Predvidena sta bila osnovni in neugodni scenarij, odpornost bilance pa se je ugotavljala za obdobje treh let od leta 2014 do leta 2016. Kreditne institucije so morale po osnovnem scenariju v vsakem letu dosegati količnik navadnega lastniškega kapitala vsaj v višini 8 %, po neugodnem scenariju pa vsaj v višini 5,5 %.

Končni rezultat celovitega skrbnega pregleda banke se izrazi v višini presežka oziroma primanjkljaja kapitala glede na predpisano mejo kapitalске ustreznosti in tveganja, ki jih ima banka v svojih bilancah. V sklopu projekta celovitega skrbnega pregleda ECB so bile pregledane tudi slovenske banke – NLB, NKBM in SID banka. Po opravljenem pregledu kreditnega tveganja so bile zahtevane dodatne oslabitve predvsem za terjatve do visoko zadolženih podjetij, povezanih podjetij in do restrukturiranih podjetij. Po osnovnem scenariju so vse tri slovenske banke dosegale zahtevano raven kapitala oziroma izkazovale presežek kapitala v skupni višini 755 mio EUR. Po neugodnem scenariju pa so izračuni za dve banki (NLB in NKBM) izkazali za konec leta 2016 primanjkljaj v skupni višini 65 mio EUR, SID banka pa je tudi po izračunih pri neugodnem scenariju izkazovala kapitalski presežek. Pri obeh bankah z izkazanim manjšim primanjkljajem so sprejeti ukrepi in učinki restrukturiranja v letu 2014 izboljšali dobičkonosnost, tako da sta identificirani kapitalski primanjkljaj pokrili z zadržanimi dobički.

Nadzor bančnega poslovanja je bil vse leto udeležen pri izvajanju skrbnega pregleda treh največjih slovenskih bank. Svoje delo pri izvedbi obsežne naloge je Banka Slovenije organizirala projektno, pri tem da je bila njena glavna vloga pri izvajanju koordinacije vseh udeležencev, usmerjanje bank in pojasnjevanje metodologije, kontrola kakovosti, priprava poročil in posredovanje podatkov ECB. V pregled je bilo vključenih 1.318 kreditov in 4.046 zavarovanj, ki jih je bilo treba pregledati in ovrednotiti. Banka Slovenije je za neposredno pregledovanje tako številčnih kreditov in zavarovanj angažirala zunanje revizorje. Skupno število porabljenih človek/dni za projekt od začetka leta do konca oktobra je bilo 5.757, od tega je delež Banke Slovenije 35 % oziroma 2.017 človek/dni, zunanji izvajalci pa so porabili 3.740 človek/dni pri izvedbi projekta.

Prehod sodelavcev iz nadzora na delo v ECB v okviru izvajanja enotnega bančnega nadzora je še dodatno skrčil razpoložljive kadre za izvajanje drugih nadzornih nalog v preteklem letu. Za vzpostavitev enotnega bančnega nadzora je ECB angažirala skoraj tisoč novih ljudi. Za uspeh same vzpostavitve sistema in tudi nadaljnje uspešno delo je bistveno, da so kadri že usposobljeni in imajo potrebna znanja za izvajanje nadzora, zato je bil naravni vir za kadrovanje predvsem v izkušenih kadrih nacionalnih bančnih nadzornikov. Skoraj tri četrtine novih kadrov enotnega bančnega nadzora izhaja iz drugih področij v ECB in nacionalnih nadzornih institucij. Iz Banke Slovenije je prešlo v ECB pet inšpektorjev in en analitik.

Redno letno pregledovanje ter ocenjevanje tveganj in kapitala v vseh bankah je potekalo vzporedno z aktivnostmi celovitega skrbnega pregleda pomembnih bank. V ocenjevanje so bili vključeni dogodki, gibanja in rezultati do sredine leta 2014 ter rezultati izvedenih stresnih testov v vseh bankah po enotni metodologiji in scenariju Evropske bančne agencije (EBA). Za sistemsko pomembne banke je bilo po izvedbi in rezultatih celovitega skrbnega pregleda izvedeno ponovno pregledovanje in ocenjevanje tveganj in kapitala že v sodelovanju oziroma pod okriljem enotnega bančnega nadzora ter na podlagi tega pripravljeni kapitalski plani za zagotavljanje v procesu skrbnega pregleda in procesu SREP ugotovljene ustrezne ravni kapitala pomembnih bank. V letu 2014 se je skupno inherentno tveganje na ravni sistema nekoliko znižalo v primerjavi z zadnjim ocenjevanjem konec leta 2012, predvsem na račun zmanjšanja likvidnostnega tveganja in tveganja ugleda. Najvišjo oceno tveganosti v bančnem sistemu ima strateško tveganje, sledita kreditno tveganje in tveganje dobičkonosnosti. Tveganje dobičkonosnosti se je v obdobju od prejšnjega ovrednotenja konec leta 2012 najbolj povečalo, predvsem zaradi tveganja izgub, ki bi jih lahko imele določene banke, ki še vedno niso v zadostni višini oslabile svojih terjatev. Ne glede na sanacijo bančnega sistema (dokapitalizacijo konec leta 2013, prenos slabih terjatev bank na Družbo za upravljanje terjatev bank) in pozitivnih obetov glede gospodarske rasti ostaja kreditno tveganje še vedno najpomembnejše tveganje bančnega sistema glede na delež kapitala, potrebnega za pokrievanje. Sama ocena kreditnega tveganja ostaja na podobni ravni kot ob prejšnjem pregledovanju in ocenjevanju tveganj in kapitala. Ključni razlog za enako oceno izhaja iz previsoke zadolženosti podjetij, predvsem iz njihovega prepočasnega prestrukturiranja poslovanja in posledično spreminjanja bilanc podjetij. Pri kontrolnem okolju ni bistvenih sprememb, saj je ocena kontrolnega okolja močno povezana s samimi ugotovitvami v pregledih v bankah, ki so se v letu 2014 zaradi drugih aktivnosti izvajali v zelo omejenem obsegu. Nadzorniška ocena kapitalskih potreb se je zmanjšala s 4,24 mrd na 3,70 mrd EUR, predvsem zaradi krčenja kreditne aktivnosti in prerazporejanja naložb v manj tvegane. Stanje kapitalске ustreznosti v celotnem sistemu se je izboljšalo tudi zaradi dokapitalizacije petih slovenskih bank ob koncu leta 2013, kapitalsko ustreznost na ravni sistema dosega 13,7 %, kar je za približno 2,3 odstotne točke več kot konec leta 2012. Presežek kapitala nad kapitalskimi zahtevami na ravni sistema znaša 357 mio EUR.

Banka Slovenije je letu 2014 izvedla 27 različnih pregledov, v okviru katerih je bilo pregledanih 30 različnih področij v 14 bankah. Pregledana so bila naslednja področja:

- 13 pregledov področja kreditnega tveganja v 11 bankah, kar obsega temeljit pregled kreditnega tveganja v treh največjih bankah kot del celotnega skrbnega pregleda v sklopu aktivnosti za prenos nadzora pomembnih bank na Evropsko centralno banko, v šestih bankah pregled postopkov in kreditnih map primerne premoženja za zavarovanje posojil pri Evropski centralni banki v okviru rednih monetarnih operacij, ter štirje redni pregledi kreditnega tveganja v treh bankah;
- v dveh bankah sta bila opravljena pregleda področja likvidnostnega tveganja;
- dva pregleda področja operativnega tveganja, pri čemer je bil en pregled povezan s spremembami naprednega pristopa pri upravljanju in merjenju operativnega tveganja v banki;
- šest postopkov je bilo odprtih na področju upravljanja v petih bankah, od tega se en nanaša na upravljanje skupine, drugi pa so povezani s postopki do članov uprav. V teh postopkih sta bila izrečena opomina dvema članoma uprav, v enem primeru je pred zaključkom postopka

- odstopil član pri opravljanju funkcije, v dveh bankah je bil članom izredne uprave podaljšan mandat;
- področje strateškega upravljanja je bilo pregledano v dveh bankah;
  - področje pranja denarja in financiranja terorizma je bilo prav tako pregledano v dveh bankah;
  - v dveh bankah sta bila opravljena pregleda spremljanja izvajanja programa prestrukturiranja skladno z odločbo Evropske komisije o državni pomoči;
  - v eni banki je bil ob sodelovanju zunanjih revizorjev opravljen tudi pregled za določitev likvidacijske vrednosti banke.

V dveh bankah, kjer se je v letu 2013 začel postopek zapiranja bank in sta bili imenovani izredni upravi, ima v skladu z zakonodajo Banka Slovenije vlogo nadzornega sveta in skupščine. V tej vlogi aktivno spremlja postopek ukinjanja poslovanja bank, ki morata v skladu z odločbo Evropske komisije poslovanje zaključiti do konca leta 2016.

Pod vplivom sprememb iz okolja in kot odgovor nanje so bile med letom 2014 izvedene tudi bistvene notranje organizacijske in kadrovske spremembe v izvajanju nadzora. Predvsem kot posledica uvedbe enotnega bančnega nadzora vseh pomembnih bank v evrskem območju, hkrati pa ob večji celoviti reorganizaciji celotne Banke Slovenije je prišlo do nove organizacijske ureditve nadzora. V novembru 2014 se je ob širši reorganizaciji na ravni institucije oddelek Nadzor bančnega poslovanja preoblikoval v sektor Nadzora bančnega poslovanja pod vodstvom izvršnega direktorja. Nadzor bančnega poslovanja je sestavljen iz dveh oddelkov, in sicer Nadzora bančnega poslovanja (oddelek NBP) ter Sistemskega nadzora in regulative (oddelek SNR).

Oddelek NBP sestavljajo štirje odseki, od katerih trije delujejo v okviru enotnega mehanizma nadzora. Ti odseki so odgovorni za sistemsko pomembne banke, za manj pomembne banke in za horizontalni nadzor. Četrti odsek, ki ni vključen v mehanizem enotnega nadzora, temveč je izvajanje njegovih nalog še vedno pod izključno pristojnostjo Banke Slovenije, deluje na področju skladnosti z določeno zakonodajo in predpisi. V odseku za nadzor sistemsko pomembnih bank je trenutno devet zaposlenih, ki v okviru skupnih nadzorniških ekip¹¹ sodelujejo neposredno z ECB in so odgovorni za nadzor osmih slovenskih bank. V odseku za nadzor manj pomembnih bank deluje šest zaposlenih, ki so odgovorni za nadzor preostalih desetih slovenskih bank. Odsek horizontalnega nadzora zaposluje 16 nadzornikov, ki delujejo na področju načrtovanja in izvajanja nadzorniških pregledov v bankah, izvajajo analize posameznih tveganj (npr. kreditno tveganje, tržna tveganja) ter metodologijo nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja, uvajajo najboljše nadzorniške prakse ter uporabljajo in razvijajo notranji bonitetni sistem Banke Slovenije (ICAS). Odsek za skladnost vključuje tri zaposlene, ki so odgovorni za pregledovanje skladnosti bank z zakonodajo in predpisi, ki se nanašajo na pranje denarja, varstvo potrošnikov, finančne goljufije, zlorabe trga in trgovanje z notranjimi informacijami.

Oddelek SNR vključuje zaposlene, ki delujejo na področju razvoja bonitetne bančne regulative (enajst zaposlenih), vzpostavitve in vzdrževanja nadzorniškega poročevalskega okvira ter računovodenja (devet zaposlenih), izdajanja dovoljenj (dva zaposlena) ter nadzorniških metodologij in analiz (dva zaposlena). Trenutno je v odsek regulative vključena tudi funkcija reševanja bank (en zaposleni), ki bo v prihodnosti postala samostojna organizacijska enota, neposredno podrejena Svetu Banke Slovenije. Odsek bonitetne bančne regulative se pri svojem delu srečuje z različnimi nalogami. Ena pomembnejših je zagotovo aktivno sodelovanje pri oblikovanju bančne zakonodaje, ob doslednem upoštevanju razvoja bančne zakonodaje EU. Tesno sodelovanje s službami, pristojnimi za bančno zakonodajo Republike Slovenije je pomembno tudi zaradi aktivne soudeležbe Banke Slovenije pri določanju vsebine zakonskih aktov, ki se dopolnjujejo in spreminjajo, ter pravočasnega načrtovanja vsebine pripadajočih podzakonskih predpisov. Poleg sodelovanja pri domači zakonodaji je za odsek bonitetne bančne regulative pomembno tudi aktivno sodelovanje pri razvoju bančne zakonodaje in predpisov na ravni Evropske komisije in Evropskega bančnega organa, saj ti predpisi pomenijo glavnino vseh zahtev, ki jih

¹¹ Joint Supervisory team (JST).

morajo danes banke izpolnjevati. Poglobljeno znanje o teh predpisih je prav tako izredno pomembno za izvajanje učinkovite podpore bankam in drugim odsekom oddelka NBP.

Po organizacijskih in procesnih spremembah, izpeljanih v drugi polovici leta 2014, bodo potrebne nadaljnje spremembe v izvajanju nadzora, ki bodo določene v okviru enotnega evropskega nadzorniškega mehanizma. Največ sprememb je trenutno v delovanju oziroma v implementaciji pri:

- sodelovanju v postopkih vrednotenja kapitalske in likvidnostne ustreznosti naših pomembnih bank in čezmejnih skupin, kjer so članice tudi banke v slovenskem bančnem sistemu, in sprejetja skupne odločitve o oceni tveganosti skupine in ustrezni višini kapitala ter primernosti upravljanja likvidnosti (Joint Risk Assessment and Decision, JRAD);
- stalnem spremljanju bank zaradi vsakodnevnega posredovanja informacij;
- usklajevanju pri izbiri bank za pregled, obsegu pregledov in sestavi ekip;
- predvidenem komuniciranju z bankami.

Pozorno spremljanje izvajanja strateških/poslovnih načrtov in spremljajočih aktivnostih za povečevanje kapitala in zagotavljanje kapitalske ustreznosti zlasti pri kapitalsko šibkih bankah. To vključuje stalno spremljanje in nadzor:

- planov prestrukturiranja bank v okviru ukrepov Evropske komisije zaradi državne pomoči;
- učinkov dogovorjenega prestrukturiranja podjetij;
- postopkov restrukturiranja bank s prenosom slabih naložb na DUTB;
- lastniških konsolidacij v bančnem sistemu;
- z vidika tržne discipline bosta pri pregledih izpostavljeni področji preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

2.2.2 Druge aktivnosti s področja nadzora bančnega poslovanja

Spremembe podzakonskih predpisov s področja nadzora bančnega poslovanja

Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (t. i. uredba CRR), ki pomeni pomemben korak k uveljavitvi enotnega evropskega bančnega pravilnika, se je v državah članicah začela uporabljati 1. januarja 2014. Za njeno praktično izvajanje je Banka Slovenije januarja izdala sklep, ki določa način in obseg izvrševanja opcij in diskrecijskih možnosti ter drugih nalog, ki jih uredba daje pristojnemu nadzornemu organu. To so predvsem diskrecije, ki opredeljujejo način izračuna kapitala bank v prehodnem obdobju do polne uveljavitve novih pravil in kapitalskih zahtev za različne vrste tveganj ter obravnavo nekaterih drugih bonitetnih zahtev iz uredbe.

S spremembami podzakonskih predpisov Banka Slovenije odgovarja tudi na praktične ugotovitve pri izvajanju nadzora. Januarja je bila tako izdana novela Sklepa o dokumentaciji za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije člana uprave banke in hranilnice, s katero se je posodobil vprašalnik, ki se uporablja kot ena izmed podlag za ocenjevanje ugleda in izkušenj kandidata za člana uprave banke oziroma hranilnice v okviru licenciranja članov uprav. Februarja je bil objavljen nov Sklep o višini zneskov letnih plačil za opravljanje nadzora in taksah za odločanje o zahtevah za izdajo dovoljenj, s katerim se spreminjajo višine posameznih taks in razmerja med posameznimi taksami, ki jih banke plačujejo v zvezi z izdajo različnih dovoljenj. Tako bodo k pokrivanju stroškov izdaje dovoljenj več prispevale banke, ki bodo želele pridobiti dovoljenja. Posledično bo manjši znesek preostalih stroškov nadzora, ki jih morajo pokrivati vse banke z letnim nadomestilom.

Banka Slovenije je v letu 2014 nadaljevala aktivnosti za spodbujanje bank k hitrejšemu odpisovanju nedonosnih finančnih sredstev oziroma njihovemu aktivnejšemu restrukturiranju in unovčenju prejetih zavarovanj. V sklopu teh aktivnosti je bil februarja spremenjen in dopolnjen tudi Sklep o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic. V sklepu je opredeljena definicija restrukturiranih finančnih sredstev, kot je opredeljena s tehničnim standardom za nadzorniško poročanje, vrste restrukturiranja, ki jih lahko izvedejo banke, in računovodski okvir za dve osnovni skupini finančnih sredstev, nastali kot posledica posameznih vrst restrukturiranja. Predpisane so tudi zahteve glede razvrstitve restrukturiranih finančnih sredstev v bonitetne skupine ter glede njihovega dokumentiranja in evidentiranja v poslovnih knjigah. V zvezi z odpisovanjem je bil vzpostavljen okvir za hitrejšo odpravo priznanja nedonosnih finančnih sredstev iz izkaza finančnega položaja ob oceni banke, da finančna sredstva ne bodo več poplačana oziroma so izpolnjeni pogoji za odpravo priznanja po MSRP. O odpisu finančnega sredstva iz naslova kreditne pogodbe ali unovčene pogoje zunajbilančne obveznosti lahko tako banka presoja, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- pri nezavarovanem finančnem sredstvu, če dolжник zamuja z odplačevanjem več kot eno leto;
- pri finančnem sredstvu, zavarovanem z nepremičninami, če dolжник zamuja z odplačevanjem več kot štiri leta;
- pri nezavarovanem finančnem sredstvu, če je dolжник v stečajnem postopku.

Z novelo Navodil za izvajanje Sklepa o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic so bile marca dopolnjene tudi zahteve glede poročanja razvrščenih finančnih sredstev. Gre za poročanje po posameznem poslu oziroma partiji finančnega sredstva (oznaka partije finančnega sredstva in število dni zamude na ravni posameznega posla) in poročanje restrukturiranih finančnih sredstev (vrsta restrukturiranja, datum prvega in zadnjega restrukturiranja).

V okviru prizadevanj Banke Slovenije za pospešitev procesov prestrukturiranja prezadolženih, vendar perspektivnih podjetij, je bil nadgrajen regulativni okvir s ciljem prispevati k praktični implementaciji Slovenskih načel prestrukturiranja dolgov v gospodarstvu. Aprila je bila tako objavljena novela Sklepa o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice, v kateri so bili izpostavljeni bistveni elementi, ki jih je treba upoštevati pri finančnem prestrukturiranju podjetij z večjim številom upnikov. Proces upravljanja tveganj v bankah mora vključevati tudi presojo smiselnosti skupinskega pristopa k reševanju podjetja, saj se s pomočjo koordiniranega pristopa minimizirajo izgube vseh upnikov. Banka, ki se ne odloči za sodelovanje v skupnem dogovoru glede pristopa k podjetju v finančnih težavah, bi se morala v skladu z dobro prakso vzdržati ravnanja, ki poslabšuje pozicijo drugih bank upnic v razmerju do dolžnika. Banka, ki se za sodelovanje odloči, je zavezana k ravnanju skladno z načeli (sodelovanje pri imenovanju koordinatorskega, ki vodi pogajanja med bankami in podjetjem, aktivna udeležba predstavnikov vseh bank v celotnem postopku prestrukturiranja, odobritev moratorija za obveznosti dolžnika s ciljem pridobiti vse potrebne informacije za odločitev o prestrukturiranju, zavrnitev sodelovanja pri prestrukturiranju le, če ni zagotovljena enaka obravnava med seboj primerljivih upnikov oziroma ni zagotovljeno višje poplačilo obveznosti kot v stečaju).

Druge spremembe podzakonskih predpisov v letu 2014 so bile namenjene uskladitvi z zahtevami smernic EBA oziroma so izhajale iz zahtev domače zakonodaje. Za operacionalizacijo novele ZBan-1J, ki je decembra 2012 uvedla možnost dokapitalizacije banke ali hranilnice s stvarnim vložkom, je bil oktobra objavljen Sklep o primernem premoženju in dokumentaciji za izdajo dovoljenja za povečanje osnovnega kapitala bank in hranilnic s stvarnim vložkom. Sklep določa vrste in merila glede primernega premoženja za dokapitalizacijo banke s stvarnim vložkom ter opredeljuje dokumentacijo, ki jo mora banka predložiti k zahtevi za izdajo dovoljenja. Kot primerno premoženje se za ta namen štejejo dolžniški vrednostni papirji centralne ravni držav članic in centralnih bank držav članic, ki izpolnjujejo merila primernosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev Evrosistema ter banki omogočajo dokončno, prosto in trajno razpolaganje s premoženjem. Decembra so bile sprejete spremembe Sklepa o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic ter njegovega izvedbenega navodila. Namen sprememb je

bil uskladitev shem računovodskih izkazov, ki so namenjeni javni objavi oziroma se vključijo v letno poročilo, s tehničnim standardom za nadzorniško poročanje v delu FINREP. Spremembe sklepa in navodila so banke upoštevale že pri izdelavi letnega poročila za poslovno leto 2014.

Licenciranje

Banka Slovenije je leta 2014 izdala 13 dovoljenj, pri čemer prevladujejo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave banke. Banka Slovenije je v vlogi nadzornika bančnega sistema pristojna za celovit nadzor v bankah, katerega del je tudi izdajanje dovoljenj za poslovanje banke. Pri vsaki kreditni instituciji oziroma banki se nadzor začne z izdajo z zakonom predpisanih dovoljenj za opravljanje bančne dejavnosti (finančnih storitev), za pridobitev pomembnih (kvalificiranih) lastniških deležev v bankah in za opravljanje funkcije člana uprave banke.

Leta 2014 je Banka Slovenije izvedla 16 postopkov in izdala 11 dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave banke, eno dovoljenje za opravljanje finančnih storitev in eno dovoljenje za oddelitev. Dve zahtevi za izdajo dovoljenja sta bili zavrnjeni, v enem primeru pa je bil postopek za izdajo dovoljenja ustavljen. Število izdanih dovoljenj leta 2014 je za tri manjše od števila izdanih dovoljenj leta 2013, ko je bilo izdanih 16 dovoljenj, od tega pet za opravljanje finančnih storitev in pet za opravljanje funkcije člana uprave banke.

Banka Slovenije je leta 2014 dvema članoma uprave banke izdala opomin in začela dva postopka za odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave banke, ki sta se zaključila z odstopom. V primeru kršitve ZBan-1 oziroma neizpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije člana uprave banke Banka Slovenije članu uprave izreče opomin, pogojno odvzame dovoljenje oziroma dokončno odvzame dovoljenje za opravljanje funkcije. Banka Slovenije je leta 2014 v dveh primerih začela postopka za odvzem dovoljenja, ki sta se končala z odstopom s funkcije predsednika/člana uprave banke, in v dveh primerih izrekla opomin, medtem ko je v letu 2013 v enem primeru začela postopek za odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije predsednika uprave banke, ki se je končal z odstopom, in v dveh primerih izrekla opomin. Nadalje je Banka Slovenije v letu 2013 v dveh bankah imenovala izredno upravo in s tem razrešila s funkcije celotni upravi obeh bank.

Banka Slovenije leta 2014 ni izrekla nobene prepovedi za opravljanja funkcije člana nadzornega sveta banke. Poleg izdajanja dovoljenj v zvezi z opravljanjem storitev, organi vodenja, imetniki kvalificiranih deležev v bankah in statusnimi spremembami je Banka Slovenije pristojna tudi za ugotavljanje

Tabela 6: Izdana dovoljenja

Dovoljenje	2014	2013
Za kvalificirani delež v banki	0	2
Za opravljanje finančnih storitev	1	5
Za izdajanje komunalnih in hipotekarnih obveznic	0	1
Za opravljanje funkcije skrbnika kritnega registra	0	2
Za opravljanje funkcije člana uprave banke	11	5
Za pripojitev družbe k banki	0	1
Dovoljenje za oddelitev	1	0

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 7: Ukrepi Banke Slovenije zoper člane uprav

Dovoljenje	2014	2013
Postopek za odvzem dovoljenja za opravljanja funkcije člana uprave banke	2	1
Opomin za člana uprave banke	2	2
Pogojni odvzem dovoljenja za člana uprave banke	0	0
Razrešitev celotne uprave banke	0	2

Vir: Banka Slovenije.

ustreznosti nadzornega sveta banke in ob neizpolnjevanju pogojev oziroma ugotovljenih kršitvah članu nadzornega sveta prepove opravljati funkcijo. Banka Slovenije leta 2014 ni izrekla nobene prepovedi za opravljanja funkcije člana nadzornega sveta banke, medtem ko je leta 2013 na podlagi ukrepanja dvema članoma nadzornega sveta v dveh bankah prenehala funkcija.

Leta 2014 je bilo eni banki izdano dovoljenje za kvalificirano naložbo. Kvalificirana naložba je kvalificirani delež v glasovalnih pravicah ali kapitalu finančne institucije s sedežem v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici oziroma finančni družbi s sedežem v tretji državi (v nadaljevanju: kvalificirana naložba). Od konca leta 2012 morajo banke pred vsako pridobitvijo kvalificirane naložbe pridobiti dovoljenje Banke Slovenije. Leta 2013 so tri banke vložile zahteve za izdajo dovoljenja za kvalificirano naložbo, ki jim ni bilo izdano.

Leta 2014 je Banka Slovenije prejela 13 notifikacij za neposredno opravljanje storitev bank držav članic v Sloveniji. Na podlagi Direktive 2013/36/EU (pred njo: Direktiva 2006/48/EU) in Priloge I (Seznam dejavnosti, za katere velja vzajemno priznavanje) lahko banka države članice, ki je v državi sedeža banke upravičena opravljati bančne in druge finančne (oziroma: vzajemno priznane) storitve, te opravlja tudi na ozemlju Republike Slovenije. Opravlja jih lahko prek podružnice (*v primeru trajnega opravljanja dejavnosti*) ali neposredno (*v primeru občasnega opravljanja storitev brez elementov trajne prisotnosti na območju Republike Slovenije*), brez dovoljenja Banke Slovenije, o čemer jo mora s pisnim obvestilom (t. i. notifikacijo) pristojni nadzorni organ države članice obvestiti (notificirati). Leta 2014 je Banka Slovenije prejela 13 notifikacij za neposredno opravljanje storitev bank držav članic v Sloveniji. Leta 2013 je Banka Slovenije prejela 16 notifikacij za neposredno opravljanje storitev bank držav članic v Sloveniji in eno za opravljanje storitev prek podružnice. Seznam bank držav članic EU, ki smejo opravljati svojo dejavnost tudi v Republiki Sloveniji, je objavljen na spletni strani Banke Slovenije.

Z enotnim nadzorniškim mehanizmom so se spremenile pristojnosti Banke Slovenije v zvezi s sprejemanjem odločitev na področju licenciranja. Enotni nadzorniški mehanizem za banke v evrskem območju (SSM), ki predstavlja enega izmed stebrov bančne unije, je v polnem obsegu začel dne 4. novembra 2014, ko je ECB prevzela pristojnosti in odgovornosti za izvajanje bančnega nadzora, to je eno leto po uveljavitvi Uredbe o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na ECB (Uredba o prenosu nalog na ECB 1024/2013). Čeprav je za nadzor nad vsemi kreditnimi institucijami v evrskem območju formalno pristojna in odgovorna ECB, zaradi decentraliziranega sistema nadzora Banka Slovenije še vedno opravlja vse obstoječe (in še dodatne naloge). Precej so se spremenile pristojnosti Banke Slovenije v zvezi s sprejemanjem odločitev s področja nadzora bank in hranilnic ter v tem okviru tudi licenciranja. Posledično so se spremenili postopki odločanja o:

- izdaji dovoljenja za opravljanje bančnih storitev;
- odvzemu dovoljenja za opravljanje bančnih storitev;
- izdaji dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v banki;
- izdaji dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave banke v pomembni finančni instituciji;
- priglasitvah čezmejnega opravljanja bančnih storitev.

ECB je pristojna za izdajo dovoljenja za opravljanje bančnih storitev in tudi za odvzem dovoljenja. Nadalje je ECB pristojna za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža v banki. Primerenost in ustreznost kandidata za člana uprave banke, ki ima status pomembne kreditne institucije, ter tudi primerenost in ustreznost člana nadzornega sveta banke oceni ECB. Banka s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima status pomembne kreditne institucije, in želi ustanoviti podružnico ali opravljati čezmejne storitve v drugi državi članici, mora obvestiti ECB, ki izvaja pristojnosti domačega nadzornika.

Za banke tretjih držav velja drugačna ureditev. Banke tretjih držav lahko na ozemlju Republike Slovenije opravljajo bančne in druge finančne (vzajemno priznane) storitve samo prek podružnice, za ustanovitev katere morajo pridobiti dovoljenje Banke Slovenije. Ob tem lahko Banka Slovenije od banke

tretje države zahteva, da na ozemlju Republike Slovenije deponira določen denarni znesek oziroma drugo ustrezno finančno premoženje oziroma predloži drugo ustrezno zavarovanje kot jamstvo za poravnavo obveznosti iz poslov, sklenjenih na območju Republike Slovenije. V Sloveniji ni ustanovljene nobene podružnice banke tretje države.

Evropski bančni organ (organ EBA)

Evropski bančni organ (EBA) je neodvisen nadzorni organ Unije, katerega namen je zagotoviti učinkovito in usklajeno ureditev varnega in skrbnega poslovanja kreditnih institucij ter njihovega nadzora. Njegova splošna cilja sta prispevati k dolgoročni stabilnosti in učinkovitosti finančnega sistema v EU ter k zagotavljanju integritete, učinkovitosti in pravičnega delovanja bančnega sektorja. EBA je del Evropskega sistema finančnega nadzora (ESFS), ki ga sestavljajo trije nadzorni organi: Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA), Evropski bančni organ (EBA) in Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA). Organ EBA je odgovoren Evropskemu parlamentu, Svetu Evropske unije in Evropski komisiji.

Temeljne naloge organa EBA, določene v Uredbi (EU) št. 1093/2010 o ustanovitvi Evropskega bančnega organa, vključujejo regulativo, nadzor kreditnih institucij in varstvo potrošnikov. Tudi v letu 2014 je bil osnovni cilj organa EBA na področju regulativne politike nadaljnji razvoj enotne knjige pravil v bančništvu, ki prispeva k doseganju enakih konkurenčnih pogojev za kreditne institucije v EU ter izboljšanje kakovosti bančne regulative in delovanja enotnega trga. Regulativno delo organa EBA je bilo tako večinoma osredotočeno na delo v zvezi z zakonodajnim paketom CRD IV/CRR,¹² zlasti glede kreditnega in tržnega tveganja, področja likvidnosti in finančnega vzvoda, ter okvira za sanacijo in reševanje bank. Nadzorne dejavnosti organa EBA so se nanašale na odkrivanje, analizo in obravnavo ključnih tveganj v bančnem sektorju EU ter na spremljanje kapitalske ravni in kapitalske načrte bank. Pomemben del svojih aktivnosti je organ EBA usmerjal v krepitev varstva potrošnikov bančnih storitev ter spodbujanje preglednosti, enostavnosti in pravičnosti trga potrošniških finančnih produktov in storitev na enotnem trgu. V letu 2014 je organ EBA prevzel tudi predsedovanje Skupnemu odboru treh evropskih nadzornih organov EBA, ESMA in EIOPA (v nadaljevanju: skupni odbor). Pod njegovim predsedstvom je skupni odbor posebno pozornost namenjal varstvu potrošnikov, medsektorski analizi tveganj ter oceni analize medsebojnih učinkov med direktivo Solventnost II, CRD IV/CRR, zakonodajnim okvirom za sanacijo in reševanje bank. Skupni odbor je v obravnavanem letu nadaljeval delo na področju priprave zakonodaje na nekaterih ključnih področjih, kot so finančni konglomerati in preprečevanje pranja denarja.

Organ EBA ima pomembno vlogo tudi pri spodbujanju zbliževanja nadzorniških praks, ki je namenjeno enotnemu izvajanju bančnih pravil v vseh državah članicah. Za banke na področju EU veljajo bonitetna pravila, ki jih je treba izvajati na čim bolj enoten način z namenom zagotavljanja enakih pogojev poslovanja bank na notranjem trgu. Ta pravila vključujejo vrsto zavezujočih tehničnih standardov ter različnih smernic in priporočil, ki imajo podlago v evropski bančni zakonodaji. Organ EBA pripravlja osnutke zavezujočih tehničnih standardov za predložitev in sprejetje s strani Evropske komisije ter smernice in priporočila organa EBA, ki so neposredno namenjena zbliževanju nadzorniških praks in vzpostavljanju standardov dobre bančne prakse.

Zaradi izrednega obsega in kompleksnosti teh standardov in pravil se Banka Slovenije intenzivno vključuje v delo organa EBA, in sicer z vključenostjo v njegove številne odbore in delovne skupine. Tako lahko Banka Slovenije prispeva k razvoju enotne knjige pravil v bančništvu in hkrati aktivno spremlja razvoj evropske regulative, ki je del pravnega reda EU. To je za Banko Slovenije pomembno tudi zato, ker mora pravila upoštevati v nadzorniških pregledih in jih uporabljati kot podlago za svoje nadzorniške ukrepe.

¹² Direktiva 2013/36/EU (CRD IV) in Uredba (EU) št. 575/2013 (CRR) v bančno zakonodajo EU prenašata vsebino Basla III.

V okviru organa EBA deluje poleg Odbora bančnih nadzornikov in štirih stalnih odborov še 55 različnih pododborov. Ti vključujejo različne delovne skupine in mreže strokovnjakov ter odbore, ki delujejo v okviru medsektorskega sodelovanja vseh treh evropskih nadzornih organov. Banka Slovenije je bila v letu 2014 članica štirih odborov in 27 odborov, pododborov oziroma delovnih skupin.

Drugi ukrepi Banke Slovenije na področju prestrukturiranja nedonosnih izpostavljenosti bank in za izhod slovenskega gospodarstva iz krize

Izkušnje, ki izhajajo iz procesa reševanja finančne in gospodarske krize, so pokazale tesno povezanost bančnega (finančnega) in gospodarskega sektorja v Sloveniji. Prestrukturiranje podjetij in posledično celotnega gospodarstva poteka počasi, kar je glede na izkušnje preteklih kriz (Debt and deleveraging: The global credit bubble and its economic consequences, McKinsey, 2010) pričakovano. Precejšen del predhodno opisanih sprememb nadzorstvene funkcije je posledica sistematičnega projektnega pristopa Banke Slovenije na področju spremljanja bank v procesih razdolževanja in prestrukturiranja podjetij. Bančna sanacija konec leta 2013 je bila le nujen, vendar ne zadosten pogoj za izhod iz velike krize dvojnega dna, ki je zadela slovensko gospodarstvo od konca leta 2008 do sredine leta 2013. Banka Slovenije je skupaj z bankami in drugimi deležniki uspela vzpostaviti pogoje, ki omogočajo delovanje v zaostrenih razmerah.

Prestrukturiranje je odvisno od dveh skupin deležnikov. Prva skupina so tisti, ki kreirajo institucionalno-pravni okvir (Banka Slovenije, ministrstva ter druge državne in evropske institucije, interesna združenja itd.), druga pa tisti, ki prestrukturiranje dejansko izvajajo (banke, podjetja, investitorji, lastniki, Družba za upravljanje terjatev bank itd.). Lastniki imajo velikokrat dvojno vlogo, saj je v Sloveniji država razmeroma močno lastniško prisotna v finančnem in nefinančnem sektorju ekonomije. Proces je lahko uspešen samo, če v njem aktivno sodelujejo vsi deležniki ter se zavedajo svoje pristojnosti in odgovornosti.

Banka Slovenije je s svojo aktivno vlogo na področju prestrukturiranja začela konec leta 2012, ko je na podlagi analize bilančnih podatkov določila podjetja, za katera bi bilo prestrukturiranje ekonomsko upravičeno. S tem je hotela pospešiti aktivnosti za prestrukturiranje dolgoročno perspektivnih, vendar prezadolženih podjetij, ne glede na panogo dejavnosti. Oktobra 2013 je Banka Slovenije začela neposredno komunikacijo z gospodarstvom zaradi boljše seznanitve s problemi procesov prestrukturiranja in drugimi problemi v gospodarstvu. Na podlagi pridobljenih informacij je Banka Slovenije prilagodila zakonodajni okvir poslovanja bank in posledično s tem vplivala na izboljšanje procesov v bankah. Poleg tega je na podlagi teh informacij izboljšala lastne procese in nadzorniške postopke ter pripravila veliko predlogov ali pobud sprememb zakonodaje, ki niso v njeni neposredni pristojnosti, ter jih posredovala zakonodajalcu.

Na začetku leta 2014 je Banka Slovenije skupaj z Združenjem bank Slovenije pripravila Slovenska načela finančnega prestrukturiranja dolgov v gospodarstvu, ki so bistveno pospešila procese prestrukturiranja ter izboljšala njihovo učinkovitost, temeljitost in transparentnost. Kot je bilo predhodno omenjeno, so bili z bistvenimi elementi načel dopolnjeni tudi podzakonski predpisi, zato je Banka Slovenije izpolnjevanje podzakonskih predpisov nadzorovala tudi z neposredno udeležbo na sestankih med bankami, podjetji, lastniki in drugimi upniki.

Družba za upravljanje terjatev bank je bila ustanovljena marca 2013, vendar je svoje aktivnosti lahko pospešila šele po prenosu prvih terjatev ob koncu leta 2013. Banka Slovenije je družbi znatno pomagala pri razumevanju strukture portfelja terjatev, razumevanju pravnega in institucionalnega okolja ter pri vzpostavitvi informacijskega sistema.

Banka Slovenije je opravila tudi vsebinsko analizo sporazumov o prestrukturiranju, o katerih morajo banke glede na podzakonske predpise poročati od maja 2013. Ugotovila je, da banke v

nekaterih primerih niso ustrezno ocenile uresničljivosti in učinkovitosti izbranega načina prestrukturiranja, da se banke pri spremljanju izvajanja načrtov prestrukturiranja prepočasi odzovejo na težave podjetij in prepočasi ukrepajo ter da pretežni del sporazumov temelji le na finančnem prestrukturiranju, ni pa vključeno tudi poslovno in lastniško prestrukturiranje. Zaradi tega se bo Banka Slovenije v prihodnjih aktivnostih osredotočila tudi na odpravo navedenih pomanjkljivosti.

• Izvršene aktivnosti Banke Slovenije v preteklem letu:

- Pri ukrepih za obvladovanje kreditnega tveganja v bankah se je spremenila podzakonska regulativa, ki je banke zavezala k zbiranju in hrambi ključnih podatkov o kreditnem tveganju. To bankam omogoča oblikovanje modelov za oceno tveganja neplačila in izgube ob neplačilu. Banka Slovenije je ob navedenem izboljšala tudi kreditni register, ki zdaj, poleg izpostavljenosti do komitenta, omogoča tudi spremljanje kreditne izpostavljenosti na ravni posamičnega posla.
- Za povečanje učinkovitosti procesov prestrukturiranja je Banka Slovenije spodbudila začetek nastajanja Slovenskih načel finančnega prestrukturiranja dolgov v gospodarstvu in aktivno sodelovala pri nastanku v okviru Združenja bank Slovenije.
- Konec leta 2014 je Banka Slovenije izdala smernice za oblikovanje oslabitev oziroma rezervacij za izpostavljenosti do prestrukturiranih komitentov, ki regulirajo postopno sproščanje oslabitev oziroma rezervacij za izpostavljenosti do prestrukturiranih podjetij ob izpolnjevanju jasno določenih pogojev. Smernice so bile pred objavo usklajene tudi s Slovenskim institutom za revizijo (SIR) in revizijskimi družbami.
- Med pomembnejšimi dosežki dosedanjega delovanja Banke Slovenije lahko izpostavimo predvsem vzpostavitev neposredne, redne komunikacije Banke Slovenije z izbranimi predstavniki iz podjetniškega sektorja za identifikacijo finančnih težav in potreb v odnosih z bankami.

Poleg navedenega je Banka Slovenije v preteklem letu organizirala tudi večje število mednarodnih konferenc in delavnic za pospešitev procesov prestrukturiranja.

• Rezultati procesa razdolžitve in prestrukturiranja podjetij

Banke so od maja 2013 Banki Slovenije poročale o napredku prestrukturiranja 40 družb oziroma skupin, s katerimi so sklenile sporazume o prestrukturiranju. Razvrščene terjatve poročanih primerov so februarja 2015 znašale 1,68 mrd EUR, vendar je pomembnejši znesek s konca novembra 2013, ki znaša 2,7 mrd EUR, saj je bil v vmesnem času precejšen del terjatev prenesen na Družbo za upravljanje terjatev bank. Te družbe so konec leta 2013 zaposlovale več kot 28.000 ljudi in v letu 2013 ustvarile skoraj 4,4 mrd EUR prihodkov. Trenutno so v teku še trije večji procesi prestrukturiranja, ki bodo predvidoma končani do sredine leta 2015. Razvrščene terjatve navedenih skupin so konec februarja znašale 527,4 mio EUR.

Banke in Družba za upravljanje terjatev bank so v procesu prestrukturiranja uporabile tudi instrumente, kot so podrejeno posojilo, konverzija terjatev v kapital in odpis terjatev. Ti instrumenti so za temeljito in dolgoročno vzdržno prestrukturiranje v veliko primerih nujno potrebni. Skupna vrednost uporabljenih instrumentov znaša 305 mio EUR.

• Načrtovane aktivnosti Banke Slovenije v letu 2015

Banka Slovenije na področju prestrukturiranja nedonosnih izpostavljenosti bank v letu 2015 načrtuje dve skupini aktivnosti, in sicer bo (1) izvajala aktivnosti, ki so del njenih rednih nadzorniških pristojnos-

Tabela 8: Stanje na področju procesov prestrukturiranja

	Banke kot koordinator	DUTB kot koordinator	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2013	Prihodki v letu 2013, v mio EUR	Znesek prestrukturiranja v 000 EUR	
					30. 11. 2013	28. 02. 2015
Prejeti sporazumi o prestrukturiranju	38	2	28.434	4.393	2.699.841	1.681.012
Večja prestrukturiranja v teku	2	1	7.086	1.240	703.791	527.406
SKUPAJ	40	3	35.520	5.634	3.403.632	2.208.418

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 9: Uporaba drugih instrumentov prestrukturiranja pri poročanih sporazumih o prestrukturiranju

v mio EUR	Podrejeno posojilo	Konverzija terjatev v kapital	Odpis terjatev	SKUPAJ
	10,4	246,2	48,4	305

Vir: Banka Slovenije.

ti ter (2) vzporedno skupaj z drugimi deležniki (predvsem z ministrstvi in interesnimi združenji) v državi v okviru svojih pristojnosti sodelovala še pri drugih aktivnostih, ki bodo posredno in neposredno pospešile proces prestrukturiranja podjetij in ga naredile učinkovitejšega.

Banka Slovenije bo največ pozornosti namenila zlasti nadzorniškimi aktivnostim, s katerimi želi spodbuditi boljše upravljanje z nedonosnimi izpostavljenostmi. Med navedeno spada predvsem:

- **Priprava individualnih načrtov za zmanjšanje obsega nedonosnih izpostavljenosti.** Ker so veliki deleži nedonosnih izpostavljenosti bank že nekaj časa ena od najbolj neposrednih posledic gospodarske krize, je nujno njihovo čimprejšnje zmanjšanje na vzdržno raven. Banka Slovenije načrtuje reševanje tega vprašanja v okviru spremljanja individualnih načrtov zniževanja nedonosnih izpostavljenosti, pripravljenih s strani posameznih bank.
- **Optimizacija procesov prestrukturiranja v bankah.** Za učinkovito obvladovanje procesov prestrukturiranja problematičnih izpostavljenosti banke je osnovni predpogoj ustrezna organizacija procesov. Cilj Banke Slovenije v letu 2015 je odpraviti skupne in posamične pomanjkljivosti organizacije procesov prestrukturiranja v bankah ter uporabiti enotne dobre prakse na področju organiziranosti procesov prestrukturiranja.
- **Oblikovanje sistemov zgodnjih opozoril (EWS) za spremljanje izpostavljenosti.** Pregled in analiza sistemov EWS, ki jih uporabljajo banke za spremljanje komitentov, sta pokazali velike razlike v pristopu in razvitosti sistemov posameznih bank. Zaradi pomembnosti, ki jih EWS predstavlja kot preventivno orodje, bo Banka Slovenije na podlagi dobrih bančnih praks in rezultatov analize izdala smernice o minimalnih zahtevah za oblikovanje EWS.
- **Prenova poročanja Banki Slovenije o napredku pri prestrukturiranju.** Zaradi zmanjšanja poročevalskih obremenitev bank ter hkratnega izboljšanja kakovosti in uporabnosti obstoječih poročil o napredku prestrukturiranja bo Banka Slovenije prenovila dosednji način poročanja.
- **Oblikovanje smernic za temeljito in dolgoročno vzdržno prestrukturiranje.** S finančnim prestrukturiranjem velikega dela prezadolženih, vendar dolgoročno perspektivnih podjetij, so se razmere v precejšnji meri stabilizirale. Zdaj je treba izvesti tudi poslovno in lastniško prestrukturiranje, da bodo lahko podjetja v večji meri investirala v razvoj in širitev svojega poslovanja. Ker je v te procese vključenih veliko deležnikov, bodo smernice pripomogle k učinkovitejšemu in hitrejšemu poteku tega procesa.

Druge aktivnosti in pobude Banke Slovenije obsegajo sodelovanje pri delu centralne koordinacijske komisije za prestrukturiranje, ki jo vodi predstavnik Ministrstva za finance, sestavljajo pa jo

še predstavniki Ministrstva za pravosodje in Ministrstva za gospodarstvo. V okviru koordinacijske komisije bo nastal krovni načrt prestrukturiranja za Slovenijo, ki bo vseboval naslednje aktivnosti: koordinacija deležnikov v okviru postopkov prestrukturiranja in razdolževanja podjetij, vzpostavitev ustreznega spremljanja in izboljšanje razumevanja procesov prestrukturiranja ter reševanje sistemskih problemov na področju prestrukturiranja. V letu 2015 se bodo na pobudo Banke Slovenije začele tudi aktivnosti za ustanovitev in delo posebne pravne osebe (SPV) za upravljanje slabih terjatev bank. Navedeno pravno osebo bodo ustanovile zainteresirane banke in zasebni investitorji. V okviru Banke Slovenije bo opravljena tudi analiza možnosti in potreb za prestrukturiranje malih in srednjih podjetij (SME), hkrati je Banka Slovenije tudi pobudnica postavitve infrastrukture za reševanje likvidnostnih težav SME. Med pomembnejše aktivnosti v letu 2015 spada tudi vzpostavitev poročanja o portfelju DUTB.

2.2.3 Sistem jamstva ter ukrepi na področju sanacije in reševanja bank

Sistem jamstva za vloge pri bankah

Sistem jamstva za vloge pri bankah in hranilnicah v RS v skladu z določbami Zakona o bančništvu (ZBan-1) jamči za vloge fizičnih oseb, mikro in majhnih pravnih oseb, fizičnih oseb, ki samostojno opravljajo dejavnost, ter samostojnih podjetnikov, vsakemu posebej do 100 tisoč evrov pri vsaki posamezni banki oziroma hranilnici posebej. Ob stečaju ene od bank ali hranilnic bi Banka Slovenije aktivirala postopke za izplačilo zajamčenih vlog v roku 20 (izjemoma 30) delovnih dni. Sredstva, potrebna za izplačilo zajamčenih vlog, morajo po določbah ZBan-1 zagotoviti banke in hranilnice, ki so članice sistema jamstva za vloge, le izjemoma pa lahko sredstva začasno zagotovi država. To pomeni, da so vloge bank iz drugih držav članic EU, ki v Sloveniji poslujejo prek podružnic ali neposredno, zaščitene v državi, kjer je sedež banke, prav tako do višine 100.000 EUR. Že v letu 2013 je Banka Slovenije aktivnosti usmerila v izboljšanje mehanizma za izplačilo zajamčenih vlog v primeru stečaja ene od bank ali hranilnic.

V letu 2014 je Banka Slovenije na področju sistema jamstva za vloge sodelovala pri pripravi osnutkov zakonskih in drugih sprememb, potrebnih za prenos nove Direktive 2014/49/EU o sistemih jamstva za vloge pri bankah v slovenski pravni red, v tesnem sodelovanju z Ministrstvom za finance in z Združenjem bank Slovenije. Banka Slovenije bo te aktivnosti nadaljevala tudi v letu 2015 pri pripravi zakonodaje, podzakonskih aktov in drugih potrebnih sprememb za celovit prenos nove direktive ter nadaljevala aktivnosti za pripravo bank in hranilnic za pravilno in pravočasno poročanje podatkov o zajamčenih vlogah, kar je eden od bistvenih elementov za delovanje sistema jamstva za vloge. Te aktivnosti bodo omogočale pomembno prilagoditev sistema jamstva za vloge, ki bo skladen z novo evropsko direktivo in bo krepil ozaveščanje javnosti o obstoju in delovanju sistemov jamstva za vloge ter s tem omogočil večjo varnost deponentov in s tem povečal njihovo zaupanje v bančni sistem.

Okvir za krizno upravljanje

V letu 2014 je Banka Slovenije znova izrekla izredni ukrep, da bi zagotovila preživetje problematičnih bank. Tudi v tem letu se je izkazalo, da nekatere banke brez državne pomoči v obliki dokapitalizacije ne bodo preživele. V Sloveniji se je z ZBan-1L v letu 2013 uveljavila ureditev, ki omogoča, da v primeru ugotovljene insolventnosti banke Banka Slovenije izvede postopek sanacije banke z ukrepi, ki so glede učinkov podobni postopku prisilne poravnave, ki se izvede v primeru insolventnosti gospodarske družbe. Ta ureditev omogoča Banki Slovenije prisilni odpis delnic obstoječih delničarjev oziroma odpis ali konverzijo v delnice za podrejene terjatve upnikov banke, to je tiste terjatve, ki bi bile v primeru stečaja banke poplačane šele, ko bi se v celoti poplačali vsi depoziti banke in druge navadne terjatve upnikov banke. Banka Slovenije je, podobno kot v primerih izrednih ukrepov, ki jih je izdala decembra 2013 NLB d. d., Novi KBM d. d., Abanki Vipava d. d., Probanki d. d. in Factor banki d. d., decembra 2014 s ciljem dokapitalizacije do ustrezne zahtevane višine kapitalske ustreznosti izrekla izredne ukrepe

tudi v primeru Banke Celje. Hkrati je odločbe o izrednih ukrepih zaradi interesa javnosti tudi javno objavila na svojih spletnih straneh.

Banka Slovenije je prav tako sodelovala pri pripravi novega Zakona o organu in skladu za reševanje (Uradni list RS, št. 97/14, v nadaljevanju ZOSRB), s katerim je bila imenovana kot nacionalni organ za reševanje, s polnimi pooblastili za izrekanje ukrepov za reševanje v obliki izrednih ukrepov, kot so urejeni z ZBan-1, prav tako pa za vzpostavitev in upravljanje sklada za reševanje, katerega financiranje in delovanje ureja omenjeni ZOSRB. ZOSRB nalaga Banki Slovenije več obveznosti, ki bodo v zakonsko določenih rokih tudi izpolnjene in izmed katerih primarno izpostavljam vzpostavitev sklada za reševanje bank do konca marca 2015. Banka Slovenije je zato začela izvajati aktivnosti za ustrezno prilagoditev internih aktov in postopkov v zvezi z računovodenjem sklada, poročanjem sklada, upravljanjem naložb sklada, postopki vplačil v sklad in izplačili iz sklada, uvedbo naložbene politike sklada, izvajanje nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti bank glede zagotavljanja vplačila ustanovnih denarnih sredstev ter tudi likvidnih sredstev za izredno financiranje reševanja bank v primeru, ko sredstva sklada za reševanje bank v posameznem primeru ne bi bila zadostna. Obenem mora Banka Slovenije po ZOSRB zagotoviti notranje-organizacijsko ločenost funkcije reševanja od funkcije nadzora. Banka Slovenije je zato v novembru 2014 začela izvajati aktivnosti za postopno prilagoditev procesov in postopkov, potrebnih za prevzem pooblastil nacionalnega organa za reševanje, ob upoštevanju zahtevane ločitve funkcije reševanja od funkcije nadzora, s ciljem preprečevati nastanek nasprotja interesov med omenjenima funkcijama, kot je smiselno zahtevano tudi z določbami Direktive 2014/59/EU o sanaciji in reševanju (t. i. BRRD).

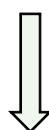
Slovenski okvir za krizno upravljanje bank se bo zaradi zamude pri prenosu v letu 2014 moral v letu 2015 v celoti prilagoditi prihodnjim enotnim pravilom, predpisanim z novo evropsko direktivo o sanaciji in reševanju kreditnih institucij in investicijskih podjetij (BRRD) ter s prihodnjo uredbo (EU) o enotnem mehanizmu za reševanje (EMR). Okvir za krizno upravljanje, torej predvsem reševanje bank, bo določal potrebne ukrepe in postopke ter pooblastila, s katerimi se bodo banke reševale na način, ki preprečuje finančno nestabilnost in povzroča čim manj stroškov za državo. Banka Slovenije se je zato začela pripravljati na prehod v Enotni mehanizem za reševanje, ki ga ureja Uredba (EU) št. 806/2014. Po 1. januarju 2016 bo Enotni odbor za reševanje v skladu z Uredbo (EU) št. 806/2014 za pomembne banke odločal, ob sodelovanju z ECB, o izpolnjevanju pogojev za reševanje in o shemi reševanja banke oziroma bančne skupine. V primeru uvedbe reševanja bo Banka Slovenije, kot nacionalni organ za reševanje, izvršila postopek reševanja v skladu s prejetimi navodili Enotnega odbora za reševanje, ob upoštevanju internih aktov in okvira delovanja EMR. V primeru manj pomembnih bank bo Banka Slovenije, če ne bo predvidena uporaba Enotnega sklada za reševanje, samostojno odločala o izpolnjevanju vseh pogojev za reševanje in o načinu reševanja banke. Končno, okvir za krizno upravljanje bo moral biti nadgrajen tudi z vidika naslavljanja sistemskih tveganj, ki bi lahko povzročila sistemsko krizo na nacionalni ravni ali čezmejno; tovrstne situacije ne zahtevajo nujno reševanja posameznih bank. Te aktivnosti se bodo nadaljevale v letu 2015.

2.3 Zagotavljanje finančne stabilnosti

Skrb za finančno stabilnost spada med temeljne naloge Banke Slovenije. V okviru te naloge Banka Slovenije spremlja in analizira izpostavljenost tveganjem skupin istovrstnih finančnih institucij, prenose tveganj med njimi ter prenose tveganj na druge narodnogospodarske sektorje in nazaj na finančni sistem. Za podporo tem procesom v skladu z mednarodno prakso razvija orodja za identifikacijo sistemskih tveganj in ranljivosti v bančnem sistemu.

V letu 2014 so se tveganja v bančnem sistemu pomembno zmanjšala, zlasti kreditno tveganje in tveganje solventnosti. Po dokapitalizacijah bank in prenosih večjega dela portfelja dveh bank na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB) ob koncu leta 2013 je slovenski bančni sistem v leto 2014 vstopil z manjšim kreditnim tveganjem in izboljšano kapitalsko ustreznostjo v primerjavi s preteklimi leti. Nadaljnje razreševanje nedonosnih terjatev z dodatnimi prenosi na DUTB in začeti procesi njihovega prestrukturiranja so v lani vplivali na ustavljanje nadaljnjega naraščanja nedonosnih terjatev. V posameznih gospodarskih dejavnostih so v večjem delu leta 2014 prevladovali pozitivni trendi. Še vedno je delež nedonosnih terjatev velik, k čemur prispeva tudi nadaljevanje krčenja kreditne aktivnosti. Tveganje nadaljnjega poslabševanja kreditnega portfelja bank je zato še vedno veliko. Posebej izstopa nizka kakovost terjatev do tujcev, ki niso zajete v reševanje s prenosi na DUTB in so odvisne od gospodarskega razvoja predvsem v državah zahodnega Balkana. Aktivnosti na področju prestrukturiranja podjetij in sprejeti ukrepi za nadaljnje zmanjševanje nedonosnih terjatev v bankah lahko pomembno prispevajo k obvladovanju kreditnega tveganja in izboljšanju kakovosti bančnih naložb. Decembrske smernice Banke

Tabela 10: Prikaz tveganj za slovenski bančni sistem

Sistemske tveganje	Ocena tveganja za		Tendenca spremembe tveganja	Komentar
	H1 2014	H2 2014		
Makroekonomsko tveganje				Okrevanje gospodarstva nad pričakovanji, predvsem zaradi rasti izvoza ob večjem zunanjem povpraševanju; na visoki ravni investicije v infrastrukturo; navkljub še vedno visoki brezposelnosti izboljšanje razmer na trgu dela.
Kreditno tveganje				Nadaljevanje zviševanja deleža nedonosnih terjatev; nizka kakovost kreditnega portfelja do tujcev; krčenje kreditiranja.
Tveganje financiranja				Upočasnjeno, vendar še vedno hitro zniževanje LTD; velik del obveznosti iz naslova TLTRO poplačan; visoki kazalci likvidnosti in delež prostega sklada finančnega premoženja bank; zadostna likvidnost, vendar struktura financiranja ostaja nestabilna.
Tveganje okužbe in velika izpostavljenost				Tveganje okužbe se je v zadnjem obdobju zmanjšalo tako po obsegu kot po številu možnih prenosov okužbe. Znižanje je posledica zmanjšanja neto razvrščenih terjatev med bankami. Velika izpostavljenost do države in bonitetne ocene države.
Solventnostno tveganje				Državne dokapitalizacije bank konec leta 2013. Comprehensive assessment identificiral nujnost kapitalsko močnih lastnikov bank in manjši primanjkljaj dveh bank.
Dohodkovno tveganje				Krčenje bilanc in še vedno visoki stroški oslabitev; okolje negativnih oz. zelo nizkih obrestnih mer, povečano financiranje podjetij v tujini in na kapitalskih trgih; povečanje manj tveganih in manj donosnih naložb je posledica zmanjšane naklonjenosti k prevzemanju kreditnih tveganj.

Barvna lestvica:

Visoko tveganje ... .. Nizko tveganje

Vir: Banka Slovenije.

Slovenije za oblikovanje oslabitev oziroma rezervacij za terjatve do podjetij, s katerim je sklenjen sporazum o prestrukturiranju, so sprejete z namenom pospeševanja prestrukturiranja podjetij in bolj aktivnega vključevanja bank v te procese.

Ob velikem kreditnem tveganju ostaja še naprej velika verjetnost dodatnega oblikovanja oslabitev in rezervacij ter posledično rasti dohodkovnega tveganja v bankah. Dohodkovno tveganje se kljub izboljšanju poslovnega rezultata in višji neto obrestni marži še povečuje. Dodaten pritisk na dohodkovno tveganje bank ustvarjata okolje nizkih obrestnih mer in vprašanje, ali bodo banke v takem okolju sposobne generirati zadosten obseg prihodkov za pokrivanje operativnih stroškov in stroškov oslabitev ter ob relativno visokem finančnem vzvodu podjetij kreditirati ta podjetja. Učinek zmanjšanja referenčnih obrestnih mer se je prenašal predvsem v depozitne obrestne mere bank, medtem ko se posojilne obrestne mere za nove posle znižujejo zelo počasi. Ohranjanje visoke razlike nad povprečnimi obrestnimi merami evrskega območja spodbuja preusmerjanje kreditno sposobnih komitentov k financiranju v tujini in lahko dolgoročno povzroči izgubo vira dohodkov bank. Politika nenaklonjenosti prevzemanja kreditnega tveganja preusmerja naložbe bank v manj tvegane, toda hkrati manj donosne. Delež vrednostnih papirjev v premoženjski bilanci bank se je do oktobra 2014 povečal na 24 %. Večja usmerjenost bank v državne obveznice dodatno povečuje dohodkovno tveganje zaradi potencialnega znižanja bonitetnih ocen držav oziroma morebitnega ponovnega povečanja nezaupanja na mednarodnih finančnih trgih do ranljivejših držav evrskega območja.

Tveganje refinanciranja se je ob intenzivnem razdolževanju do tujine v letu 2014 zmanjšalo. Velik del bank, zlasti tistih v pretežni domači lasti, je že odplačal večino dolga, najetega na grosističnih trgih. Zaradi povrnjenega zaupanja v domače banke se depoziti prebivalstva vračajo v bančni sistem. To pozitivno gibanje je zlasti izrazito pri velikih domačih bankah, ki so v letu 2013 zaznale največji padec zaupanja varčevalcev oziroma znižanje vlog gospodinjstev, v letu 2014 pa njihove najvišje priraste. Pričakovana zmerna rast plač ob nekoliko večjem trošenju prebivalstva, zniževanje depozitnih obrestnih mer in ponovno povečanje zanimanja prebivalstva za alternativne naložbe nakazujejo, da bo prihodnja rast vlog skromna. Politika ECB kaže, da bo njeno financiranje še naprej predstavljalo zadosten vir likvidnosti, vendar percepcija bank glede zadostnosti kreditno sposobnega povpraševanja in stabilnosti drugih virov financiranja še ne omogoča uvrščanja teh virov v posojila gospodarstvu.

S krepitvijo gospodarske rasti in z izboljšanjem razmer na trgu dela se makroekonomske okoliščine v Sloveniji izboljšujejo, makroekonomska tveganja za banke pa zmanjšujejo. Kljub temu obstaja tveganje nižje rasti BDP od pričakovanih zaradi negotovega gospodarskega okrevanja v nekaterih članicah EMU ter morebitnih zaostretev geopolitičnih napetosti na območju Ukrajine in Bližnjega vzhoda. Domača gospodarska rast še vedno prevladujoče temelji na tujem povpraševanju, ki lahko z negotovostjo gospodarskega okrevanja ključnih zunanjetrgovinskih partneric izgubi zagon. Počasnejše gospodarsko okrevanje lahko upočasni proces prestrukturiranja podjetij in zniževanje njihove zadolženosti, ki pomeni pomembno oviro za okrevanje kreditne rasti in posledično za glavna tveganja v bančnem sistemu.

Banka Slovenije razvija svoj *Prikaz tveganj*, kot orodje za identifikacijo ključnih sistemskih tveganj. Prikaz se osredotoča predvsem na bančni sistem, tako da na podlagi kvantitativnih kazalnikov podaja informacijo o sistemskih tveganjih in ranljivostih v bančnem sistemu. Ravni tveganosti za vsako posamezno tveganje so prikazane v tabeli 10.

2.3.1 Makroprevidnostni nadzor in drugi ukrepi na področju finančne stabilnosti

S sprejetjem Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (v nadaljevanju: ZMbNFS) konec leta 2013 se je oblikovala pravna podlaga za izvajanje makrobonitetnega nadzora v Sloveniji. ZMbNFS uveljavlja Priporočilo Evropskega odbora za sistemska tveganja z dne 22. decembra 2011 o makrobonitetnem mandatu nacionalnih organov (Priporočilo ESRB/2011/3).

Na podlagi ZMbNFS je bil v letu 2014 ustanovljen Odbor za finančno stabilnost (v nadaljnjem besedilu: odbor). Odbor oblikuje makrobonitetno politiko skupaj s tremi neodvisnimi nacionalnimi organi, odgovornimi za nadzor nad relevantnimi institucijami v zadevnih delih finančnega sistema: Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za zavarovalni nadzor. V osemčlanskem odboru, sestavljenem iz dveh predstavnikov vsakega od nadzornih organov, sta tudi dva predstavnika Ministrstva za finance, vendar brez glasovalne pravice. Cilj delovanja odbora je prispevati k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, vključno z okrepitvijo njegove odpornosti in zmanjšanjem kopičenja sistemskih tveganj, s čimer bo zagotovljen trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti.

Odbor oblikuje makrobonitetno politiko na način, da izdaja usmeritve nadzornim organom. Usmeritve so izdane v primerih, ko je ugotovljena potreba po preprečitvi ali zmanjšanju sistemskega tveganja, ali ko se presodi, da je treba izvajati opozorila in priporočila Evropskega odbora za sistemska tveganja. Usmeritve so namenjene nadzornim organom, pristojnim za področje z zaznano motnjo. Nadzorni organi so pri izvajanju makrobonitetne politike odgovorni za makrobonitetni nadzor nad finančnimi družbami, ki jih nadzirajo po področnih zakonih.

V skladu s Priporočilom ESRB/2011/3 ZMbNFS podeljuje Banki Slovenije vodilno vlogo v odboru. Vodilna vloga je izražena na način, da je guverner Banke Slovenije imenovan za predsednika odbora s pooblastili, da sklicuje redne seje odbora in jim predseduje, in s podelitvijo pristojnosti Banke Slovenije, da zagotovi sekretariat odbora. Slednji zagotavlja analitično, administrativno in logistično podporo odboru pri izvajanju njegovih nalog. Odbor je imel v letu 2014 tri redne seje, ki so potekale v prostorih Banke Slovenije.

V letu 2014 je bil oblikovan predlog smernic makrobonitetne politike, ki so namenjene vzpostaviti vi operativnega okvira makrobonitetne politike in makrobonitetnega nadzora nad bančnim sistemom. Smernice so bile sprejete in objavljene na začetku leta 2015. Opredeljujejo končni cilj in vmesne cilje makrobonitetne politike, instrumente, za katere bo imela Banka Slovenije pravno podlago, da jih lahko uporabi, ter načela, ki jim bo Banka Slovenije sledila v okviru odločitvenega procesa. Smernice vzpostavljajo povezavo med indikatorji in drugimi orodji za identifikacijo sistemskih tveganj ter vmesnimi cilji ter med vmesnimi cilji in instrumenti makrobonitetne politike, ki omogočajo doseganje vmesnih ciljev. Končni cilj makrobonitetne politike je prispevati k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, kar vključuje povečanje odpornosti finančnega sistema ter preprečevanje in zmanjševanje kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se zagotavlja vzdržen in trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti. Vmesni cilji makrobonitetne politike Banke Slovenije na področju makrobonitetnega nadzora bančnega sistema so:

- blažitev in preprečitev čezmerne rasti kreditiranja in čezmernega finančnega vzvoda;
- blažitev in preprečitev čezmernega neskladja v ročnostni strukturi ter nelikvidnosti;
- omejitev koncentracije neposredne in posredne izpostavljenosti;
- omejitev sistemskega vpliva izkrivljajočih spodbud, da bi se zmanjšal moralni hazard;
- krepitev odpornosti finančnih infrastruktur.

Banka Slovenije uporablja dva makrobonitetna instrumenta. Že leta 2012 je bilo uvedeno omejevanje depozitnih obrestnih mer, v letu 2014 pa omejevanje dinamike zniževanja razmerja med posojili in vlogami nebančnega sektorja (GLTDF).

GLTDF je razmerje med letno spremembo stanja bruto posojil nebančnemu sektorju (pred oslabitvami) in letno spremembo vlog nebančnega sektorja. Instrument daje banki izbiro, da bodisi izpolnjuje zahteve za GLTDF, ki navzdol omejujejo dinamiko zniževanja razmerja med posojili in vlogami nebančnega sektorja, bodisi povečuje likvidnostne blažilnike. Instrument tako prispeva k doseganju vmesnega cilja blažitve in preprečitve čezmernega neskladja v ročnostni strukturi in nelikvidnosti. Zahteve sklepa so morale banke prvič izpolnjevati konec junija 2014. Konec junija 2014 minimalnih zahtev ni izpolnilo šest, konec septembra pet bank. Prvi korektivni ukrep, to je ostrejšje zahteve za GLTDF na četrtni ravni, je moralo v tretjem četrtletju izpolnjevati pet bank. Izpolnili sta ga dve banki, medtem ko so morale tri banke od konca novembra 2014 izpolnjevati drugi korektivni ukrep, to je količnik likvidnosti prvega razreda brez zastavljenega dela sklada finančnega premoženja. Vse tri banke so omenjeni količnik izpolnjevale že po stanju konec septembra.

Zniževanje razmerja med neto krediti po oslabitvah in vlogami nebančnega sektorja (v nadaljevanju LTD) se je upočasnilo, stabilnejše je tudi gibanje GLTDF. Konec decembra 2014 je znašal LTD bančnega sistema 98 %, za 20 odstotnih točk manj kot decembra 2013. Znižanje LTD bančnega sistema je lani znašalo 90 % znižanja v predhodnem letu, pri bankah v večinski tuji lasti 63 %. Navedeni učinki so tudi posledica drugih dejavnikov: nestandardnih ukrepov ECB (TLTRO), sanacije bank in gospodarskega okrevanja.

2.4 Druge naloge

2.4.1 Plačilne storitve za komitente Banke Slovenije

Banka Slovenije vodi račune komitentov in zanje opravlja plačilne storitve. Največji delež po številu opravljenih plačilnih storitev predstavljajo plačilne storitve SEPA (99,6 %). Med plačilnimi storitvami SEPA obsegajo kreditna plačila SEPA 93,7 %, direktne obremenitve SEPA pa 6,3 %.

Vodenje računov proračunskih uporabnikov

Banka Slovenije vodi enotni zakladniški račun države in 191 enotnih zakladniških računov občin,¹³ odprtih v različnih valutah. Računi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega oziroma občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, vključenih v sistem enotnega zakladniškega računa, kot ga določa Zakon o javnih financah, so odprti kot podračuni enotnega zakladniškega računa države oziroma občin. Podračune vodi Uprava Republike Slovenije za javna plačila, ki ji neposredni in posredni uporabniki državnega oziroma občinskih proračunov pošiljajo plačilne naloge ter od nje tudi prejemajo vse povratne informacije o opravljenih plačilnih transakcijah. Leta 2014 je bilo prek enotnega zakladniškega računa države opravljenih za 146,6 mrd EUR pritokov in za 144,2 mrd EUR odtokov, prek enotnih zakladniških računov občin pa za 39,1 mrd EUR pritokov in za 39,1 mrd EUR odtokov. Poleg enotnih zakladniških računov Banka Slovenije vodi 19 namenskih transakcijskih računov države in drugih proračunskih uporabnikov.

Vodenje računov KDD Centralne klirinško depotne družbe d.d. in njenih članov

Banka Slovenije vodi denarni račun jamstvenega sklada in fiduciarni račun za skrbniške storitve KDD Centralne klirinško depotne družbe d.d. Poleg tega Banka Slovenije vodi tudi račune njenih članov, prek katerih se izvaja denarna poravnava poslov z vrednostnimi papirji. Konec leta 2014 je imelo 14 članov KDD, med njimi devet poslovnih bank in pet borzoposredniških družb, pri Banki Slovenije odprte transakcijske račune za sredstva strank in obračunske račune. Leta 2014 je bilo prek računov KDD in članov KDD opravljenih za 3,6 mrd EUR pritokov in za 3,5 mrd EUR odtokov.

Vodenje računov drugih domačih institucij

Banka Slovenije od leta 2014 vodi račun Družbe za upravljanje terjatev bank d.d., prek katerega se izvaja plačilo posojil in izdanih vrednostnih papirjev. Leta 2014 je bilo prek tega računa opravljenih za 42 mio EUR pritokov in prav toliko odtokov.

Vodenje računov tujih finančnih institucij in institucij EU

Banka Slovenije vodi tudi račune tujih finančnih institucij in institucij EU. Prek teh računov je bilo leta 2014 opravljenih za 1,2 mrd EUR pritokov in prav toliko odtokov.

¹³ Občina ima lahko pri Banki Slovenije odprt enotni zakladniški račun ali posluje prek podračunov v okviru enotnega zakladniškega računa države.

2.4.2 Upravljanje tveganj v Banki Slovenije

Upravljanje tveganj je upravljavski proces, ki vključuje načrtovanje, organiziranje, vodenje in nadziranje virov na stroškovno učinkovit način, zato da bi tveganja ostala v dovoljenih oziroma za Banko Slovenije sprejemljivih okvirih. V upravljanje tveganj so vključeni vsi zaposleni Banke Slovenije. Upravljanje tveganj v Banki Slovenije je usklajeno s smernicami in metodologijami ECB/ESCB, smiselno pa so upoštevana tudi načela in smernice standarda ISO 31000.

Sistem upravljanja tveganj Banke Slovenije ima jasno organizacijsko strukturo ter opredeljene pristojnosti in pooblastila. Vodstveni nadzor nad delovanjem sistema zagotavlja, da se ključna tveganja, ki jim je Banka Slovenije izpostavljena, pravočasno prepoznajo, ocenijo in obvladajo.

Okvir in politike upravljanja tveganj določa Svet Banke Slovenije, ki neposredno skrbi za strateška tveganja in tveganja izgube ugleda. Na področju tveganj finančne stabilnosti v banki delujeta Skupina za krizno upravljanje in Likvidnostna komisija, medtem ko upravljanje finančnih tveganj poteka prek Investicijskega odbora.

Upravljanje operativnih tveganj usmerja in nadzira Odbor za operativna tveganja. Ta je zadolžen za upravljanje tveganj na področjih neprekinjenega poslovanja in operativnih tveganj ter zagotavljanje informacijske in fizično-tehnične varnosti.

Banka Slovenije je v zadnjih letih naredila pomemben napredek pri upravljanju operativnih tveganj. Opredeljena in sprejeta je bila politika upravljanja z operativnim tveganjem ter vzpostavljen delujoč Sistem za upravljanje z operativnim tveganjem.

2.4.3 Upravljanje finančnih naložb v Banki Slovenije

Vrednost finančnih naložb Banke Slovenije v upravljanju je 31. decembra 2014 znašala 3.764,0 mio EUR, od tega je bilo 3.320,4 mio EUR naložb nominiranih v evrih. Preostalih 443,6 mio EUR je nominiranih v valutah, ki imajo status mednarodnih denarnih rezerv. Med finančne naložbe Banke Slovenije se ne štejejo terjatve Banke Slovenije iz naslova izvajanja denarne politike, dajanja posojil v skrajni sili in terjatve znotraj Evrosistema.

Upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije se izvaja na treh ravneh:

- *Strateška raven:* Svet Banke Slovenije določa cilj upravljanja in Smernice za upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije, ki opredeljujejo strateške parametre upravljanja naložb in finančnih tveganj.
- *Taktična raven:* Investicijski odbor sprejema strateško strukturo naložb za tekoče leto in potrjuje primerjalne portfelje. Investicijski odbor prav tako predpisuje Kriterije za upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije, ki opredeljujejo naložbeni prostor in omejujejo izpostavljenost posameznim vrstam tveganj.
- *Operativna raven:* Upravljavski proces na operativni ravni izvajata prednja in zaledna služba ter služba za upravljanje s tveganji.

Trenutno veljavna merila za upravljanje kreditnega tveganja dovoljujejo naložbe v finančne instrumente z državnim in bančnim tveganjem izdajateljcev z interno bonitetno oceno Banke Slovenije praviloma vsaj A-. Naložbe v državni in bančni sektor so omejene s predpisano največjo možno agregatno izpostavljenostjo do posameznega sektorja in s seznamom dovoljenih izdajateljcev, pri čemer je opredeljena tudi zgornja meja izpostavljenosti do posamezne entitete z državnim tveganjem oziroma

do posamezne bančne skupine. Zgornja meja izpostavljenosti je odvisna od interne bonitetne ocene Banke Slovenije.

Merila upravljanja valutnih tveganj predpisujejo dovoljeno obrestno, kreditno in valutno izpostavljenost naložb Banke Slovenije in ciljno valutno strukturo naložb. Banka Slovenije ščiti vso valutno izpostavljenost, z izjemo zneska v višini morebitnega dodatnega vpoklica deviznih rezerv ECB. Merila za upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije določajo tudi pogoje za posojanje obveznic in druge aktivnosti.

Banka Slovenije mora pri naložbeni politiki upoštevati določbe 123. člena Pogodbe o delovanju EU, ki prepoveduje monetarno financiranje institucij javnega sektorja. Med prepovedane oblike financiranja spadajo depoziti in nakupi primarnih izdaj dolžniških vrednostnih papirjev, komercialni zapisi in potrdila o depozitu, če je dolжник institucija javnega sektorja. Nakupi finančnih instrumentov javnega sektorja EU na primarnem trgu so prepovedani, medtem ko so naložbe na sekundarnem trgu dovoljene v okviru mesenih in četrtnih limitov za posamezno državo, od koder izdajatelj izhaja. Upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije je leta 2014 potekalo skladno z opisanimi merili.

Del finančnega premoženja Banke Slovenije lahko opredelimo skladno z definicijo mednarodnih denarnih rezerv MDS. Mednje se uvrščajo tuja gotovina in devizna imetja v tujini, prvovrstni vrednostni papirji tujih izdajateljev v tuji valuti, monetarno zlato, imetja SDR in rezervna tranša pri MDS. Slovenija po prevzemu evra 1. januarja 2007 pri statistični obravnavi mednarodnih denarnih rezerv upošteva določilo, ki velja v vseh drugih članicah evrskega območja: k mednarodnim denarnim rezervam se šteje, poleg monetarnega zlata, rezervne tranše in SDR, le tisti del deviznih rezerv, ki ni nominiran v evrih in je naložen zunaj evrskega območja. Metodologija je podrobno razložena v članku Statistična obravnava mednarodnih denarnih rezerv ob vstopu Slovenije v evrsko območje (Prikazi in analize, Banka Slovenije, maj 2007). Mednarodne denarne rezerve Banke Slovenije so 31. decembra 2014 znašale 835,0 mio EUR, od tega imetja pri MDS 391,5 mio EUR. Natančnejši podatki o strukturi mednarodnih denarnih rezerv 31. decembra 2014 so prikazani v poglavju o računovodskih izkazih.

2.4.4 Mednarodno sodelovanje

Evropska unija

Predstavniki Banke Slovenije so se v letu 2014 udeleževali zasedanj neformalnega Ecofina in sej Splošnega odbora Evropskega odbora za sistemska tveganja (ESRB). Splošni odbor ESRB sprejema odločitve, potrebne za izvajanje nalog, ki mu jih je zaupal ESRB. ESRB je odgovoren za makrobonitetni nadzor in spremljanje ter oceno tveganj stabilnosti finančnega sistema EU kot celote. Predstavniki Banke Slovenije se je udeleževal tudi sestankov Svetovalno tehničnega odbora, ki deluje v okviru ESRB. Nadzor bančnega dela finančnega sektorja poleg ESRB zagotavlja tudi Evropski bančni organ (EBA), ki je eden od treh evropskih nadzornih organov. Predstavniki Banke Slovenije so se udeleževali sej Odbora nadzornikov ter sestankov odborov in delovnih skupin EBE.

Predstavniki Banke Slovenije so se tudi leta 2014 udeleževali zasedanj odborov, delovnih skupin in drugih teles, ki delujejo v okviru institucij EU ter zadevajo področje finančnih in monetarnih zadev. Udeleževali so se sestankov Ekonomsko-finančnega odbora (EFC) in njegovih pododborov, sestankov Odbora za monetarno, finančno in plačilnobilančno statistiko ter drugih delovnih skupin z ustreznih področij, ki delujejo v okviru Evropske komisije in Sveta EU.

Januarja in oktobra 2014 so se predstavniki Evropske komisije in ECB sestajali s predstavniki Banke Slovenije v okviru evropskega semestra (letnega cikla usklajevanja gospodarske politike). Na dnevnem redu je bil poglobljen pregled gospodarskih razmer v Sloveniji in izpolnjevanja specifičnih priporočil skladno s postopkom o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij.

Mednarodni denarni sklad

Banka Slovenije je pristojna za sodelovanje Republike Slovenije v MDS, guverner Banke Slovenije pa je član Odbora guvernerjev MDS. Kvota Slovenije v MDS je ostala nespremenjena in znaša 275 mio SDR, kar je 0,14 % glasov vseh članic MDS. Skladno z Resolucijo 66-2 o reformi kvote in upravljanja, ki jo je Odbor guvernerjev potrdil decembra 2010, se bo ta v okviru 14. rednega pregleda kvot s sedanjih 238,4 mrd SDR povečala (podvojila) na 476,8 mrd SDR. Do navedenega povečanja kvote leta 2014 še ni prišlo, saj sprejeta resolucija zahteva spremembo Statuta MDS, za kar je potrebna ratifikacija vsaj 3/5 držav članic, ki predstavljajo vsaj 85 % glasovalne moči.

V okviru sodelovanja Banke Slovenije v finančnih aranžmajih MDS je na podlagi dvostranskega sporazuma iz leta 2010 v letu 2014 Slovenija prejela štiri predčasna vračila Grčije v skupnem znesku 15,7 mio SDR. Veljavnost dvostranskega sporazuma, podpisanega oktobra 2013 za dve leti, je bila na podlagi posvetovanj z Banko Slovenijo v letu 2014 podaljšana za eno leto, do oktobra 2016. Ob soglasju Banke Slovenije je mogoče podaljšanje sporazuma še za eno leto (celotna veljavnost sporazuma bi se tako podaljšala na maksimalno dovoljena štiri leta).

Slovenija je tudi leta 2014 sodelovala pri financiranju posojil MDS v okviru FTP (*Financial Transaction Plan*). Prispevala je sredstva za kreditiranje Portugalske, Cipra in Tunizije v skupni višini 4 mio SDR. Rezervna tranša Slovenije pri MDS se je v primerjavi z letom 2013 ponovno povečala in je konec decembra 2014 znašala 103,7 mio SDR.

V okviru posvetovanj po IV. členu Statuta MDS sta v letu 2014 potekala dva obiska predstavnikov MDS v Sloveniji. Med 4. in 6. februarjem 2014 je potekalo vsebinsko nadaljevanje jesenskih posvetovanj, obisk pa je vodila Daria Zakharova. V okviru obiska so se predstavniki MDS seznanili s stanjem v gospodarstvu, postopki prestrukturiranja, delovanjem finančnega sektorja in bančnega sistema ter izzivi za prihodnje. Pod okriljem nove vodje misije za Slovenijo, Delie Velculescu, so predstavniki MDS od 2. do 12. decembra 2014 opravili še redno letno posvetovanje s Slovenijo po IV. členu Statuta MDS. Člani misije so se sestali s predstavniki Banke Slovenije, Vlade Republike Slovenije, Državnega zbora, Družbe za upravljanje terjatev bank, bančnega sektorja in sindikatov, ki so jim predstavili makroekonomske razmere in usmeritve gospodarske politike v prihodnjem obdobju. Predstavniki MDS, strokovnjak s pravnega področja, se je ločeno sestel tudi z vsemi deležniki, povezanimi s pripravo in uporabo nove stečajne zakonodaje, drugi predstavniki Sklada pa so pripravili še dve delavnici na temo strukturnih reform za povečanje investicij ter učinkovitosti pokojninskega, zdravstvenega in izobraževalnega sistema. Skladno s prakso MDS je bilo zaključno poročilo misije MDS po IV. členu Statuta MDS obravnavano 13. februarja 2015 na Odboru izvršnih direktorjev MDS.

Banka Slovenije in MDS sta v septembru 2014 organizirala regionalni seminar na visoki ravni na temo okrepitve rasti posojil v srednje-, vzhodno- in južноеvropskih državah. Seminarja so se poleg predstavnikov Banke Slovenije in MDS udeležili guvernerji in drugi visoki predstavniki centralnih bank iz držav omenjene regije ter predstavniki mednarodnih finančnih institucij in priznani profesorji tujih univerz.

Banka za mednarodne poravnave

Guverner Banke Slovenije se udeležuje sestankov guvernerjev centralnih bank članic Banke za mednarodne poravnave (BIS), ki so organizirani vsaka dva meseca. Na sestankih poteka razprava o dogajanjih v svetovnem gospodarstvu in na finančnih trgih. Prav tako so srečanja guvernerjev priložnost za izmenjavo mnenj o različnih centralnobančnih temah, leta 2014 predvsem o globalnih demografskih spremembah, dobičkonosnosti centralnih bank, višjih kapitalskih zahtevah, deflaciji in virtualnih valutah. Banka Slovenije je delničar BIS. Njen predstavnik se je udeležil letne skupščine BIS v Baslu.

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj

Predstavniki Banke Slovenije so se udeleževali zasedanj nekaterih odborov in delovnih skupin OECD. Sodelovali so na sestankih Odbora za ekonomsko politiko, Odbora za finančne trge, Delovne skupine za mednarodno naložbeno statistiko, Delovne skupine za finančne statistike, Delovne skupine za nacionalne račune in v neformalnem usmerjevalnem odboru Delovne skupine za mala in srednje velika podjetja ter podjetništvo. Tudi leta 2014 je predstavnik Banke Slovenije sodeloval na sestankih Stalne medresorske delovne skupine OECD. V juliju 2014 so se predstavniki Banke Slovenije udeležili sestankov v okviru rednega ekonomskega pregleda za Slovenijo (*Economic Survey*).

Tehnična pomoč

Strokovnjaki Banke Slovenije sodelujejo v programih tehnične pomoči drugim centralnim bankam. V letu 2014 je Banka Slovenije nudila pomoč bilateralno, prek programov ESCB/Evrosistema in Taieux osmim centralnim bankam iz naslednjih držav: Makedonija, Albanija, Kosovo, Črna gora, Srbija, Hrvaška, Moldavija in Avstrija.

Banka Slovenije je v letu 2014 sodelovala v programih ESCB/Evrosistema, namenjenih centralnim bankam Zahodnega Balkana. Sodelovala je v programih za centralne banke Albanije, Kosova in Črne gore. Cilj programov je okrepiti makroekonomsko in finančno stabilnost v regiji s tem, da se nudi pomoč centralnim bankam držav kandidat in potencialnih kandidat pri njihovem približevanju EU. Banka Slovenije je z navedenimi bankami sodelovala na področjih notranje revizije in računovodstva.

Poleg tehnične pomoči v okviru ESCB/Evrosistema je Banka Slovenije nudila tehnično pomoč prek Taieuxa, ki spada pod okrilje Evropske komisije. Banka Slovenije je v letu 2014 v okviru Taieuxa nudila pomoč trem centralnim bankam in sicer centralnim bankam Makedonije, Albanije in Moldavije.

Banka Slovenije je tudi v letu 2014 prejela tehnično pomoč. To so nudile mednarodne institucije (MDS, EBRD in EMS), tri centralne banke in druge institucije.

3 ORGANIZACIJA BANKE SLOVENIJE

Svet Banke Slovenije

Organa odločanja Banke Slovenije sta guverner Banke Slovenije in Svet Banke Slovenije.

Svet Banke Slovenije sestavlja pet članov: guverner in štirje viceguvernerji. Predsednik Sveta Banke Slovenije je guverner. Guverner lahko pooblasti enega od viceguvernerjev za svojega namestnika.

Na dan 31. decembra 2014 so Svet Banke Slovenije sestavljali:

- dr. Boštjan Jazbec, guverner;
- dr. Janez Fabijan, viceguverner – namestnik guvernerja;
- Darko Bohnec, viceguverner;
- dr. Mejra Festić, viceguvernerka;
- mag. Stanislava Zadavec Capriolo, viceguvernerka.

Organiziranost banke

Banka Slovenije je centralna banka Republike Slovenije, ki kot del Evrosistema odgovorno oblikuje in uresničuje odločitve Sveta Evropske centralne banke (ECB). Zavzema se za skupne strateške cilje Evrosistema in v tem okviru oblikuje svoje temeljne cilje.

Banka Slovenije je predana gospodarnemu upravljanju ter učinkovitemu in uspešnemu izvajanju nalog, ki so ji zaupane, in sicer v duhu sodelovanja in skupinskega dela.

Pri notranji organizaciji se upoštevajo in zasledujejo naslednji okviri in vodila:

- racionalno, varno in ekonomično poslovanje;
- tehnološko-funkcionalna povezanost del;
- učinkovito vodenje, koordinacija, načrtovanje in nadzor izvajanja del;
- uporaba sodobnih metod in delovnih sredstev ter sistematsko uvajanje nove tehnologije dela;
- medsebojno sodelovanje ter tudi sodelovanje z drugimi organizacijami in institucijami;
- odgovornost za pravočasno in kakovostno opravljeno delo.

Na podlagi sprejete strategije Banke Slovenije za obdobje 2015–2020 in z namenom doseganja ciljev učinkovitejšega ukrepanja ter uresničevanja nalog je Banka Slovenije organizirana v štirih vsebinsko zaokroženih sektorjih:

- sektor Analize,
- sektor Operacije,
- sektor Nadzor in
- Splošni sektor.

Cilji sektorske organizacije so poglobljeno sodelovanje sektorjev in drugih organizacijskih enot, poenostavljena komunikacija in delovanje Banke Slovenije.

Sektorska organizacija omogoča uspešno in učinkovito delovanje ter poslovanje Banke Slovenije z namenom doseganja skupnih ciljev Evrosistema – ohranjati cenovno stabilnost v skupno korist. Skupaj varujemo tudi finančno stabilnost in krepimo evropsko finančno integracijo. V okviru sektorja se zagotavlja koordinacija dela med oddelki. Sektorje koordinirajo generalni sekretar, izvršni direktorji in glavni ekonomist.

Komisije, odbori in delovna telesa banke

V Banki Slovenije je 31. decembra 2014 delovalo 35 delovnih teles: 21 komisij, 6 odborov in 8 delovnih skupin.

Pomembnejša delovna telesa so:

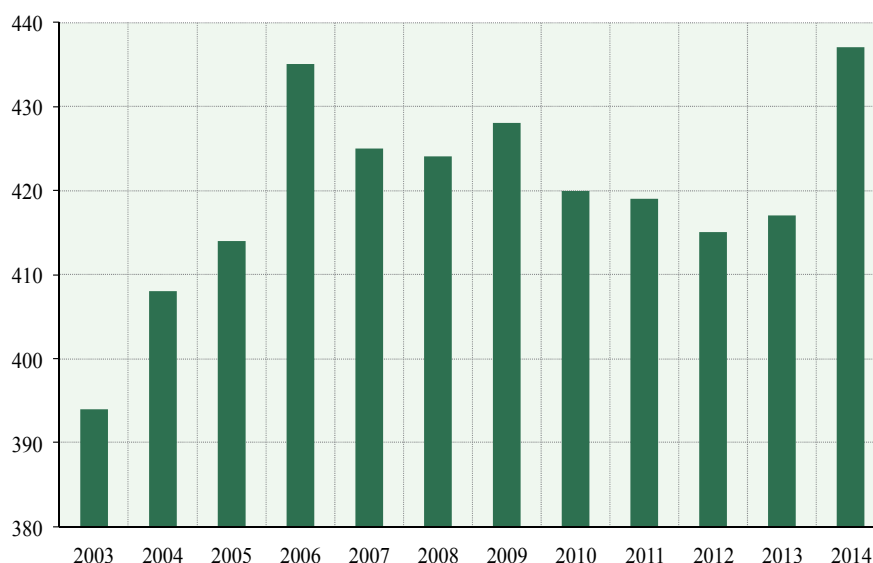
- Odbor za operativna tveganja (predsednik Darko Bohnec);
- Revizijski odbor Banke Slovenije (predsednik dr. Dušan Zbašnik);
- Investicijski odbor (predsednik Ernest Ermenc);
- Komisija Sveta Banke Slovenije za pripravo mnenj o ustreznosti posameznika za opravljanje funkcije (predsednik Darko Bohnec);
- Komisija za licenciranje (predsednica mag. Stanislava Zadavec Capriolo);
- Komisija Sveta Banke Slovenije za raziskovalno delo (predsednica dr. Mejra Festić);
- Likvidnostna komisija (predsednik mag. Tomaž Košak);
- Komisija za prekrške (predsednica Jasna Iskra);
- Skupina za krizno upravljanje (predsednica mag. Stanislava Zadavec Capriolo);
- Odbor za projektno delo (predsednik dr. Janez Fabijan).

Zaposleni

Na 31. decembra 2014 je bilo v Banki Slovenije zaposlenih 437 delavcev.

Povprečna starost zaposlenih v Banki Slovenije je v letu 2014 znašala 43 let in 5 mesecev. Delež zaposlenih z več kot V. ravtnjo izobrazbe je bil 78,5-odstoten.

Slika 28: Število zaposlenih v Banki Slovenije na zadnji dan leta

Vir: Banka Slovenije.

4 RAČUNOVODSKI IZKAZI

Računovodski izkazi Banke Slovenije za leto 2014

Pregled odgovornosti Sveta Banke Slovenije

Zakon o Banki Slovenije in njen statut nalagata Svetu Banke Slovenije pripravo računovodskih izkazov za vsako obračunsko leto, ki resnično in pošteno prikazujejo finančno stanje Banke Slovenije in presežek ali primanjkljaj v tem obdobju. Pri pripravi računovodskih izkazov je Svet Banke Slovenije dolžan:

- . izbrati primerne računovodske usmeritve in jih dosledno uporabljati;
- . jih presoјati in ocenjevati z vidika utemeljenosti in previdnosti;
- . ugotoviti, ali so bili dosledno uporabljeni veljavni računovodski standardi in
- . pripraviti računovodske izkaze skladno z načelom časovne neomejenosti poslovanja, razen v primeru, ko ni mogoče izhajati iz predpostavke, da bo Banka Slovenije nadaljevala s poslovanjem.

Svet Banke Slovenije je odgovoren za primerno ukrepanje za zaščito sredstev Banke Slovenije.

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu Banke Slovenije

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze Banke Slovenije (v nadaljevanju "Banka"), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2014 in izkaz poslovnega izida za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost za računovodske izkaze

Svet Banke Slovenije je odgovoren za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s Smernico Evropske centralne banke z dne 11. novembra 2010 o pravnem okviru za računovodstvo in finančno poročanje v Evropskem sistemu centralnih bank (ECB/2010/20) in določbami Zakona o Banki Slovenije, ki se nanašajo na računovodenje, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov banke, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja banke. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi Banke Slovenije na dan 31. decembra 2014 v vseh pomembnih pogledih pripravljeni v skladu s Smernico Evropske centralne banke z dne 11. novembra 2010 o pravnem okviru za računovodstvo in finančno poročanje v Evropskem sistemu centralnih bank (ECB/2010/20) in določbami Zakona o Banki Slovenije, ki se nanašajo na računovodenje.

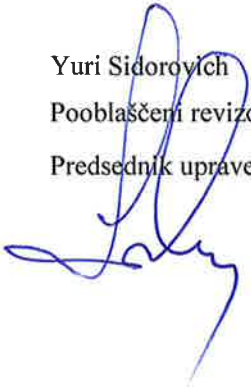
DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Ljubljana, 16. marec 2015

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Yuri Sidorovich
Pooblaščen revizor
Predsednik uprave

Ustanovitev

Banka Slovenije (Banka) je bila ustanovljena z Zakonom o Banki Slovenije z dne 25. junij 1991. Banka je pravna oseba javnega prava, ki samostojno razpolaga z lastnim premoženjem. Banka je v izključni državni lasti s finančno in upravljalno avtonomijo. Njeno delovanje nadzira Državni zbor Republike Slovenije. Banka skrbi predvsem za stabilnost domačih cen in splošno likvidnost bančnega sistema. V skladu z Zakonom o Banki Slovenije (Uradni list Republike Slovenije št. 58/02, št. 72/06 in št. 59/11) se z dnem uvedbe evra kot valute Republike Slovenije pri uresničevanju nalog Banke v celoti upoštevajo določila Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in Statut ESCB in ECB¹.

Računovodske politike

Prevzem evra

Republika Slovenija je prevzela evro kot novo domačo valuto 1. januarja 2007. Banka je postala del Evrosistema in prevzela odgovornost za denarno politiko in izvajanje skupnih strateških ciljev Evropskega sistema centralnih bank (ESCB)².

Računovodska načela in standardi

Banka uporablja kot pravno podlago za računovodstvo in poročanje Smernico Evropske centralne banke z dne 11. november 2010 o pravnem okviru za računovodstvo in finančno poročanje v Evropskem sistemu centralnih bank (prenovljen) (ECB/2010/20)³ (Računovodska smernica). V skladu z Zakonom o Banki Slovenije in Statutom ESCB in ECB je to pravno podlago sprejel Svet Banke Slovenije na svoji 342. seji dne 20. decembra 2006.

Računovodski izkazi so izkazani v skladu z zahtevami vrednotenja, kot jih opredeljuje Računovodska smernica.

V primerih, ki niso pokriti z Računovodsko smernico ali le-ta vsebuje določbe v obliki priporočil, se uporabljajo pravila vrednotenja v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, veljavnimi v EU, ter Zakonom o Banki Slovenije.

Osnovna načela

Računovodski izkazi so pripravljeni v skladu s predpisi, ki urejajo računovodske postopke in postopke poročanja v Evrosistemu, ki upoštevajo računovodska načela, harmonizirana v zakonodaji Skupnosti, ter v skladu s splošno sprejetimi Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja v EU in Zakonom o Banki Slovenije.

Uporabljena so naslednja osnovna računovodska načela:

- ekonomska realnost in transparentnost: računovodske metode in finančno poročanje morajo odražati ekonomsko realnost in morajo biti transparentni;
- previdnost: vrednotenje sredstev in obveznosti kot tudi prepoznavanje prihodka mora biti izvedeno previdno. V skladu z Računovodsko smernico to pomeni, da se nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja ne prepoznajo kot prihodki v izkazu poslovnega izida, ampak se prenesejo neposredno na račune vrednotenja;
- dogodki po datumu bilance stanja: sredstva in obveznosti je potrebno prilagoditi za dogodke, ki se pojavijo med koncem poslovnega leta in dnevom, ko Svet Banke potrdi računovodske

---

¹ Protokol (št. 18) (dodatek št. 3) o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (Protokol dodan Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, Uradni list EU, C 191, 29.07.1992).

² Izraz 'Evropski sistem centralnih bank (ESCB)' se nanaša na osemindvajset nacionalnih centralnih bank (NCB) držav članic Evropske skupnosti na dan 31. december 2014 ter Evropsko centralno banko (ECB). Izraz 'Evrosistem' se nanaša na osemnajst NCB držav članic Monetarne unije ter ECB na isti datum.

³ Uradni list EU, L 35, 09.02.2011, str. 31-68. Računovodska smernica je bila dopolnjena s Smernico Evropske centralne banke z dne 21. december 2011 (ECB/2011/27), Uradni list EU, L 19, 24.01.2012, str. 37-50, s Smernico Evropske centralne banke z dne 10. december 2012 (ECB/2012/29), Uradni list EU L 356, 22.12.2012, str. 94-108 in s Smernico Evropske centralne banke z dne 15. december 2014 (ECB/2014/54).

izkaze, če ti dogodki pomembno vplivajo na pošteno predstavitev stanja sredstev in obveznosti na datum bilance stanja;

- pomembnost: odstopanja od računovodskih pravil niso dovoljena, razen če je mogoče upravičeno oceniti, da so nepomembna v celotnem kontekstu in predstavitvi računovodskih izkazov;
- neprekinjeno poslovanje: pri ocenjevanju sredstev in obveznosti je potrebno predpostavljati, da se poslovanje nadaljuje;
- načelo razmejevanja: prihodki in odhodki se prepoznajo v obdobju, v katerem so bili pridobljeni ali povzročeni, ne glede na to, kdaj so bili plačani ali prejeti;
- konsistentnost in primerljivost: kriteriji za vrednotenje bilance stanja in prepoznavanje prihodka morajo biti uporabljeni konsistentno, da se zagotovi primerljivost podatkov v računovodskih izkazih.

Prepoznavanje sredstev in obveznosti

Sredstvo ali obveznost se prepozna v bilanci stanja, ko je verjetno, da se bodo Banki v prihodnosti zaradi njega povečale oziroma zmanjšale gospodarske koristi, da so bila vsa bodoča tveganja in povračila prenesena na Banko, ter ko ima sredstvo ali obveznost ceno oziroma vrednost, ki jo je mogoče zanesljivo izmeriti.

Pristop evidentiranja poslovnih dogodkov na datum sklenitve posla

V skladu z opredelitvijo alternativnega pristopa evidentiranja poslovnih dogodkov v Računovodski smernici se transakcije finančnih sredstev in obveznosti odražajo na računih na dan, na katerega so bile poravnane.

Za transakcije v tuji valuti, ki so sklenjene v enem letu ter zapadejo v naslednjem letu, se uporablja pristop evidentiranja poslovnih dogodkov na datum sklenitve posla. Transakcije se evidentirajo na zabilančnih računih na datum sklenitve posla. Na datum poravnave se zabilančne knjižbe stornirajo in transakcije se evidentirajo v bilanci. Nakupi in prodaje tuje valute vplivajo na neto pozicijo tuje valute na datum sklenitve posla in realiziran rezultat od prodaje se prav tako obračuna na datum sklenitve posla.

Transakcije z vrednostnimi papirji se evidentirajo v skladu s pristopom evidentiranja poslovnih dogodkov na datum poravnave. Razmejene obresti, premija in diskont od finančnih instrumentov v tuji valuti se izračunajo in evidentirajo dnevno od datuma poravnave ter tudi dnevno vplivajo na pozicijo tuje valute.

Preračun tujih valut

Transakcije v tuji valuti, pri katerih tečaj glede na evro ni določen, se evidentirajo v bilanci stanja po tržnih tečajih, veljavnih na dan transakcije. Konec leta se finančna sredstva in obveznosti prevrednotijo po tekočih tržnih tečajih na zadnji dan v letu, ki so razvidni iz dnevne tečajnice referenčnih tečajev ECB. To se uporablja enotno za bilančne in zabilančne transakcije. Prevrednotenje se izvaja po posameznih valutah.

Prihodki in odhodki se preračunajo po tečajih, veljavnih na datum evidentiranja.

Zlato in terjatve v zlatu

Zlato in terjatve v zlatu se vrednotijo po tržni ceni, veljavni konec leta. Razlike vrednotenja pri zlatu zaradi cene in tečaja se ne obravnavajo ločeno, ampak se knjiži skupen učinek vrednotenja zlata na osnovi cene v evrih za unčo zlata, ki izhaja iz cene zlata v ameriških dolarjih na dan bilance stanja.

Vrednostni papirji za namene denarne politike

Svet ECB je v letu 2014 odločil, da se vrednostni papirji za namene denarne politike evidentirajo na podlagi amortizirane nabavne vrednosti in so predmet morebitnih oslabitev, ne glede na namero po obdobju njihovega posedovanja. Nov princip vrednotenja ni zahteval prilagoditev primerjalnih podatkov, saj so bili ti vrednostni papirji že ustrezno vrednoteni.

Drugi vrednostni papirji

Tržni vrednostni papirji (z izjemo vrednostnih papirjev, ki so razvrščeni kot 'v posesti do dospelosti') se vrednotijo po tržnih cenah, veljavnih na datum bilance stanja, po posameznih vrednostnih papirjih.

Vrednostni papirji v posesti do dospelosti, netržni vrednostni papirji in nelikvidni lastniški deleži se vrednotijo po amortizirani nabavni vrednosti in so predmet morebitnih oslabitev.

Transakcije posojanja vrednostnih papirjev v skladu s pogodbami o avtomatiziranem posojanju vrednostnih papirjev se izvajajo kot del upravljanja lastnih sredstev Banke. Posojeni vrednostni papirji so varovani z ustreznim zavarovanjem. Prihodek od posojanja je evidentiran v izkazu poslovnega izida. Postopek avtomatiziranega posojanja se vrši preko agentskih in skrbniških bank. Nedospele transakcije konec leta so evidentirane zabilančno.

Opredmetena osnovna sredstva

Amortizacija se obračunava linearno s pričetkom v mesecu po nabavi, tako da se odpisuje nabavna vrednost sredstev skozi leta njene ocenjene življenjske dobe po naslednjih letnih odstotnih stopnjah:

	2014	2013
zgradbe	1,3 – 1,8 %	1,3 – 1,8 %
računalniška oprema	20 – 33 %	20 – 33 %
druga oprema	10 – 25 %	10 – 25 %

Dobiček oziroma izguba pri prodaji osnovnih sredstev sta določena kot razlika med izkupičkom pri prodaji in neodpisano vrednostjo sredstva ter se prikazujeta kot prihodek oziroma odhodek v izkazu poslovnega izida.

Med osnovnimi sredstvi Banka izkazuje nepremičnine v Avstriji. Slednje so prikazane po pošteni vrednosti in se ne amortizirajo. Kot poštena vrednost je izkazana polovica ocenjene vrednosti, ki je bila izvedena s strani pooblaščenega zunanega cenilca (Banka vrednoti te nepremičnine vsakih pet let; zadnje vrednotenje je bilo izvedeno leta 2014). Omenjeni način vrednotenja odstopa od splošno sprejetih računovodskih načel. S svojim konceptom previdnosti zmanjšuje volatilnost računovodskih izkazov.

ESCB ključ za vpis kapitala

Ključ za vpis kapitala je merilo relativne velikosti držav članic EU in je sestavljen v razmerju 50:50, upoštevajoč BDP in število prebivalcev. Ključ se uporablja kot osnova za razporeditev deležev posamezne NCB v kapitalu ECB ter ga je potrebno v skladu s Statutom ESCB prilagoditi vsakih pet let oziroma vsakokrat, ko v EU vstopi nova članica.

Ključ za vpis kapitala v okviru Evrosistema je delež posamezne NCB v skupnem ključu članic Evrosistema in se uporablja kot osnova za razporeditev denarnega prihodka, bankovcev v obtoku, prihodka ECB od evro bankovcev v obtoku, neto prihodka ECB iz naslova vrednostnih papirjev za namene denarne politike, ter dobička/izgube ECB.

Bankovci v obtoku

ECB in osemnajst NCB⁴ članic evro območja, ki skupaj sestavljajo Evrosistem, izdajajo evro bankovce⁵. Skupna vrednost evro bankovcev v obtoku se razporedi na zadnji delovni dan vsakega meseca v skladu s ključem za razdelitev bankovcev⁶.

⁴ Centralna banka Litve je članica Evrosistema šele od 1. januarja 2015 dalje.

⁵ Sklep Evropske centralne banke z dne 13. december 2010 o izdajanju evrobankovcev (prenovljen) (ECB/2010/29), Uradni list EU, L 35, 09.02.2011, str. 26-30, dopolnjen s Sklepom Evropske centralne banke z dne 21. junij 2013 (ECB/2013/16), Uradni list EU, L 187, 06.07.2013, str. 13-14, s Sklepom Evropske centralne banke z dne 29. avgust 2013 (ECB/2013/27), Uradni list EU, L 16, 21.01.2014, str. 51-52 in s Sklepom Evropske centralne banke z dne 27. november 2014 (ECB/2014/49), Uradni list EU, L 50, 21.02.2015, str. 42-43.

⁶ Ključ za razdelitev bankovcev predstavlja odstotke, ki izhajajo iz upoštevanja deleža ECB v celotni količini izdanih evro bankovcev in z uporabo ključa posamezne NCB za vpis kapitala ECB.

ECB je dodeljen delež v višini 8% celotne vrednosti evro bankovcev v obtoku, ostalih 92% pa je dodeljenih NCB glede na njihove deleže v ključu za vpis kapitala ECB. Delež bankovcev, dodeljen Banki, je prikazan v postavki obveznosti bilance stanja 'Bankovci v obtoku'.

Razlika med vrednostjo evro bankovcev, dodeljenih posamezni NCB v skladu s ključem za razdelitev bankovcev, ter vrednostjo evro bankovcev, ki jih NCB dejansko emitira v obtok, povzroča obrestovane salde znotraj Evrosistema. Te terjatve ali obveznosti⁷ so prikazane v bilančni postavki 'Neto terjatve/obveznosti iz naslova razdelitve evro bankovcev znotraj Evrosistema' (glej 'Saldi znotraj ESCB/Evrosistema' v pojasnilih računovodske politike).

V obdobju petih let po letu uvedbe evra⁸ se saldi znotraj Evrosistema, ki izhajajo iz razdelitve evro bankovcev, ustrezno prilagajajo (mehanizem prilagajanja) z namenom izognitve pomembnejšim spremembam v relativnem prihodkovnem položaju NCB v primerjavi s preteklimi leti. Prilagoditev se izvede z upoštevanjem razlik med povprečno vrednostjo bankovcev v obtoku posamezne NCB v referenčnem obdobju⁹ in povprečno vrednostjo bankovcev, ki bi bili dodeljeni tej NCB v skladu s ključem za vpis kapitala ECB. Prilagoditev se sorazmerno znižuje letno do prvega dneva šestega leta po letu uvedbe evra, ko se prihodki iz naslova bankovcev dodelijo v celoti sorazmerno z vplačanim deležem NCB v kapitalu ECB. V obravnavanem letu so prilagoditve posledica vstopa Narodne banke Slovaške (v letu 2009), Banke Estonije (v letu 2011) in Banke Latvije (v letu 2014) v Evrosistem; prilagoditve iz tega naslova se iztečejo konec leta 2014, 2016 oziroma 2019.

Obrestni prihodki in odhodki na te salde so poravnani preko računov ECB ter so prikazani pod postavko 'Neto obrestni prihodki (odhodki)' v izkazu poslovnega izida.

Razdelitev dobička ECB

Svet ECB je odločil, da prihodki ECB od izdaje bankovcev, ki izhajajo iz njenega 8% deleža v celotni količini evro bankovcev, kakor tudi (neto) prihodki ECB iz naslova vrednostnih papirjev, kupljenih po programu v zvezi s trgi vrednostnih papirjev, po programu nakupa listinjenih vrednostnih papirjev in po tretjem programu nakupa kritih obveznic, v celoti pripadajo NCB v istem poslovnem letu, kot so nastali. V kolikor Svet ECB ne odloči drugače, ECB razdeli ta prihodek v januarju sledečega leta v obliki začasne delitve dobička¹⁰. Razdeli se v celoti, razen v primeru, ko bi bil dobiček ECB manjši od prihodkov od evro bankovcev v obtoku in (neto) prihodkov iz naslova vrednostnih papirjev, kupljenih po zgoraj navedenih programih, zmanjšanih za znesek, ki bi bil v skladu s sklepom Sveta ECB prenesen v rezerve za tečajna, obrestna in kreditna tveganja ter cenovna tveganja pri zlatu. Prav tako se lahko Svet ECB odloči, da stroške ECB v povezavi z izdajo in distribucijo evro bankovcev pokrije v breme prihodkov od evro bankovcev v obtoku.

Znesek, razdeljen NCB, je vključen v postavko 'Prihodki od lastniških vrednostnih papirjev in udeležb' v izkazu poslovnega izida.

⁷ Sklep Evropske centralne banke z dne 25. november 2010 o razdelitvi denarnega prihodka nacionalnih centralnih bank držav članic, katerih valuta je evro (prenovljen) (ECB/2010/23), Uradni list EU, L 35, 09.02.2011, str. 17-25, dopolnjen s Sklepom Evropske centralne banke z dne 3. november 2011 (ECB/2011/18), Uradni list EU, L 319, 02.12.2011, str. 116, s Sklepom Evropske centralne banke z dne 5. junij 2014 (ECB/2014/24), Uradni list EU, L 117, 07.06.2014, str. 168 in s Sklepom Evropske centralne banke z dne 15. december 2014 (ECB/2014/56), Uradni list EU, L 53, 25.02.2015, str. 21-23.

⁸ Leto uvedbe evra se nanaša na leto, v katerem pričnejo evro bankovci veljati kot zakonito plačilno sredstvo v državi članici. Za Banko Slovenije to pomeni leto 2007.

⁹ Referenčno obdobje se nanaša na 24 mesecev ter se prične 30 mesecev pred dnevom, ko evro bankovci postanejo zakonito plačilno sredstvo v državi članici, za Banko Slovenije je to obdobje od julija 2004 do junija 2006.

¹⁰ Sklep Evropske centralne banke z dne 15. december 2014 o vmesni razdelitvi prihodka Evropske centralne banke (ECB/2014/57), Uradni list EU, L 53, 25.02.2015, str. 24-26.

Rezervacije

Rezervacije so oblikovane v primeru, da za Banko obstaja zakonska ali druga obveznost kot rezultat preteklih dogodkov, ter v primeru, da obstaja verjetnost odtoka sredstev za poravnavo obveznosti in ko je znesek ocenljiv.

V skladu z 49a. členom Zakona o Banki Slovenije lahko Svet Banke Slovenije po uvedbi evra kot valute Republike Slovenije z namenom ohranitve realne vrednosti premoženja sprejme odločitve o oblikovanju splošnih rezervacij za pričakovana tečajna, obrestna in cenovna tveganja. Rezervacije se ne morejo oblikovati, če bi le-te skupaj z nerealiziranimi tečajnimi razlikami, učinki vrednotenja vrednostnih papirjev in učinki vrednotenja zlata presegle 20% ugotovljenega presežka prihodkov nad odhodki. Z dopolnitvijo Računovodske smernice, ki je pričela veljati konec leta 2012, je podana pravna podlaga za oblikovanje rezervacij za kreditna tveganja. Ustrezen znesek rezervacije za vsa navedena finančna tveganja se ugotavlja letno z uporabo Value-at-Risk (VaR) oziroma Expected Shortfall (ES) metode. VaR je opredeljen kot največja možna izguba iz naslova portfelja z določeno verjetnostjo (99%) ter v določenem obdobju (eno leto) pri dani diverzifikaciji tega portfelja, ES pri dani stopnji zaupanja pa kot pričakovana izguba ocenjevanega portfelja, pri čemer so upoštevane le izgube enake ali večje od tvegane vrednosti (VaR) pri dani (enaki) stopnji zaupanja. Rezervacija je namenjena pokrivanju prihodnjih nerealiziranih odhodkov, ki jih ne bo mogoče pokriti s sredstvi na računih vrednotenja.

Saldi znotraj ESCB/Evrosistema

Saldi znotraj Evrosistema so posledica čezmejnih transakcij v EU, ki se poravnajo v centralnobančnem denarju v evrih. Te transakcije se praviloma poravnajo preko sistema TARGET2¹¹ in imajo za posledico bilateralne pozicije na TARGET2 računih centralnih bank EU. Te bilateralne pozicije se dnevno netirajo in dodelijo ECB, posledično vsaka nacionalna centralna banka v poslovnih knjigah izkazuje neto terjatev ali obveznost do ECB.

Saldo znotraj Evrosistema do ECB, ki izhaja iz TARGET2 transakcij ter ostalih saldov znotraj Evrosistema, denominiranih v evrih (začasna razdelitev dobička ECB, rezultat prerasporeditve denarnega prihodka), so prikazani v neto znesku in vključeni v postavko terjatev 'Druge terjatve znotraj Evrosistema (neto)' oziroma v postavko obveznosti 'Druge obveznosti znotraj Evrosistema (neto)'. Saldi znotraj ESCB do nacionalnih centralnih bank izven Evrosistema, ki ne izhajajo iz TARGET2 transakcij, so vključeni v postavko sredstev 'Terjatve do nerezidentov evroobmočja v evrih' ali postavko obveznosti 'Obveznosti do nerezidentov evroobmočja v evrih'.

Terjatev znotraj Evrosistema, ki izhaja iz udeležbe Banke v ECB, se izkazuje v postavki sredstev 'Udeležba v ECB'.

Terjatev znotraj Evrosistema, ki je posledica prenesenih deviznih rezerv Banke na ECB ob vstopu v Evrosistem, je denominirana v evrih in se izkazuje v postavki sredstev 'Prenesene devizne rezerve'.

Saldi znotraj Evrosistema, ki izhajajo iz razporeditve evro bankovcev znotraj Evrosistema, so vključeni v neto znesku v postavko sredstev 'Neto terjatve iz naslova razdelitve bankovcev znotraj Evrosistema' (glej 'Bankovci v obtoku' v Računovodskih politikah).

Prepoznavanje prihodkov

Prihodki in odhodki so prepoznani v poslovnem letu, v katerem so zasluženi oziroma povzročeni. Realizirani prihodki in odhodki se evidentirajo v izkazu poslovnega izida.

Od pričetka leta 2007 se tečajno in cenovno vrednotenje v skladu z Računovodsko smernico izvaja četrtletno. Neto nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja, ki izvirajo iz obdobja pred prevzemom evra, so ločeni od nerealiziranih pozitivnih učinkov vrednotenja po tem datumu. Obravnavajo se kot revalorizacijske rezerve 'iz obdobja pred prevzemom evra' ter so vključeni v postavko obveznosti 'Rezerve'.

---

¹¹ Transevropski avtomatizirani sistem bruto poravnave v realnem času 2 (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system 2).

Ob koncu leta se nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja ne prepoznajo kot prihodki v izkazu poslovnega izida, ampak se evidentirajo na računih vrednotenja na strani obveznosti bilance stanja.

Nerealizirani negativni učinki vrednotenja se prenašajo v izkaz poslovnega izida v primeru, če presežejo predhodno evidentirane pozitivne učinke vrednotenja, izkazane na pripadajočih računih vrednotenja. Ti odhodki se ne stornirajo zoper prihodnje nerealizirane pozitivne učinke vrednotenja v naslednjih letih. Nerealizirani učinki vrednotenja od vrednostnih papirjev in pozicij v tuji valuti se evidentirajo po posameznih vrednostnih papirjih in po posameznih valutah. Netiranje ni dovoljeno.

Premije in diskonti od kupljenih vrednostnih papirjev se izračunavajo in prikazujejo kot del obrestnega prihodka in se amortizirajo preko preostalega obdobja do dospelosti vrednostnega papirja z uporabo metode notranje stopnje donosa.

Stroški transakcij

Pri zlatu, tujih valutah in vrednostnih papirjih se z namenom ugotavljanja nabavne vrednosti prodanih pozicij ter izračuna učinkov tečajev in cen dnevno uporablja metoda povprečnega stroška, kot je opredeljena v Računovodski smernici.

V primeru neto nakupa valute (ali zlata) se povprečni nabavni strošek dnevnega nakupa po posameznih valutah doda poziciji preteklega dneva, da se pridobi novo tehtano povprečje posameznega tečaja (ali cene zlata). V primeru neto prodaje se izračuna realizirani rezultat na podlagi povprečnega nabavnega stroška predhodnega dne za posamezno pozicijo tuje valute.

Prihodki in odhodki od prodaje vrednostnih papirjev se izračunajo na podlagi tehtane povprečne cene posameznega vrednostnega papirja.

Tržne cene in tečaji, uporabljeni v otvoritveni bilanci stanja na dan 1. januar 2007, so predstavljali začetne povprečne stroške sredstev in obveznosti Banke. V primeru pozicij v tuji valuti in zlata so se kot začetni stroški upoštevali tečaji, veljavni 1. januarja 2007, kot jih je sporočila ECB. Začetne povprečne cene portfelja vrednostnih papirjev so predstavljale cene vrednostnih papirjev na dan 31. december 2006, ki so služile kot izhodišče za amortizacijo premije in diskonta ter izračun realiziranih prihodkov in odhodkov v primeru njihove prodaje.

Izvedeni finančni instrumenti

Terminski deli valutnih zamenjav se izkazujejo v zabilančni evidenci in so vključeni v neto pozicijo tuje valute z namenom izračuna povprečnega stroška valut ter pozitivnih in negativnih tečajnih razlik. Prihodki in odhodki od terminskih delov se prepoznajo in obravnavajo podobno kot pri bilančnih instrumentih. Nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja se ne prepoznajo kot prihodek, ampak se prenesejo na račune vrednotenja. Nerealizirani negativni učinki vrednotenja se izkažejo v izkazu poslovnega izida, če presežejo predhodno ugotovljene pozitivne učinke vrednotenja, evidentirane na računih vrednotenja. Nerealizirani učinki vrednotenja terminskih delov valutnih zamenjav se evidentirajo od datuma sklenitve posla do datuma poravnave med 'Druga sredstva/obveznosti'.

Zaradi preračuna promptnih in terminskih zneskov v tujih valutah v evro po enakem tečaju valutne zamenjave ne vplivajo na izkaz poslovnega izida oziroma na račune vrednotenja na strani obveznosti.

Dogodki po datumu bilance stanja

Sredstva in obveznosti so prilagojeni za dogodke, ki se pojavijo med datumom letne bilance stanja in datumom, na katerega Svet Banke Slovenije potrdi računovodske izkaze, če ti dogodki pomembneje vplivajo na stanje sredstev in obveznosti na datum bilance stanja.

1. januarja 2015 je Litva uvedla evro kot zakonito plačilno sredstvo in vplačala svoj delež kapitala ECB v celoti. Posledično se je delež Banke v celotnem vplačanem kapitalu ECB s 1. januarjem 2015 zmanjšal z 0,4937% na 0,4908%.

Izkaz denarnih tokov

Ob upoštevanju vloge Banke kot centralne banke objava izkaza denarnih tokov uporabnikom računovodskih izkazov ne bi zagotovila ustrezne dodatne informacije. Posledično izkaz denarnih tokov ni vključen v računovodske izkaze.

Obdavčitev

Banka ni zavezana plačilu davka od dohodka pravnih oseb v Sloveniji.

Razdelitev presežka / pokrivanje primanjkljaja

V skladu z Zakonom o Banki Slovenije se presežek prihodkov nad odhodki razporedi v splošne rezerve in proračun Republike Slovenije. Nerealizirani učinki vrednotenja iz naslova sprememb tečajev in cen se v celoti prenesejo na račune vrednotenja in niso vključeni v neto finančni rezultat, ki je namenjen delitvi. Računi vrednotenja se lahko uporabijo izključno za pokrivanje primanjkljaja, ki je posledica nerealiziranih negativnih učinkov iz naslova tečajnih in cenovnih gibanj.

Primanjkljaj prihodkov nad odhodki pokriva Banka iz splošnih rezerv. V kolikor je primanjkljaj posledica nerealiziranih tečajnih in cenovnih sprememb, se za kritje primanjkljaja uporabijo za te namene oblikovane posebne rezerve. Sredstva za pokrivanje primanjkljaja prihodkov nad odhodki, ki ga ni mogoče pokriti iz splošnih rezerv, se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

Revidiranje računovodskih izkazov

Računovodske izkaze je revidiralo podjetje Deloitte revizija d.o.o., Ljubljana, ki je bilo imenovano za zunanjega revizorja Banke za poslovna leta 2012 do 2014.

Bilanca stanja na dan 31. december 2014

AKTIVA (v tisoč evrih)	31.12.2014	31.12.2013
1 Zlato in terjatve v zlatu	101.082	89.156
2 Terjatve do nerezidentov evroobmočja v tuji valuti	734.027	578.169
2.1 Terjatve do MDS	391.517	368.745
2.2 Računi pri bankah in naložbe v vrednostne papirje, tuja posojila in druge terjatve do tujine	342.509	209.424
3 Terjatve do rezidentov evroobmočja v tuji valuti	138.553	208.530
4 Terjatve do nerezidentov evroobmočja v evrih	1.022.064	783.955
4.1 Računi pri bankah, naložbe v vrednostne papirje in posojila	1.022.064	783.955
4.2 Terjatve iz naslova posojil v skladu z ERM II	-	-
5 Posojila kreditnim institucijam evroobmočja iz naslova denarne politike v evrih	1.098.380	3.337.000
5.1 Operacije glavnega refinanciranja	-	-
5.2 Operacije dolgoročnega refinanciranja	1.098.380	3.337.000
5.3 Povratne operacije finega uravnavanja	-	-
5.4 Strukturne povratne operacije	-	-
5.5 Odprta ponudba mejnega posojanja	-	-
5.6 Posojila povezana s pozivi h kritju	-	-
6 Druge terjatve do kreditnih institucij evroobmočja v evrih	230.272	378.800
7 Vrednostni papirji rezidentov evroobmočja v evrih	2.551.839	2.995.476
7.1 Vrednostni papirji za namene izvajanja denarne politike	677.302	726.721
7.2 Drugi vrednostni papirji	1.874.538	2.268.755
8 Javni dolg v evrih	-	-
9 Terjatve znotraj Evrosistema	4.773.764	2.215.530
9.1 Udeležba v ECB	82.199	74.847
9.2 Prenesene devizne rezerve	200.221	189.500
9.3 Terjatve v povezavi z zadolžnicami za kritje izdaje dolžniških certifikatov ECB*	-	-
9.4 Neto terjatve iz naslova razdelitve evro bankovcev znotraj Evrosistema	2.087.724	1.951.183
9.5 Druge terjatve znotraj Evrosistema (neto)	2.403.619	-
10 Neporavnane postavke	-	-
11 Druga sredstva	204.260	225.940
11.1 Kovanci evroobmočja	2.435	2.543
11.2 Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva	29.726	22.558
11.3 Ostala finančna sredstva	51.058	49.171
11.4 Učinki vrednotenja zabilančnih instrumentov	811	164
11.5 Aktivne časovne razmejitve	54.204	101.134
11.6 Razno	66.026	50.370
12 Primanjkljaj prihodkov nad odhodki tekočega leta	-	-
Skupaj aktiva	10.854.241	10.812.554

* Samo postavka bilance stanja ECB

PASIVA (v tisoč evrih)	31.12.2014	31.12.2013
1 Bankovci v obtoku	4.615.083	4.135.500
2 Obveznosti do kreditnih institucij evroobmočja iz naslova denarne politike v evrih	1.434.063	2.068.276
2.1 Vpogledne vloge	1.434.063	1.463.776
2.2 Odprta ponudba mejnega deponiranja	-	-
2.3 Operacije za vezane vloge	-	604.500
2.4 Povratne operacije finega uravnavanja	-	-
2.5 Vloge povezane s pozivi h kritju	-	-
3 Druge obveznosti do kreditnih institucij v evrih	7.997	14.159
4 Izdani dolžniški certifikati	-	-
5 Obveznosti do drugih rezidentov evroobmočja v evrih	2.847.451	1.755.768
5.1 Obveznosti do države	2.718.258	1.713.820
5.2 Ostale obveznosti	129.192	41.948
6 Obveznosti do nerezidentov evroobmočja v evrih	10.227	14.881
7 Obveznosti do rezidentov evroobmočja v tuji valuti	93.919	73.323
8 Obveznosti do nerezidentov evroobmočja v tuji valuti	-	-
8.1 Vpogledne in vezane vloge	-	-
8.2 Obveznosti iz naslova posojil v skladu z ERM II	-	-
9 Protipostavka dodeljenih SDR	257.417	241.421
10 Obveznosti znotraj Evrosistema	-	1.024.450
10.1 Obveznosti, ustrezne prenesenim deviznim rezervam*	-	-
10.2 Obveznosti v povezavi z zadolžnicami za kritje izdaje dolžniških certifikatov ECB	-	-
10.3 Neto obveznosti iz naslova razdelitve evro bankovcev znotraj Evrosistema	-	-
10.4 Druge obveznosti znotraj Evrosistema (neto)	-	1.024.450
11 Neporavnane postavke	-	-
12 Druge obveznosti	113.828	96.387
12.1 Učinki vrednotenja zabilančnih instrumentov	21.213	822
12.2 Pasivne časovne razmejitve	6.946	14.790
12.3 Razno	85.669	80.775
13 Rezervacije	408.525	402.376
14 Računi vrednotenja	116.458	69.141
15 Kapital in rezerve	874.492	866.484
15.1 Kapital	8.346	8.346
15.2 Rezerve	866.146	858.138
16 Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta	74.782	50.390
Skupaj pasiva	10.854.241	10.812.554

* Samo postavka bilance stanja ECB

Izkaz poslovnega izida za leto, ki se je končalo 31. decembra 2014

V tisoč evrih	2014	2013
1.1 Obrestni prihodki	73.822	152.511
1.2 Obrestni odhodki	-4.976	-25.645
1 Neto obrestni prihodki (odhodki)	68.846	126.866
2.1 Realizirani prihodki /odhodki iz finančnih sredstev	17.521	24.284
2.2 Zmanjšanje knjigovodske vrednosti finančnih sredstev in pozicij	-482	-3.297
2.3 Prenos v / sprostitve rezervacije za tečajna, cenovna, kreditna in druga operativna tveganja	-6.149	-73.718
2 Neto rezultat iz finančnih sredstev, zmanjšanja knjigovodske vrednosti in rezervacij za tveganja	10.890	-52.730
3.1 Prihodki od provizij	5.610	5.370
3.2 Odhodki od provizij	-2.019	-2.158
3 Neto prihodki od provizij	3.591	3.212
4 Prihodki od lastniških vrednostnih papirjev in udeležb	4.777	8.939
5 Neto rezultat združevanja denarnih prihodkov	13.619	9.136
6 Drugi prihodki	3.793	5.218
Skupaj neto prihodki	105.515	100.641
7.1 Stroški dela	-19.153	-18.206
7.2 Drugi splošni stroški	-6.315	-6.092
7.3 Amortizacija	-1.560	-1.557
7.4 Stroški tiskanja bankovcev	-2.534	-1.649
7.5 Drugi stroški	-1.172	-22.747
7 Skupaj stroški poslovanja	-30.733	-50.251
8 Presežek (Primanjkljaj) prihodkov nad odhodki tekočega leta	74.782	50.390

Pojasnila na straneh 15 do 35 so sestavni del računovodskih izkazov.

Nerevidirani računovodski izkazi so bili 24. februarja 2015 potrjeni s strani Sveta Banke Slovenije, revidirani računovodski izkazi pa so bili s strani Sveta Banke Slovenije potrjeni 24. marca 2015 in podpisani s strani Guvernerja Banke Slovenije:

Dr. Boštjan Jazbec
predsednik Sveta Banke in
guverner Banke Slovenije

V skladu z 49. členom Zakona o Banki Slovenije, Banka z računovodskimi izkazi seznani Državni zbor Republike Slovenije.

Pojasnila k bilanci stanja

Sredstva

1. Zlato in terjatve v zlatu

Z izjemo zaloge zlata v Banki, imetje Banke v zlatu predstavljajo depoziti pri tujih bankah. V letnem obračunu je zlato vrednoteno na osnovi cene unče zlata (ozf) v evrih, ki izhaja iz cene zlata v ameriških dolarjih na londonski borzi na dan 31. december 2014. Ta cena, ki jo je sporočila ECB, znaša 987,769 EUR za unčo zlata, v primerjavi z 871,220 EUR na 31. december 2013. Nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja v višini 51,7 mio EUR (od tega 8,8 mio EUR iz leta 2007, 5,5 mio EUR iz leta 2008, 14,8 mio EUR iz leta 2009, 29,6 mio EUR iz leta 2010, 16,5 mio EUR iz leta 2011, 4,5 mio iz leta 2012, -39,9 mio EUR iz leta 2013 in 11,9 mio EUR iz leta 2014) so izkazani v postavki obveznosti bilance stanja 'Računi vrednotenja'.

	000 EUR	v unčah zlata
Stanje na dan 31. december 2012	129.062	102.334
Vrednotenje zlata ob koncu leta 2013	-39.906	-
Stanje na dan 31. december 2013	89.156	102.334
Vrednotenje zlata ob koncu leta 2014	11.927	-
Stanje na dan 31. december 2014	101.082	102.334

2. Terjatve do nerezidentov evroobmočja v tuji valuti

Ta postavka vključuje imetja posebnih pravic črpanja (SDR), dodeljenih s strani Mednarodnega denarnega sklada (MDS) ter terjatve v tuji valuti do nerezidentov evroobmočja, vključene v devizne rezerve Banke.

Podpostavka 2.1 'Terjatve do MDS' sestavljajo pravice črpanja v okviru rezervne pozicije, posojila MDS in posebne pravice črpanja. Terjatve MDS obrestuje po obrestni meri, ki se izračunava tedensko.

Rezervna pozicija predstavlja razliko med kvoto Slovenije v MDS in imetji MDS v evrih pri Banki. Pozicija se običajno uporablja za financiranje plačilnobilančnega deficita v državah članicah MDS.

Terjatve iz naslova posojil MDS temeljijo na pogodbi o posojanju, ki jo je Banka dne 01.09.2010 sklenila z MDS. Izposojena sredstva dajejo MDS možnost zagotavljanja pravočasne in učinkovite pomoči svojim članicam v primeru plačilnobilančnih težav.

Posebne pravice črpanja so sredstva rezerv, ki jih je kreiral MDS in razdelil svojim članicam z namenom povečanja mednarodne likvidnosti. Uporabljajo se za transakcije med uradnimi denarnimi oblastmi. SDR je opredeljen kot košarica valut. Njegova vrednost je določena kot tehtano povprečje tečajev štirih valut (USD, GBP, JPY in EUR).

Vse terjatve so izkazane v bilanci stanja po tržnem tečaju 1 SDR = 1,1924 EUR (31. december 2013: 1 SDR = 1,1183 EUR), ki ga je izračunala ECB konec leta za vse centralne banke Evrosistema. Na datum bilance stanja je bil tržni tečaj SDR nad povprečnim stroškom te valute, zato so bili prihodki vrednotenja v skladu z računovodskimi pravili prepoznani v postavki obveznosti bilance stanja 'Računi vrednotenja'.

	31.12.2014		31.12.2013	
	000 SDR	000 EUR	000 SDR	000 EUR
Kvota	275.000	327.910	275.000	307.533
manj EUR imetja MDS	-171.350	-204.318	-175.350	-196.094
Rezervna pozicija pri MDS	103.650	123.592	99.650	111.439
Posojilo MDS	17.680	21.082	33.380	37.329
SDR	207.014	246.843	196.707	219.977
Skupaj	328.344	391.517	329.737	368.745

Podpostavka 2.2 'Računi pri bankah in naložbe v vrednostne papirje, tuja posojila in druge terjatve do tujine' vključuje sredstva v tuji valuti, naložena pri nerezidentih evroobmočja (vključno z mednarodnimi in nadnacionalnimi organizacijami). Sredstva v tuji valuti so v tej podpostavki izkazana v evrski protivrednosti, izračunani na podlagi tržnih tečajev na dan 31.12.2014.

Sestava sredstev v tuji valuti glede na vrsto naložbe:

	31.12.2014	31.12. 2013
	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	5.742	2.201
Vezane vloge	29.652	111.014
Vrednostni papirji	307.116	96.208
Skupaj	342.509	209.424

Valutna struktura sredstev v tuji valuti:

	31.12.2014	31.12. 2013
	000 EUR	000 EUR
USD	337.747	207.829
CHF	4.535	1.416
GBP	42	34
Druge valute	185	144
Skupaj	342.509	209.424

Delitev vrednostnih papirjev po preostali dospelosti:

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	131.704	28.595
Od 1 do 5 let	140.157	67.613
Več kot 5 let	35.256	-
Skupaj	307.116	96.208

3. Terjatve do rezidentov evroobmočja v tuji valuti

Sredstva v tuji valuti, naložena pri rezidentih evroobmočja, so naložena v vpogledne in vezane vloge ter vrednostne papirje v tuji valuti. Sredstva v tuji valuti so izkazana v evrski protivrednosti, izračunani na podlagi tržnih tečajev na dan 31.12.2014.

Sestava sredstev v tuji valuti glede na vrsto naložbe:

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	73	74
Vezane vloge	28.663	-
Vrednostni papirji	109.817	208.456
Skupaj	138.553	208.530

Valutna struktura sredstev v tuji valuti:

	31.12.2014	31.12. 2013
	000 EUR	000 EUR
USD	138.553	208.518
GBP	-	12
Skupaj	138.553	208.530

Delitev vrednostnih papirjev po preostali dospelosti:

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	75.621	107.704
Od 1 do 5 let	34.196	100.752
Skupaj	109.817	208.456

4. Terjatve do nerezidentov evroobmočja v evrih

Sredstva v evrih, naložena pri nerezidentih evroobmočja, ki so vključena v to bilančno postavko, so naložena v vpogledne in vezane vloge ter vrednostne papirje.

Sestava sredstev v evrih glede na vrsto naložbe:

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	0	0
Vezane vloge	151.000	36.100
Vrednostni papirji	871.064	747.855
Skupaj	1.022.064	783.955

Delitev vrednostnih papirjev po preostali dospelosti:

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	148.893	347.221
Od 1 do 5 let	722.171	400.634
Skupaj	871.064	747.855

5. Posojila kreditnim institucijam evroobmočja iz naslova denarne politike v evrih

Ta postavka izkazuje operacije, ki jih izvaja Banka v okviru enotne denarne politike Evrosistema in odraža obseg in strukturo refinanciranja slovenskih kreditnih institucij s strani Banke.

Celotno imetje sredstev iz naslova denarne politike v Evrosistemu znaša 630.341 mio EUR (2013: 752.288 mio EUR), od tega Banka izkazuje 1.098 mio EUR (2013: 3.337 mio EUR). V skladu s členom 32.4 Statuta se izgube pri izvajanju denarne politike, v kolikor bi se realizirale, v celoti porazdelijo med NCB Evrosistema v sorazmerju z njihovimi veljavnimi deleži v kapitalnem ključu (glej postavko 13 obveznosti bilance stanja 'Rezervacije').

Izgube se lahko realizirajo samo v primeru bankrota nasprotne stranke ter hkratne nezadostne povrnitve sredstev iz prodaje zavarovanja, ki ga je zagotovila nasprotna stranka. Za posebej določena zavarovanja, ki jih nacionalna centralna banka lahko sprejme po lastnem preudarku, je bila na podlagi odločitve Sveta ECB delitev tveganj izključena.

Operacije dolgoročnejšega refinanciranja so redne povratne transakcije zagotavljanja likvidnosti z dospelostjo enega in treh mesecev. Enomesečna operacija je bila sredi leta 2014 ukinjena, v preteklosti so bile občasno izvedene tudi šest in dvanajstmesečne operacije. Konec leta 2011 in v začetku leta 2012 sta bili izvedeni tudi dve operaciji z ročnostjo treh let, pri katerih imajo banke po preteku enega leta možnost predčasno vračati operaciji, dospeli pa bosta v začetku leta 2015. V letu 2014 je Evrosistem pričel tudi z izvajanjem ciljno usmerjenih operacij dolgoročnega refinanciranja z dospelostjo september 2018 in možnostjo predčasnega vračila po dveh letih trajanja operacije; v letu 2014 sta bili izvedeni dve avkciji. V obravnavanem letu so operacije dolgoročnejšega refinanciranja zagotavljale pretežni del refinanciranja bančnega sektorja. Izvajale so se v obliki avkcij ob polni dodelitvi s fiksno obrestno mero.

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Operacije dolgoročnega refinanciranja	1.098.380	3.337.000
Skupaj	1.098.380	3.337.000

6. Druge terjatve do kreditnih institucij evroobmočja v evrih

Ta postavka obsega terjatve do kreditnih institucij, ki niso povezane z operacijami denarne politike. Terjatve se skoraj v celoti nanašajo na vezane vloge v evrih pri kreditnih institucijah evroobmočja, v letu 2013 pa tudi na posojila v skrajni sili, odobrena ob ustreznem zavarovanju solventnim domačim kreditnim institucijam, ki so se soočila z likvidnostnimi težavami.

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	1.272	2.326
Vezane vloge	229.000	31.974
Posojila v skrajni sili	-	344.500
Skupaj	230.272	378.800

7. Vrednostni papirji rezidentov evroobmočja v evrih

Ta postavka obsega vrednostne papirje za namene izvajanja denarne politike in druge vrednostne papirje izdajateljev evroobmočja, denominirane v evrih.

Podpostavka 7.1 'Vrednostni papirji za namene izvajanja denarne politike' obsegajo vrednostne papirje, ki jih je Banka pridobila v okviru programa nakupa kritih obveznic (CBPP)¹², ter državne dolžniške vrednostne papirje, pridobljene v okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev (SMP)¹³.

Vrednostni papirji iz CBPP in SMP programov se vrednotijo po amortizirani nabavni vrednosti in so predmet morebitnih oslabitev (glej 'Vrednostni papirji' v Računovodskih politikah). Testi oslabitve se izvajajo ob koncu leta na podlagi razpoložljivih informacij in ocene zneskov povračil.

V okviru prvega programa nakupa kritih obveznic so ECB in nacionalne centralne banke kupovale krite obveznice, denominirane v evrih in izdane v evroobmočju. Nakupi po tem programu so bili izvedeni do konca junija 2010.

V okviru drugega programa nakupa kritih obveznic so ECB in nacionalne centralne banke kupovale krite obveznice, denominirane v evrih in izdane v evroobmočju, z namenom olajšanja pogojev investiranja kreditnim institucijam in podjetjem, kot tudi spodbujanja kreditnih institucij, da ohranijo in razširijo posojanje svojim komitentom. Program se je zaključil 31. oktobra 2012. Banka v tem programu ni sodelovala.

Dne 2. oktobra 2014 je Svet ECB objavil značilnosti tretjega programa nakupa kritih obveznic. Po tem programu so ECB in nacionalne centralne banke pričele kupovati krite obveznice, denominirane v evrih in izdane v evroobmočju, z namenom olajšanja pogojev investiranja kreditnim institucijam. Program bo aktiven najmanj dve leti.

V okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev, uvedenega v maju 2010, so ECB in nacionalne centralne banke lahko kupovale državne in privatne dolžniške vrednostne papirje evroobmočja, z namenom spodbuditve motenega delovanja določenih segmentov trgov dolžniških vrednostnih papirjev evroobmočja in obnove ustreznega delovanja transmisijskega mehanizma denarne politike. V septembru 2012 je Svet ECB sprejel odločitev o prekinitvi programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev s takojšnjo uveljavitvijo.

Svet ECB redno ocenjuje finančna tveganja, povezana z vrednostnimi papirji, pridobljenimi v okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev in v okviru programov nakupa kritih obveznic.

Celotno imetje vrednostnih papirjev, pridobljenih v okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev in tretjega programa nakupa kritih obveznic, v Evrosistemu znaša 173.895 mio EUR (2013: 178.836 mio EUR), od tega Banka izkazuje 643 mio EUR (2013: 662 mio EUR). V skladu s členom 32.4 Statuta se izgube pri vrednostnih papirjev, pridobljenih v okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev in tretjega programa nakupa kritih obveznic, v kolikor bi se realizirale, v celoti porazdelijo med NCB Evrosistema v sorazmerju z njihovimi veljavnimi deleži v kapitalnem ključu.

V zvezi s testom oslabitve vrednostnih papirjev, kupljenih v okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev in tretjega programa nakupa kritih obveznic, izvedenega konec leta 2014, je Svet ECB menil, da identificirani indikator oslabitve, vezan na prestrukturiranje bivše portugalske banke Banco Espírito Santo, ni vplival na ocenjene bodoče denarne tokove. Posledično ni bilo evidentiranih oslabitev za te vrednostne papirje v letu 2014. Prav tako ni bilo evidentiranih oslabitev pri drugih vrednostnih papirjih,

¹² Sklep Evropske centralne banke z dne 2. julij 2009 o izvajanju programa nakupa kritih obveznic (ECB/2009/16), Uradni list EU, L 175, 04.07.2009, str. 18-19 in Sklep Evropske centralne banke z dne 15. oktobra 2014 o izvajanju tretjega programa nakupa kritih obveznic (ECB/2014/40), Uradni list EU, L 335, 22.11.2014, str. 22-24.

¹³ Sklep Evropske centralne banke z dne 14. maja 2010 o vzpostavitvi programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev (ECB/2010/5), Uradni list EU, L 124, 20.05.2010, str. 8-9.

pridobljenih v okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev in tretjega programa nakupa kritih obveznic.

V zvezi s testom oslabitve vrednostnih papirjev, pridobljenih v okviru prvega programa nakupa kritih obveznic, Banka ocenjuje, da se za vse bodoče denarne tokove pričakuje, da bodo prejeti, zato za te obveznice oslabitev ni bila izvedena.

Delitev vrednostnih papirjev za namene izvajanja denarne politike po portfeljih:

	31.12.2014	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2013
	Amortizirana nabavna vrednost	Tržna vrednost	Amortizirana nabavna vrednost	Tržna vrednost
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
CBPP1 vrednostni papirji	34.143	38.431	64.703	69.488
CBPP2 vrednostni papirji	-	-	-	-
CBPP3 vrednostni papirji	153.949	154.233	-	-
SMP vrednostni papirji	489.209	523.578	662.018	697.048
Skupaj	677.302	716.242	726.721	766.536

Delitev vrednostnih papirjev za namene izvajanja denarne politike po preostali dospelosti:

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	209.856	208.162
Od 1 do 5 let	316.377	371.395
Več kot 5 let	151.068	147.164
Skupaj	677.302	726.721

Podpostavka 7.2 'Drugi vrednostni papirji' obsega portfelj vrednostnih papirjev državnih in bančnih izdajateljev evroobmočja.

Delitev vrednostnih papirjev po portfeljih:

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Tržni vrednostni papirji razen tistih, ki so razvrščeni kot 'v posesti do dospelosti'	1.847.806	2.242.780
Vrednostni papirji v posesti do dospelosti	26.731	25.975
Skupaj	1.874.538	2.268.755

Vrednostni papirji v posesti do dospelosti so vrednostni papirji s fiksnimi ali določljivimi plačili in določeno dospelostjo, ter jih Banka namerava imeti v posesti do njihove dospelosti.

Delitev drugih vrednostnih papirjev po preostali dospelosti:

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	591.916	731.734
Od 1 do 5 let	1.180.396	1.488.568
Več kot 5 let	102.225	48.452
Skupaj	1.874.538	2.268.755

9. Terjatve znotraj Evrosistema

Podpostavka 9.1 izkazuje udeležbo Banke v ECB. V skladu z 28. členom Statuta ESCB in ECB so nacionalne centralne banke ESCB edini vpisniki kapitala ECB. Vpisovanje kapitala se izvede po ključu, določenem v skladu z 29. členom Statuta, ter se prilagaja vsakih pet let. Zadnja taka prilagoditev je bila izvedena na dan 1. januar 2014. Posledično se je 1. januarja 2014 delež Banke v vpisanem kapitalu ECB povečal iz 0,3270% na 0,3455% in postavka sredstev 9.1 'Udeležba v ECB' za 2,0 milijona EUR na 37,40 milijona EUR, kot rezultat dodatnega prispevka, prenesenega na ECB.

Udeležbe osemindvajsetih evropskih centralnih bank v kapitalu ECB na dan 31.12.2014 so sledeče:

	Ključ za vpis kapitala (%)	Vpisani kapital v EUR	Vplačani kapital v EUR	Ključ v okviru Evrosistema (%)
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	2,4778	268.222.025	268.222.025	3,5408
Deutsche Bundesbank	17,9973	1.948.208.997	1.948.208.997	25,7184
Eesti Pank	0,1928	20.870.614	20.870.614	0,2755
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	1,1607	125.645.857	125.645.857	1,6587
Bank of Greece	2,0332	220.094.044	220.094.044	2,9055
Banco de España	8,8409	957.028.050	957.028.050	12,6338
Banque de France	14,1792	1.534.899.402	1.534.899.402	20,2623
Banca d'Italia	12,3108	1.332.644.970	1.332.644.970	17,5923
Central Bank of Cyprus	0,1513	16.378.236	16.378.236	0,2162
Latvijas Banka	0,2821	30.537.345	30.537.345	0,4031
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21.974.764	21.974.764	0,2901
Central Bank of Malta/Bank Ċentrali ta' Malta	0,0648	7.014.605	7.014.605	0,0926
De Nederlandsche Bank	4,0035	433.379.158	433.379.158	5,7211
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212.505.714	212.505.714	2,8053
Banco de Portugal	1,7434	188.723.173	188.723.173	2,4913
Banka Slovenije	0,3455	37.400.399	37.400.399	0,4937
Národná banka Slovenska	0,7725	83.623.180	83.623.180	1,1039
Suomen Pankki-Finlands Bank	1,2564	136.005.389	136.005.389	1,7954
Skupaj centralne banke evro območja	69,9783	7.575.155.922	7.575.155.922	100,0000
Bulgarian National Bank	0,8590	92.986.811	3.487.005	
Česká národní banka	1,6075	174.011.989	6.525.450	
Danmarks Nationalbank	1,4873	161.000.330	6.037.512	
Hrvatska narodna banka	0,6023	65.199.018	2.444.963	
Lietuvos bankas	0,4132	44.728.929	1.677.335	
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	149.363.448	5.601.129	
Narodowy Bank Polski	5,1230	554.565.112	20.796.192	
Banca Națională a României	2,6024	281.709.984	10.564.124	
Sveriges Riksbank	2,2729	246.041.586	9.226.559	
Bank of England	13,6743	1.480.243.942	55.509.148	
Skupaj centralne banke izven evro območja	30,0217	3.249.851.147	121.869.418	
Skupaj	100,0000	10.825.007.070	7.697.025.340	

V skladu z 49.2 členom Statuta ESCB in ECB in pravnimi predpisi, ki jih je sprejel Svet ECB, je Banka v letu 2007 vplačala 36,7 mio EUR kot prispevek na račune vrednotenja tuje valute, zlata in vrednostnih papirjev ECB ter v rezervacije ECB za tečajna in obrestna tveganja ter cenovna tveganja pri zlatu. Plačilo je bilo izvedeno v dveh delih. Kot rezultat razlike med evrsko protivrednostjo prenesenih deviznih rezerv na ECB po tekočih tečajih in terjatvijo Banke iz tega naslova v skladu z njenim ključem za vpis kapitala (izkazano v podpostavki aktive 9.2) se je 3. januarja 2007 znesek v višini 7,6 mio EUR uporabil kot vnaprejšnji prispevek v rezerve, rezervacije ter rezervacije, enakovredne rezervam ECB. Preostali prispevek je Banka vplačala po potrditvi Računovodskih izkazov ECB za leto 2006 s strani Sveta ECB v marcu 2007.

Banka je 9. marca 2009, 12. julija 2013 in 21. februarja 2014 vplačala dodatni prispevek v rezerve in rezervacije ECB zaradi spremembe ključa za vpis kapitala ECB 1. januarja 2009, 1. julija 2013 in 1. januarja 2014.

	31.12.2014
	000 EUR
Prispevek k računom vrednotenja	
- vplačilo 3. januarja 2007	7.647
- vplačilo 12. marca 2007	18.105
Prispevek k rezervacijam	
- vplačilo 12. marca 2007	10.947
Prispevek plačan 9. marca 2009	2.700
Prispevek plačan 12. julija 2013	50
Prispevek plačan 21. februarja 2014	5.350
Skupaj	44.799

Podpostavka 9.2 vsebuje terjatev Banke, ki izhaja iz prenesenih deviznih rezerv na ECB ob vstopu v Evrosistem. Terjatev je denominirana v evrih, višina je določena z uporabo tečajev, veljavnih na dan njihovega prenosa. Obrestuje se po zadnji razpoložljivi mejni obrestni meri, ki jo Evrosistem uporablja pri ponudbah operacij glavnega refinanciranja, prilagojeni tako, da odraža ničelni donos na del rezerv, prenesenih v zlatu.

Prilagoditev deležem v kapitalu ECB na dan 1. januar 2014 je imel za posledico tudi prilagoditev terjatve Banke iz naslova prenesenih deviznih rezerv na ECB. Glede na povečanje deleža v kapitalu ECB se je terjatev, denominirana v evrih, 1. januarja 2014 povečala za 10,7 milijona EUR na 200,2 milijona EUR.

Podpostavka 9.4 'Neto terjatve iz naslova razdelitve evro bankovcev znotraj Evrosistema' izkazuje terjatve in obveznosti Banke do Evrosistema iz naslova razdelitve evro bankovcev znotraj Evrosistema, ki izhaja iz uporabe ključa za razdelitev bankovcev (glej 'Bankovci v obtoku' in 'Saldi znotraj ESCB/Evrosistema' v Računovodskih politikah)¹⁴. Povečanje neto terjatve v primerjavi z letom 2013 (136,5 mio EUR) je posledica povečanja zneska bankovcev, ki jih je v obtok v letu 2014 dala Banka (za 15,7% v primerjavi s koncem leta 2013) in povečanja vrednosti evro bankovcev v obtoku v Evrosistemu (za 6,3% v primerjavi s koncem leta 2013). Obračun obresti na to terjatev se izvaja dnevno po zadnji razpoložljivi mejni obrestni meri, ki jo Evrosistem uporablja pri ponudbah operacij glavnega refinanciranja.

Podpostavka 9.5 'Druge terjatve znotraj Evrosistema' (neto) vključuje neto TARGET2 pozicijo, ki izhaja iz čezmejnih transakcij z drugimi nacionalnimi centralnimi bankami ESCB in ECB preko sistema TARGET2, terjatev iz naslova razdelitve denarnega prihodka nacionalnim centralnim bankam (glej postavko 5 izkaza poslovnega izida 'Neto rezultat združevanja denarnih prihodkov') in terjatev iz naslova predhodne razdelitve dobička ECB (glej postavko 4 izkaza poslovnega izida 'Prihodki od lastniških vrednostnih papirjev in udeležb').

Neto TARGET2 pozicija se obrestuje po zadnji razpoložljivi mejni obrestni meri operacij glavnega refinanciranja. Poravnava obresti se izvaja mesečno na drugi delovni dan po koncu meseca, na

¹⁴ V skladu z računovodskimi predpisi v Evrosistemu glede izdajanja evro bankovcev je 8% celotne vrednosti evro bankovcev v obtoku dodeljenih ECB na mesečni osnovi. Preostalih 92% vrednosti evro bankovcev v obtoku se prav tako mesečno razporedi med NCB, s čimer vsaka NCB izkazuje v svoji bilanci stanja delež evro bankovcev, ki ustreza njenemu vplačanemu deležu v kapitalu ECB. Razlika med vrednostjo evro bankovcev, dodeljenih NCB v skladu z omenjenim računovodskim predpisom, ter vrednostjo evro bankovcev, danih v obtok, se evidentira kot 'Neto terjatev/obveznost iz naslova razdelitve evro bankovcev znotraj Evrosistema'.

katerega se obresti nanašajo. Sprememba TARGET2 pozicije Banke iz obveznosti v terjatev tekom leta 2014 je v glavnem posledica valutne zamenjave USD za EUR, ki je sledila izdaji državnih obveznic RS, denominiranih v USD, ter je povzročila priliv likvidnosti iz tujine na TARGET2 račun.

11. Druga sredstva

Banka izkazuje v podpostavki 11.1 'Kovanci evroobmočja' imetja kovancev, ki jih izdaja Republika Slovenija.

Podpostavka 11.2 'Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva' vsebuje zemljišča in zgradbe, strojno in programsko opremo, pohištvo in drugo opremo.

	Zemljišča in zgradbe	Računalniki in oprema	Skupaj
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Nabavna ali ocenjena vrednost			
31. december 2013	22.406	22.920	45.325
Nabave	7.204	1.539	8.744
Prodaje	-	722	722
31. december 2014	29.610	23.737	53.347
Odpisana vrednost			
31. december 2013	3.986	18.781	22.768
Prodaje	-	721	721
Strošek amortizacije	187	1.387	1.573
31. december 2014	4.173	19.448	23.620
Neodpisana vrednost:			
31. december 2013	18.420	4.138	22.558
31. december 2014	25.437	4.289	29.726

V stanje zemljišč in zgradb na dan 31. december 2014 so vključene tudi naložbe v nepremičnine v Republiki Avstriji v višini 12,4 mio EUR (2013: 8,0 mio EUR).

Podpostavka 11.3 'Ostala finančna sredstva' vsebuje udeležbo Banke v mednarodnih finančnih institucijah in druga finančna sredstva.

Podpostavka 11.4 'Učinki vrednotenja zabilančnih instrumentov' zajema pozitiven učinek vrednotenja, ki se nanaša na terminski del valutnih zamenjav, ki so evidentirani na zabilančnih računih.

Podpostavka 11.5 'Aktivne časovne razmejitve' obsega razmejene prihodke na dan 31.12.2014. Ti se v glavnem nanašajo na obresti, natečene v obravnavanem letu in zapadle v plačilo v prihodnjem poslovnem letu.

Podpostavka 11.6 'Razno' vključuje skrbniška in druga sredstva.

Obveznosti

1. Bankovci v obtoku

Ta postavka predstavlja delež Banke v celotni vrednosti evro bankovcev v obtoku (glej 'Bankovci v obtoku' v Računovodskih politikah).

Celotna vrednost evro bankovcev, ki jih izdajajo centralne banke Evrosistema, se porazdeli med banke na zadnji delovni dan vsakega meseca v skladu s ključem za razdelitev bankovcev (glej Računovodske politike). V skladu s ključem za razdelitev bankovcev, veljavnim na 31. december 2014, Banki Slovenije pripada 0,4540% (2013: 0,4325%) delež vrednosti vseh evro bankovcev v obtoku. Tekom leta 2014 je skupna vrednost bankovcev v obtoku v Evrosistemu porasla za 6,3% iz 956.185 mio EUR na 1.016.538 mio EUR. Po ključu za razdelitev bankovcev Banka izkazuje konec leta 2014 znesek evro bankovcev v obtoku v višini 4.615,1 mio EUR (2013: 4.135,5 mio EUR). Vrednost evro bankovcev, ki jih je Banka dejansko dala v obtok, znaša 2.527,4 mio EUR (2013: 2.184,3 mio EUR). Glede na to, da je ta vrednost manjša kot dodeljeni znesek, se razlika v višini 2.087,7 mio EUR (2013: 1.951,2 mio EUR) izkazuje v podpostavki sredstev bilance stanja 9.4 'Neto terjatve iz naslova razdelitve evro bankovcev znotraj Evrosistema'.

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
EUR 5	-39.468	-30.955
EUR 10	434.898	344.822
EUR 20	3.607.206	3.328.895
EUR 50	-1.377.622	-1.570.122
EUR 100	-846.649	-675.708
EUR 200	-221.612	-195.207
EUR 500	970.604	982.592
Skupaj evro bankovci v obtoku pri BS	2.527.358	2.184.317
Terjatve iz prilagoditev – CSM	2.489.236	2.310.793
Obveznosti iz prilagoditev – ECB izdaja	-401.512	-359.610
Skupaj	4.615.083	4.135.500

2. Obveznosti do kreditnih institucij evroobmočja iz naslova monetarne politike

Te obrestonosne obveznosti se nanašajo na denarno politiko, ki jo izvaja Banka v imenu ESCB.

Podpostavka 2.1 'Vpogledne vloge' zajema vloge kreditnih institucij, s katerimi izpolnjujejo obvezne rezerve ter poravnava plačila. V to podpostavko so vključene le vloge kreditnih institucij, ki sodijo med obveznike za obvezne rezerve Evrosistema. Obvezniki izpolnjujejo obvezne rezerve na podlagi povprečnih stanj vlog ob koncu koledarskega dneva v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv, ki traja približno en mesec. Z letom 2015 se je obdobje izpolnjevanja podaljšalo na približno šest tednov (v skladu z vnaprej objavljenim koledarjem izpolnjevanja obveznih rezerv). Obvezniki prejemajo nadomestilo za rezervna imetja, največ do višine izračunanih obveznih rezerv, po povprečni mejni obrestni meri Evrosistema za operacije glavnega refinanciranja. Dodatno je sredi leta 2014 Evrosistem ob uvedbi negativne obrestne mere za mejni depozit uvedel tudi negativno obrestovanje povprečnih presežnih rezerv obveznikov po obrestni meri, ki je enaka obrestni meri mejnega depozita. V primeru pozitivne obrestne mere mejnega depozita se presežne rezerve ne obrestujejo.

Podpostavka 2.3 'Operacije za vezane vloge' zajemajo operacije, ki jih je ECB v preteklosti (do januarja 2012) običajno izvajala na zadnji dan obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv z ročnostjo čez noč. Od uvedbe programa dokončnih nakupov vrednostnih papirjev (SMP) v maju 2010 do sredine leta 2014 so se, z namenom sterilizacije izdane likvidnosti preko tega programa, tedensko izvajale operacije vezanih depozitov z ročnostjo en teden. Operacije so se izvajale v obliki avkcij z variabilno obrestno mero.

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	1.434.063	1.463.776
Operacije za vezane vloge	-	604.500
Skupaj	1.434.063	2.068.276

3. Druge obveznosti do kreditnih institucij v evrih

Ta bilančna postavka zajema druge račune kreditnih institucij, ki niso povezane z operacijami denarne politike.

5. Obveznosti do drugih rezidentov evroobmočja v evrih

Podpostavka 5.1 'Obveznosti do države' vsebuje vpogledne in vezane vloge ter posebne vloge države v evrih. Vloge drugih javnih institucij obsegajo stanja na računih občin.

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Vpogledne in posebne vloge države	2.690.518	335.931
Vezane vloge države	-	1.350.000
Vloge drugih komitentov	27.740	27.889
Skupaj	2.718.258	1.713.820

Podpostavka 5.2 'Ostale obveznosti' med drugim vključuje račune bank, ki niso obvezniki za izpolnjevanje obvezne rezerve, račune strank borznoposredniških družb in vezano vlogo jamstvenega sklada KDD.

6. Obveznosti do nerezidentov evroobmočja v evrih

Bilančna postavka 'Obveznosti do nerezidentov evroobmočja v evrih' vsebuje evrske vloge mednarodnih in nadsacionalnih organizacij. V to bilančno postavko je vključen tudi račun MDS št. 2.

7. Obveznosti do rezidentov evroobmočja v tuji valuti

Ta postavka zajema vpogledne in vezane vloge ter posebna sredstva države v tuji valuti.

9. Protipostavka dodeljenih SDR

Postavka predstavlja obveznost Banke do MDS iz naslova dodeljenih SDR Republiki Sloveniji kot posledici njenega članstva v MDS. Obveznost konec leta 2014 je prikazana v bilanci stanja na osnovi tržnega tečaja 1 SDR = 1,1924 EUR (31. december 2013: 1 SDR = 1,1183 EUR), ki ga je izračunala ECB konec leta za vse centralne banke Evrosistema. Povečanje te obveznosti v letu 2014 je izključno posledica učinka vrednotenja, t.j. deprecijacije evra nasproti SDR.

10. Obveznosti znotraj Evrosistema

Podpostavka 10.4 'Druge obveznosti znotraj Evrosistema (neto)' je v letu 2013 izkazovala neto pozicijo 'Drugih terjatev/obveznosti znotraj Evrosistema (neto)', kar je vključevalo neto TARGET2 pozicijo, terjatev iz naslova razdelitve denarnega prihodka nacionalnim centralnim bankam in terjatev iz naslova predhodne razdelitve dobička ECB. Konec leta 2014 se neto pozicija izkazuje v podpostavki 'Druge terjatve znotraj Evrosistema (neto)'.

12. Druge obveznosti

Podpostavka 12.1 'Učinki vrednotenja zabilančnih instrumentov' zajema negativen učinek vrednotenja, ki se nanaša na terminski del valutnih zamenjav, ki so evidentirani na zabilančnih računih.

Podpostavka 12.2 'Pasivne časovne razmejitve' vključuje razmejene odhodke na dan 31.12.2014, ki se v glavnem nanašajo na obrestne odhodke, natečene v obravnavanem letu, ki dospejo v plačilo v naslednjem poslovnem letu.

Podpostavka 12.3 'Razno' se nanaša v glavnem na obveznosti iz naslova skrbniških poslov ter znesek nevrnjenih tolarskih bankovcev.

13. Rezervacije

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Rezervacije za zaposlene in za znana tveganja	21.625	35.626
Rezervacije za splošna tveganja	386.900	366.750
Skupaj	408.525	402.376

Rezervacije za zaposlene in za znana tveganja

Rezervacije za zaposlene vključujejo rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade in so izračunane v skladu z MRS 19 – Povračila zaposlencev na osnovi aktuarskih predpostavk po stanju na dan 31.12.2011. Slednje povzemajo določbe Kolektivne pogodbe Banke Slovenije, predvideno rast plač, fluktuacijo ter obrestno mero za diskontiranje prihodnjih obveznosti v višini 4,85%, določeno na podlagi 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evroobmočju. Glede na to, da se v izračunu upoštevane predpostavke v posameznem letu bistveno ne spreminjajo ter ostajajo znotraj koridorjev, določenih v omenjenem standardu, je bila sprejeta odločitev, da se aktuarski izračun opravi vsakih pet let.

Rezervacije za znana tveganja se nanašajo na potencialne obveznosti Banke po odprtih sodnih sporih in na potencialne obveznosti iz zabilančnih postavk. Rezervacije za potencialne obveznosti iz zabilančnih postavk so bile na podlagi ocene tvegane vrednosti (VaR) na dan 31.12.2014 zmanjšane za 7,6 mio EUR.

Rezervacije za splošna tveganja

Glede na izpostavljenost Banke obrestnim, tečajnim, cenovnim in kreditnim tveganjem se lahko oblikujejo splošne rezervacije za pokrivanje bodočih nerealiziranih odhodkov iz naslova sprememb obrestnih mer, tečajev in cen (zlata) ter kreditnih dogodkov. V letu 2014 je Banka na podlagi ocene izpostavljenosti tveganjem oblikovala dodatne rezervacije v neto višini 20,2 mio EUR.

14. Računi vrednotenja

V tej bilančni postavki je izkazana pozitivna razlika med tržno ceno in povprečnim nabavnim stroškom pri zlatu, neto pozicijah tujih valut in portfelju vrednostnih papirjev.

V primeru vrednotenja vrednostnih papirjev so pozitivni učinki vrednotenja v višini 27,3 mio EUR posledica vrednotenja portfelja, denominiranega v EUR (2013: 27,5 mio EUR) in 1,2 mio EUR od portfelja v USD (2013: 1,0 mio EUR).

V primeru valutnih pozicij so pozitivne tečajne razlike v višini 25,7 mio EUR posledica vrednotenja valutne pozicije v USD in 9,7 mio EUR posledica vrednotenja valutne pozicije v SDR (2013: 0,9 mio EUR od vrednotenja USD pozicije).

Povprečna nabavna vrednost zlata je konec leta 2014 znašala 482,688 EUR za unčo (2013: 482,688), medtem ko je bila tržna cena enaka 987,769 EUR za unčo (2013: 871,220). Tržna cena zlata torej presega njegovo nabavno ceno, kar je imelo za posledico pozitivne učinke vrednotenja v višini 51,7 mio EUR (2013: 39,8 mio EUR).

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Vrednotenje vrednostnih papirjev	28.504	28.527
- vrednostni papirji v tuji valuti (postavka aktive 2 in 3)	1.170	991
- vrednostni papirji v evrih (postavka aktive 4 in 7)	27.334	27.535
Tečajne razlike	36.267	854
Vrednotenje zlata	51.687	39.760
Skupaj	116.458	69.141

15. Kapital in rezerve

V skladu s 5. členom Zakona o Banki Slovenije je bil osnovni kapital Banke oblikovan iz dela splošnih rezerv v višini 8,3 mio EUR v letu 2002. Osnovni kapital Banke Slovenije se lahko poveča iz oblikovanih splošnih rezerv v višini, ki jo določi Svet Banke Slovenije.

Rezerve Banke so sestavljene iz splošnih rezerv in posebnih rezerv. Splošne rezerve služijo pokrivanju splošnih tveganj, povezanih z delovanjem Banke. Posebne rezerve so namenjene pokrivanju tečajnih in cenovnih tveganj. Valorizacijske rezerve so oblikovane iz nerealiziranih

valorizacijskih prihodkov, ki izhajajo iz cenoitve nepremičnin v Avstriji, ki jo izvede neodvisni zunanji licencirani cenilec.

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Sestava rezerv:		
Osnovni kapital BS	8.346	8.346
Splošne rezerve	659.734	656.136
Posebne rezerve za tečajne razlike	174.214	174.214
Posebne rezerve za cenovna tveganja (zlato)	19.736	19.736
Valorizacijske rezerve	12.463	8.053
Skupaj	874.492	866.484

Pojasnila k zabilančnim postavkam

Valutne zamenjave

Na dan 31. december 2014 je terminska valutna pozicija, ki izhaja iz transakcij valutnih zamenjav EUR/tuje valute, znašala neto 176,9 mio EUR (2013: 152,9 mio EUR, od tega je bilo terminske obveznosti za 189,2 mio EUR in terminske terjatve za 36,3 mio EUR).

Terminske terjatve in terminske obveznosti v tuji valuti so bile prevrednotene po enakih tečajih, kot so bili uporabljeni za promptna imetja v tujih valutah.

	31.12.2014		31.12.2013	
	000 Tuja valuta	000 EUR	000 Tuja valuta	000 EUR
Valutne zamenjave v USD - obveznost	214.800	176.921	260.900	189.181
Valutne zamenjave v USD - terjatev	-	-	50.000	36.256
Skupaj	214.800	176.921	210.900	152.926

Posojanje vrednostnih papirjev

Na dan 31. december 2014 je bilo po pogodbah o avtomatiziranem posojanju vrednostnih papirjev, sklenjenih z agenti, posojenih vrednostnih papirjev po tržni vrednosti v višini 225 mio EUR (31. december 2013: 150 mio EUR), ki so bili, v primeru zavarovanja, reinvestirani v obratne povratne transakcije, v prvovrstne, s premoženjem krite obveznice, v bančne obveznice in v potrdila o vlogah.

Druge zabilančne postavke

Na dan 31. december 2014 je Banka izkazovala v zabilančni evidenci še naslednje finančne obveznosti:

- obveznost v skladu s statutom IMF o zagotovitvi valute z zamenjavo v SDR na zahtevo do višine, pri kateri so imetja Banke v SDR trikratna vrednost zneska, ki ga je prejela od IMF, kar v evrski protivrednosti na dan 31. december 2014 znaša 525,4 mio EUR (31. december 2013: 504,3 mio EUR);
- potencialna obveznost v znesku 172,8 mio EUR, kar ustreza deležu Banke v najvišjem znesku deviznih rezerv v višini 50 milijard EUR, ki ga lahko ECB od NCB dodatno zahteva za prenos v skladu s členom 30.1 Statuta (31. december 2013: 163,5 mio EUR);

Pojasnila k izkazu poslovnega izida

1. Neto obrestni prihodki (odhodki)

Obrestni prihodki

Obrestni prihodki se nanašajo na obrestne prihodke od sredstev v tuji valuti in sredstev v evrih ter na obrestne prihodke od terjatev, denominiranih v evrih. Terjatve, denominirane v evrih, zajemajo instrumente denarne politike, terjatev iz naslova prenesenih deviznih rezerv na ECB, neto terjatev, ki izhaja iz razporeditve bankovcev znotraj Evrosistema ter TARGET2 pozicijo.

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Obrestni prihodki		
Zlato	206	83
Vpogledne vloge	961	468
- v tuji valuti	300	270
- v evrih	661	198
Vrednostni papirji	58.318	114.250
- v tuji valuti	2.706	3.445
- v evrih	55.613	110.806
Vloge pri MDS	320	284
Operacije denarne politike	3.897	21.246
- Operacije glavnega refinanciranja	0	355
- Operacije dolgoročnega refinanciranja	3.896	20.890
- Ostale operacije refinanciranja	1	1
Terjatve znotraj Evrosistema	5.541	13.838
- Terjatev iz naslova prenesenih deviznih rezerv na ECB	282	904
- Neto terjatev iz naslova prilagoditve bankovcev v obtoku znotraj Evrosistema	3.524	12.935
- TARGET2 pozicija	1.735	-
Drugi obrestni prihodki	4.579	2.342
Skupaj	73.822	152.511

Občutno nižji obrestni prihodki v letu 2014 glede na leto 2013 so posledica pripoznanega prihodka iz amortizacije diskonta grške obveznice, dospele v februarju 2013 (34,0 mio EUR), nižjega splošnega nivoja obrestnih mer in nižjega stanja operacij dolgoročnejšega refinanciranja.

Obrestni odhodki

Obrestni odhodki se nanašajo na obveznosti iz naslova računov in vlog države ter na operacije denarne politike s ciljem odvzema likvidnosti. Slednje zajemajo večinoma obračunane obresti na obvezne rezerve bank in depozite. Obrestni odhodki vključujejo tudi obresti na TARGET2 pozicijo.

Občutno nižji obrestni odhodki v letu 2014 glede na leto 2013 so posledica nižjega splošnega nivoja obrestnih mer in spremembe TARGET2 pozicije Banke iz obveznosti v terjatev tekom leta 2014.

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Obrestni odhodki		
Vpogledne in vezane vloge	2.788	529
- v tuji valuti	124	194
- v evrih	2.665	335
IMF	184	174
Operacije denarne politike	1.399	1.484
- Obvezna rezerva	337	1.179
- Operacije za vezane vloge	1.062	305
Obveznosti znotraj Evrosistema	417	23.030
- TARGET2 pozicija	417	23.030
Valutne zamenjave	188	428
Skupaj	4.976	25.645

2. Neto rezultat iz finančnih sredstev, zmanjšanja knjigovodske vrednosti in prenos/sprostitev rezervacij za tveganja

Neto prihodek, izkazan v podpostavki 'Realizirani prihodki/odhodki iz finančnih sredstev', izhaja iz prodaje valutnih pozicij in vrednostnih papirjev.

Zmanjšanja knjigovodske vrednosti finančnih sredstev in pozicij odražajo znižanje tržnih cen bilančnih postavk na dan 31. december 2014 pod povprečni strošek posameznih valut oziroma vrednostnih papirjev. Odhodek vrednotenja v letu 2014 se večinoma nanaša na vrednostne papirje v evrih in USD (v letu 2013 na vrednostne papirje v evrih in USD ter na valutno pozicijo Banke v SDR).

V skladu z odločitvijo Sveta BS so bile v zvezi z odprtimi pravnimi postopki in posledično potencialnimi terjatvami do Banke, povezanimi s odškodninskimi tožbami, delno zmanjšane rezervacije. Prav tako so bile na podlagi ocene tvegane vrednosti zmanjšane rezervacije za tveganja iz naslova zabilančnih postavk.

Prenos v rezervacije za splošna tveganja predstavlja neto znesek rezervacij, oblikovanih za potencialne odhodke iz naslova obrestnega, cenovnega, tečajnega in kreditnega tveganja (glej postavko obveznosti bilance stanja 'Rezervacije').

	31.12.2014	31.12.2013
	000 EUR	000 EUR
Realizirani prihodki/odhodki iz finančnih sredstev		
Valutna pozicija	807	3.429
Vrednostni papirji	16.715	20.855
Skupaj	17.521	24.284
Zmanjšanje knjigovodske vrednosti finančnih sredstev in pozicij		
Valutna pozicija	-32	-1.870
Vrednostni papirji	-450	-1.427
Skupaj	-482	-3.297
Prenos/sprostitev rezervacije za tečajna, cenovna, kreditna ter druga operativna tveganja		
Rezervacije za znana tveganja	14.001	6.673
Rezervacije za splošna tveganja	-20.150	-80.390
Skupaj	-6.149	-73.718
Skupaj	10.890	-52.730

3. Neto prihodki od provizij

Provizije so večinoma prejete iz naslova opravljanja plačilnih storitev in storitev poravnave, nadzorne in regulatorne funkcije in transakcij posojanja vrednostnih papirjev.

4. Prihodki od lastniških vrednostnih papirjev in udeležb

Ta postavka predstavlja dohodke iz dobičkov, ki jih je Banka prejela od deležev v mednarodnih finančnih institucijah in ECB.

V to postavko je vključen tudi znesek iz začasne razdelitve dobička ECB v višini 4,2 mio EUR (2013: 6,4 mio EUR) (glej 'Začasna razdelitev dobička' v Računovodskih politikah). V letu 2014 je ECB zadržala del svojega dobička v skladu s sklepom Sveta ECB z namenom oblikovanja rezervacije za tečajna, obrestna in kreditna tveganja ter cenovna tveganja pri zlatu. Zadržani znesek, ki ni bil dodeljen Banki, znaša 0,07 mio EUR (2013: 0,02 mio EUR).

5. Neto rezultat združevanja denarnih prihodkov

Denarni prihodek nacionalnih centralnih bank Evrosistema se razporedi v skladu s sklepom, ki ga je sprejel Svet ECB¹⁵. Znesek denarnega prihodka, ki je dodeljen posamezni NCB, je odmerjen na podlagi dejanskega letnega prihodka na označena sredstva, ki jih ima centralna banka nasproti svoji obveznostni osnovi.

¹⁵ Sklep Evropske centralne banke z dne 25. novembra 2010 o razdelitvi denarnega prihodka nacionalnih centralnih bank držav članic, katerih valuta je euro (prenovljen) (ECB/2010/23), Uradni list EU, L 35, 09.02.2011, str. 17-25, dopolnjen s Sklepom Evropske centralne banke z dne 3. november 2011 (ECB/2011/18), Uradni list EU, L 319, 02.12.2011, str. 116, s Sklepom Evropske centralne banke z dne 5. junij 2014 (ECB/2014/24), Uradni list EU, L 117, 07.06.2014, str. 168 in s Sklepom Evropske centralne banke z dne 15. december 2014 (ECB/2014/56), Uradni list EU, L 53, 25.02.2015, str. 21-23.

Denarni prihodek, ki se razporedi nacionalnim centralnim bankam, se zmanjša za vse obresti, plačane na postavke obveznostne osnove.

V primeru, da vrednost označenih sredstev centralne banke presega ali je manjše od vrednosti njene obveznostne osnove, se znesek razlike obrestuje z zadnjo razpoložljivo mejno obrestno mero operacij glavnega refinanciranja v Evrosistemu. Ob koncu vsakega poslovnega leta se denarni prihodek, ki so ga prenesle vse centralne banke, razdeli med nacionalne centralne banke v skladu z njihovimi vplačanimi deleži v kapitalu ECB. Razlika med združenim in razporejenim denarnim prihodkom posamezni NCB predstavlja neto rezultat iz naslova izračuna denarnega prihodka ter se evidentira v izkazu poslovnega izida.

V letu 2014 je razporeditev denarnega prihodka za Banko imela za rezultat neto terjatev v višini 13,6 mio EUR (2013: 7,7 mio EUR). Ta neto terjatev je sestavljena iz terjatve za leto 2014, ki predstavlja razliko med zneskom denarnega prihodka Banke, plačanega v skupni sklad, v višini 38,6 mio EUR (2013: 70,7 mio EUR), ter terjatvijo Banke do skupnega sklada v višini 49,1 mio EUR (2013: 78,4 mio EUR), ki je v skladu z deležem Banke v vplačanem kapitalu ECB, ter neto terjatev iz naknadnih uskladitev za leta 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 in 2013.

Ta postavka vključuje tudi učinek ukinitve rezervacije za tveganje nasprotne stranke v zvezi z izvajanjem operacij denarne politike Evrosistema, ki je imel v letu 2013 za rezultat prihodek v višini 1,4 mio EUR.

6. Drugi prihodki

Drugi prihodki vsebujejo prihodke od nebančnih storitev kot so najemnine, prihodki od izdanih potrdil, numizmatika in druge prihodke.

7. Stroški poslovanja

Stroški dela

Stroški dela vključujejo stroške plač in druge stroške dela skupaj s pripadajočimi davki in prispevki.

V Banki Slovenije je bilo 31. decembra 2014 zaposlenih 437 ljudi (31. december 2013: 417 zaposlenih).

Zaposleni so na podlagi pogodbe med Banko Slovenije in Sindikatom od marca 2002 vključeni v dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje (DPPZ), ki je program z določenimi prispevki. V okviru stroškov dela je izkazan prispevek Banke za DPPZ v znesku 0,5 mio EUR (2013: 0,5 mio EUR).

Prejemki članov Sveta Banke Slovenije so v letu 2014 znašali skupaj 720 tisoč EUR (2013: 754 tisoč EUR).

Drugi splošni stroški

Ta postavka vključuje večinoma stroške v povezavi z vzdrževanjem zgradb in opreme, stroške komunikacij in energije, stroške povezane z informacijsko tehnologijo (vzdrževanje programske opreme, podpora informacijskega sistema), stroške za storitve zunanjih izvajalcev, stroške najemnin, stroške službenih potovanj in izobraževanj ter stroške za material in druge pisarniške stroške.

Amortizacija

Amortizacija zgradb, pohištva in pisarniške opreme ter računalniške strojne in programske opreme je izvedena po sprejetih amortizacijskih stopnjah.

Stroški tiskanja bankovcev

Stroški tiskanja bankovcev večinoma vključujejo stroške proizvodnje in transporta. Količine dotiska so določene na podlagi ocenjenih potreb bankovcev za obtok in za vzdrževanje primernega obsega zalog na ravni Evrosistema, razdeljene na posamezno NCB po kapitalskem ključu in strukturi apoenov. Občutno povečanje v stroških tiskanja bankovcev v primerjavi s predhodnim letom izhaja iz zamude pri dobavi bankovcev, sicer načrtovani za leto 2013.

Drugi stroški

Drugi stroški zajemajo prispevke Banke, davke in druge stroške poslovanja. V to postavko je bil v letu 2013 vključen enkratni strošek zunanjega pregleda kvalitete sredstev (AQR) in strošek obremenitvenih stres testov (ST) za večji del bančnega sistema v Sloveniji, izveden na podlagi direktive Evropske komisije.

8. Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta

Banka izkazuje po Računovodski smernici, v skladu s katero se nerealizirani negativni učinki vrednotenja krijejo v breme finančnega rezultata, nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja pa prenašajo neposredno na račune vrednotenja, presežek prihodkov nad odhodki v znesku 74,8 mio EUR (2013: 50,4 mio EUR). Delitev rezultata bo izvedena v skladu s 50. in 50.a členom Zakona o Banki Slovenije.

5 PRILOGE

5.1 Publikacije in spletna stran

<i>Naslov</i>	<i>Frekvenca izhajanja</i>	<i>Vsebina</i>
	mesečno	V slovenskem in angleškem jeziku
Bilten/ Monthly Bulletin		Makroekonomski statistični podatki s poudarkom na denarni statistiki, deviznih tečajih in gospodarskih odnosih s tujino. Gospodarska in finančna gibanja; metodološka priloga; pregled slovenskih bank, koledar objav podatkov.
	polletno	
Makroekonomska gibanja in projekcije/ Macroeconomic Developments and Projections		Osrednji del publikacije so projekcije osnovnih makroekonomskih kazalnikov za Slovenijo za prihodnji dve leti s spremljajočimi dejavniki tveganj. Publikacija ocenjuje tudi gibanja makroekonomskih agregatov v domačem in tujem gospodarskem okolju.
	letno	
Finančni računi Slovenije/ Financial Accounts of Slovenia		Celovit prikaz nekonsolidiranih in konsolidiranih sektorskih finančnih računov Republike Slovenije na mednarodno primerljiv način.
Letno poročilo/ Annual Report		Poročilo Banke Slovenije Državnemu zboru Republike Slovenije. Opis gospodarskih gibanj, denarne politike, poslovanja bank in Banke Slovenije ter drugih dejavnosti Banke Slovenije.
Neposredne naložbe/ Direct Investment		Statistični pregled neposrednih in portfeljskih naložb do tujine, slovenskih naložb v tujini in tujih naložb v Sloveniji (na letni ravni).
Poročilo o finančni stabilnosti/ Financial Stability Review		Poročilo oddelka Finančna stabilnost in makrobonitetna politika je namenjeno predvsem analitičnemu spremljanju dogajanja, oceni tveganj v finančnem sektorju in strokovnim prispevkom, povezanim z ohranjanjem finančne stabilnosti.

**Stabilnost slovenskega
bančnega sistema/
Stability of the Slovenian
Banking System**

Poročilo oddelka Finančna stabilnost in makrobonitetna politika je namenjeno predvsem analitičnemu spremljanju dogajanja in oceni tveganj v bančnem sektorju.

V slovenskem jeziku

mesečno

**Ekonomski odnosi Slovenije s
tujino**

Kratek prikaz in analiza mesečnih podatkov statistike plačilne bilance in zunanjskega dolga ter četrtletnih podatkov stanja mednarodnih naložb s tujino.

četrtletno

**Finančni računi Slovenije –
četrtletna informacija**

Kratek pregled četrtletnih finančnih računov Slovenije po sektorjih.

letno

**Analiza nadomestil bank in
hranilnic za plačilne storitve in
izračun stroškov košaric
plačilnih storitev**

Analiza nadomestil za posamezne ključne kategorije plačilnih storitev po posameznih ponudnikih in izračun stroškov košaric plačilnih storitev, ki uporabnikom (fizičnim in pravnim osebam) omogoča oceno, kateri ponudnik je za njihove potrebe/navade plačevanja najugodnejši.

**Rezultati ankete o povpraševanju po posojilih nefinančnih
družb po dejavnostih**

Anketa o povpraševanju po posojilih nefinančnih družb po dejavnostih je namenjena ugotavljanju trendov v povpraševanju in presežnem povpraševanju nefinančnih družb po posojilih bank in hranilnic.

Raziskave

Naslov

Frekvenca izhajanja

Vsebina

občasno

**Delovni zvezki/
Working Papers**

prispevki v slovenščini
ali angleščini
izhajajo občasno

Prispevki obravnavajo področja strokovnega in delovnega interesa centralne banke, kar pomeni pretežno makroekonomsko usmeritev s težiščem na analizi transmisije denarne politike, bančnega sistema, denarja, finančnih trgov in plačilne bilance. Vsebina prispevkov ima lahko analitični, raziskovalni ali pa le informativni značaj.

Prikazi in analize

prispevki v slovenščini ali angleščini

Analitični in metodološki prikazi z makroekonomskega in drugih področij.

Strokovni prispevki s področja finančne stabilnosti

prispevki v slovenščini ali angleščini

Prispevki obravnavajo tematiko s področja finančne stabilnosti in makrobonitetnega nadzora.

Spletna stran

kazalo slovenskih strani
[http://www.bsi.si/ ... /html/kazalo.html](http://www.bsi.si/.../html/kazalo.html)
kazalo angleških strani
[http://www.bsi.si/ ... /eng/index.html](http://www.bsi.si/.../eng/index.html)

Domače strani Banke Slovenije s celostno predstavitevijo vloge in nalog institucije, ki je članica Evrosistema. Tekoči podatki o tečajih in obrestnih merah, nadomestilih bank in hranilnic za plačilne storitve ter najpomembnejše publikacije v elektronski obliki.

Vse publikacije Banke Slovenije razen Letnega poročila, ki se še tiska, so dostopne samo v elektronski obliki. Z letom 2015 je bil analitični del Biltena nadomeščen s publikacijo *Povzetek makroekonomskih gibanj*, dosegljivo na <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=223>. Hkrati je bila polletna publikacija *Makroekonomska gibanja in projekcije* nadomeščena s četrtletno publikacijo *Gospodarska in finančna gibanja*, ki je prav tako dosegljiva na <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=223>.

5.2 Podzakonski akti s področja nadzora bančnega poslovanja, sprejeti v letu 2014

Januar 2014:

- Sklep o izvajanju Uredbe (EU) o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja glede izvrševanja opcij in diskrecijskih možnosti ter drugih nalog pristojnega organa za kreditne institucije (UL RS, št. 5/14)
- Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o dokumentaciji za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije člana uprave banke in hranilnice (UL RS, št. 5/14)

Februar 2014:

- Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic (UL RS, št. 12/14)
- Sklep o višini zneskov letnih plačil za opravljanje nadzora in taksah za odločanje o zahtevah za izdajo dovoljenj (UL RS, št. 12/14)

Marec 2014:

- Navodilo za izvajanje Sklepa o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic (UL RS, št. 18/14)

April 2014:

- Sklep o spremembah Sklepa o upravljanju s tveganji in izvajanju procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (UL RS, št. 25/14)

Oktober 2014:

- Sklep o primernem premoženju in dokumentaciji za izdajo dovoljenja za povečanje osnovnega kapitala bank in hranilnic s stvarnim vložkom (UL RS, št. 72/14)

December 2014:

Sklep o spremembah Sklepa o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic (UL RS, št. 89/14)

- Navodilo o spremembi Navodila za izdelavo izkaza finančnega položaja, izkaza poslovnega izida in izkaza vseobsegajočega donosa ter izračun kazalnikov poslovanja bank in hranilnic

5.3 Pregled manj znanih pojmov

Denarni trg – trg, na katerem se trguje s kratkoročnimi (do enega leta) vrednostnimi papirji, depoziti in posojili ter izvedenimi finančnimi instrumenti, ki temeljijo na kratkoročnih obrestnih merah (zamenjave, terminske pogodbe ipd.).

Eonia (angl. Euro Overnight Index Average) – referenčna obrestna mera evrskih nezavarovanih medbančnih posojil čez noč. Dnevno se izračuna kot tehtano povprečje obrestnih mer posojil, ki jih plačuje banka banki iz vnaprej določene skupine. V skupini so pomembnejše banke, ki delujejo na evrskem medbančnem trgu.

ESCB – Evropski sistem centralnih bank. Obsega Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav EU.

Evrsko območje – območje, ki obsega države članice EU, ki so skladno s Pogodbo o delovanju EU sprejele evro za svojo valuto.

Evrosistem – obsega Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic evrskega območja.

Ključna obrestna mera – obrestna mera, s katero centralna banka signalizira naravnost denarne politike. Običajno je to obrestna mera enega izmed instrumentov denarne politike, najpogostejše operacije odprtega trga. V evrskem območju je to izklicna obrestna mera operacije glavnega refinanciranja.

Krita obveznica – obveznica, ki jo izda banka in pri kateri odgovarja banka z vsem svojim premoženjem. Poleg tega ima ob stečaju banke imetnik obveznice prednostno pravico do poplačila s prodajo premoženja izdajatelja (npr. hipotekarnih posojil), ki je bilo določeno kot zavarovanje obveznice.

Kvantitativno rahljanje denarne politike – ravnanje centralne banke, s katerim poskuša z dokončnimi nakupi dolgoročnih vrednostnih papirjev (npr. državnih obveznic) neposredno znižati dolgoročne obrestne mere.

Mejna obrestna mera – obrestna mera, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji, tj. zadnja še sprejeta obrestna mera, pri kateri se realizirajo ponudbe.

Mejni depozit – odprta ponudba Evrosistema, ki jo nasprotni stranke lahko uporabijo kadarkoli. Tak depozit čez noč pri nacionalni centralni banki se obrestuje po obrestni meri, ki je nižja od ključne obrestne mere ECB in navadno tudi nižja od tržne obrestne mere (eonie).

Mejno posojilo – odprta ponudba Evrosistema, ki jo nasprotne stranke lahko kadarkoli uporabijo za pridobitev posojila čez noč od nacionalne centralne banke po obrestni meri, ki je višja od ključne obrestne mere ECB in navadno tudi višja od tržne obrestne mere (eonie).

Nacionalna centralna banka – katera koli od centralnih bank držav evrskega območja. V Sloveniji je to Banka Slovenije.

Nestandardni ukrepi denarne politike – začasni ukrepi, ki niso del standardnega okvira denarne politike Evrosistema in jih Svet ECB lahko sprejme, kadar nekateri segmenti finančnega trga ali širši finančni sistem ne delujejo pravilno. Sprejme jih zato, da bi podprl transmisijo odločitve o ključni obrestni meri v obrestne mere denarnega trga in v širše gospodarstvo evrskega območja. Primeri so večletne operacije dolgoročnejšega refinanciranja, programi nakupov vrednostnih papirjev (npr. CBPP), spreminjanje širine koridorja obrestnih mer odprtih ponudb, spreminjanje stopenj obveznih rezerv itd.

Nezavarovan medbančni denarni trg – trg depozitov z ročnostjo do enega leta med bankami. Nezavarovan, ker banka posojilodajalka od banke jemalke za dani depozit ne prejme finančnega premoženja kot zavarovanja (kolateral). Zavarovan trg, na katerem banka prejme kolateral, je repo trg.

Obvezne rezerve – zahteva, da imajo kreditne institucije (banke in hranilnice) na računih pri centralni banki v povprečju obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv najmanj predpisan znesek denarja. Znesek se izračuna z množenjem osnove (tj. izbranih bilančnih obveznosti kreditnih institucij) s predpisano stopnjo obveznih rezerv. Stopnja obveznih rezerv od 18. januarja 2012 v evrskem območju znaša 0,01 za obveznosti s pogodbeno ročnostjo do dveh let ter 0,00 za obveznosti z ročnostjo nad dvema letoma in obveznosti, nastale z repo posli. Obveznosti banke do Evrosistema in drugih, ki morajo imeti obvezne rezerve pri centralnih bankah Evrosistema, niso vključene v osnovo. Obdobje izpolnjevanja se je v letu 2014 začelo v sredo, ki je sledila seji Sveta ECB, ko je ta odločal o ključni obrestni meri ECB (praviloma je bila to prva seja v koledarskem mesecu), in končalo na torek pred tako sredo naslednjega meseca.

Odprta ponudba – ponudba posojila centralne banke ali vplačila depozita pri njej, ki je nasprotnim strankam kadarkoli na razpolago, na njihovo pobudo. Evrosistem ponuja mejno posojilo in mejni depozit. Poleg operacij odprtega trga in obveznih rezerv je to instrument denarne politike.

Operacije odprtega trga – operacije, ki jih centralna banka izvaja za uravnavanje likvidnosti in se izvajajo na njeno pobudo. Nasprotje so odprte ponudbe, ki so dostopne kadarkoli na pobudo nasprotne stranke. V Evrosistemu so to operacije glavnega refinanciranja (OGR), operacije dolgoročnejšega refinanciranja (ODR), operacije finega uravnavanja (OFU) in strukturne operacije, kot so na primer dokončni nakupi vrednostnih papirjev. Če so izvedene kot posojila bankam (prvi dve in mogoče pri tretji), morajo biti zavarovane s primernim finančnim premoženjem (kolateralom).

Polna dodelitev – postopek dodelitve pri operacijah odprtega trga Evrosistema, pri katerem se na avkciji dodeli banki celoten znesek, po katerem povprašuje, ne glede na skupni znesek povpraševanja vseh bank na tej avkciji. Uporablja se od oktobra 2008.

Presežne rezerve – stanja obveznikov na računih pri nacionalnih centralnih bankah nad zneskom izračunanih obveznih rezerv, tj. nad obveznostjo, ki jo morajo banke izpolnjevati s stanji na teh računih.

Prihodnja naravnost denarne politike – objava naravnosti denarne politike, to je smeri gibanja in/ali ravni ključne obrestne mere, ki jo Svet ECB daje za prihodnost na podlagi ocene tveganj glede cenovne stabilnosti.

